

ELS CENTRES D'INTERNAMENT D'ESTRANGERS VULNEREN AQUEST DRET FONAMENTAL

Privats de llibertat

Amnistia Internacional

«Veiem una intenció de criminalitzar la pobresa en aquestes persones indocumentades»

(Quim Pons, coordinador del grup de voluntaris de la Plataforma d'Entitats Cristianes amb els Immigrants que visita els interns del CIE de la Zona Franca de Barcelona)

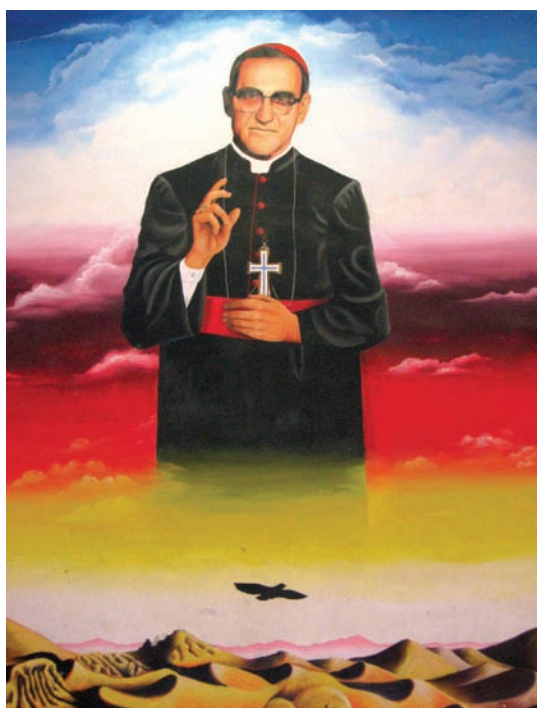
Benet XVI deia a l'encíclica *Caritas in veritate* que «qualsevol emigrant és una persona humana que, com a tal, té drets fonamentals inalienables que han de ser respectats per tots i en qualsevol situació». Avui dia als Centres d'Internament d'Estrangers es priva de llibertat aquestes persones pel simple fet d'haver comès una falta administrativa. Són centres públics de caràcter no penitenciari on s'internen de manera cautelar i preventiva els estrangers que han estat trobats en situació de residència irregular a Espanya. No hi ha cap legislació que reguli o garanteixi unes condicions de vida dignes per a les persones recloses en aquests centres.

P 3-4

Desbloquejada la causa de Mons. Romero

El papa Francesc podria beatificar Oscar Romero, un arquebisbe salvadorenc que es va caracteritzar pel fet de defensar els més pobres i desprotegits, i que va morir assassinat d'un tret al pit mentre celebrava la missa. Així ho ha anunciat el postulant de la causa i president del Pontifici Consell per a la Família, l'arquebisbe Vincenzo Paglia. Paglia ha assegurat que la causa de beatificació de Mons. Oscar Romero «ha estat desbloquejada», després d'haver-se reunit amb el papa Francesc en audiència privada i malgrat que el procés està en una etapa d'«estancament» en la Congregació per a la Causa dels Sants des del 1996.

P 5

«El nou Papa aporta a l'Església la frescor de sant Francesc d'Assís»

Entrevista al cardenal Christoph Schönborn, arquebisbe de Viena

P 16-17

Arquebisbat de Tarragona

Sumari

P 9 Entrevista a Paloma Gómez Borrero

P 21 50 anys de l'Hospital Sagrat Cor de Martorell

P 22 Lleida i Badalona celebren sant Anastasi

P 25 «Universos paral·lels» al Museu de Montserrat

P 26 Celebrat el XV Simposi de la Fundació Claret

Editorial

50 anys de la «Pacem in terris»

Celebrem els 50 anys de la publicació de l'encíclica *Pacem in terris* (PT) del beat Joan XXIII. Entre les seves línies de força hi ha un apassionat enaltiment de la radical igualtat dels éssers humans i de les comunitats polítiques, del bé comú com a defensa dels drets i deures de la persona humana i de les normes de la recta raó (la veritat, la justícia i l'activa solidaritat). La PT planteja quatre principis fonamentals per assolir la pau: la veritat com a fonament de la justícia; la justícia com a marc de la pau; l'amor com a motor de pau i la llibertat com a clima de la pau. Passat mig segle a la PT hi trobem punts de sorprenent actualitat: «Quan falta una acció apropiada dels poders públics en allò que és econòmic, polític o cultural es produeix en els ciutadans (...) un major nombre de desigualtats en sectors cada vegada més amplis, i així resulta que els drets i els deures de la persona humana es veuen privats de tota eficàcia pràctica» (n. 67).

Als governants se'ls demana: «Una recta idea de la naturalesa de les seves funcions i els límits de la seva competència, sentit d'equitat, integritat moral, agudesa d'enginy i constància de voluntat en grau suficient per des-

cobrir sense vacil·lació allò que cal fer i per portar-ho a terme a temps i amb valentia» (n. 72) i també que promoguin amb eficàcia els valors humans de les minories ètniques «especialment pel que fa a la seva llengua, cultura, tradicions, recursos i iniciatives econòmiques» (n. 96). Alhora se subratlla que aquestes minories «han de participar amistosament en els usos i les tradicions dels pobles que les circumden». En unes societats multiculturals com les nostres, són principis que avui mantenen tota la seva vigència. D'altra banda, la PT lloa «totes les iniciatives promogudes per la solidaritat humana o per la caritat cristiana adreçades a alleugerir els sofriments d'aquells que es veuen forçats a abandonar els seus països» (n. 107). Als mitjans de comunicació —que no tenien encara el protagonisme d'avui— se'ns demana una «serena objectivitat» i es rebutgen els sistemes d'informació que «violant els preceptes de la veritat i de la justícia, fereixin la fama de qualsevol país» (n. 90).

Publicada menys de dos mesos abans de la mort del Papa bo, el Dijous Sant del 1963, la PT ha esdevingut com el seu testament espiritual. Convé llegir-la o rellegir-la personalment o en comunitat.

*CatalunyaCristiana

Director: Mn. Jaume Aymar i Ragolta

Redactors: Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Samuel Gutiérrez, Rosa M. Jané, Carme Munté, Rosa Peraire

Lingüista: Montserrat Pibernat

Arxiu i fotografia: Eulàlia Grande

Corresponsals: Guillem Farré, CASTELLÓ; Víctor Gay, GIRONA; Jordi Curcó, LLEIDA; Cristina Sánchez, MALLORCA; Mercedes De La Torre, ROMA; Júlia Ayala, SOLSONA; Joan Boronat, TARRAGONA; Víctor M. Cardona, TORTOSA; Patrícia Navas, URGELL; Xavier Bisbal, VIC; Javier Molina, EL CAIRE; Ana Alba, JERUSALEM

Col·laboradors d'aquesta setmana: Josep M. Alimbau, Pilarín Bayés, Margarita Borrull, Oriol Casals, Agustí Codinach, Enric Cortès, Ramon Espadaler, Pere Fàbregues, Santi Grimau, Joan Guiteras, Sebastià Janeras, Elisabet Juanola, Dani Majà, Josep M. Martí Bonet, Joan A. Mateo, Victòria Molins, Xavier Moll, Glòria Monés, Francesc Nicolau, Joan Pallarès-Personat, Teresa Pujal, Quique, Josep Rius-Camps, Carles Sanmartí, Lluís Serra, Andreu Sotorra, Sebastià Taltavull, Pere Tena, Joan M. Vernet, Joan Viñas, P-J Ynaraja.

Redacció, administració, publicitat i promoció:

C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA

Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

a/e: redaccio@catalunyacristiana.cat (Redacció)

a/e: administracio@catalunyacristiana.cat (Administració i subscripcions)

a/e: publicitat@catalunyacristiana.cat (Publicitat)

Pàgina web: www.catalunyacristiana.cat

www.facebook.com/catalunyacristiana

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Administració: Isabel Giralt (comptabilitat), Janet Duatis (subscripcions)

Autoedició i compaginació: Carlos Aguado

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri. Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

Difusió controlada per

Membre de la UCIP

International Catholic Union of Press

Membre de l'APPEC

Associació de Publicacions Periòdiques en català

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 125 €

Gibraltar i Portugal: 124,80 €

Resta d'Europa: 199,85 €

Amèrica i Àfrica: 237,86 €

Àsia i Oceania: 315,81 €

El setmanari rep l'ajut del Departament de Presidència de la Generalitat de Catalunya

Un nou llindar

«Marques» que «desmarquen»

He tingut ocasió de demanar a diferents nois i noies pel seu futur i em diuen que «molt negre!» i, segons el que expliquen, tenen motius per dir-ho. El món que preveuen no és d'allò més bonic ni atractiu. «Amb quin ànim puc passar el dia si quan em llevo ja estic desanimat perquè no tinc res a fer...», em deia un jove que vol treballar i no pot dedicar-se a allò pel qual s'ha preparat amb dedicació i li ha costat esforç i diners; i afegia: «Es tracta de la meua vocació, m'hi va el sentit de la vida!» A la fi, ha optat per fer una tasca de voluntariat que li omple algunes hores del dia i troba sentit fer-ho perquè és en bé dels altres.

Entre ells, hi ha molts joves que són cristians i no

se n'amaguen de dir-ho. Algú d'ells ha comentat que el grup del qual participa en una parròquia i amb el qual es troba sovint és el resultat de l'experiència de la Confirmació. «Des d'aquest moment en el qual —em diu— hem estat "marcats" amb el do de l'Esperit, la vida ha pres un nou rumb i ha aparegut un nou horitzó en la meua vida.» Veuen molt necessari trobar-se i comentar el que viuen, sempre amb l'ànim de recolzar-se mútuament i d'ajudar-se, com també acompanyar-ne d'altres com a monitors d'esplai, catequistes o exercint algun voluntariat.

Aquests joves creients tampoc no ho tenen fàcil, passen per moments delicats que els afecten la vida en totes les seves dimensions i tracten d'analitzar a

la llum de l'Evangelí no sols el que els està passant a ells, sinó també el que succeeix a l'entorn més immediat i global. Veuen que necessàriament s'han de «desmarcar» d'aquelles actituds pessimistes que els tancaríen en la inacció o els provocarien la indiferència que els relegaria a passar de tot, o perdre's en reaccions agressives o de rebuig. «Rep el signe del do de l'Esperit!» Com als apòstols, Jesús també a aquests joves els ha dit: «Quan vindrà l'Esperit Sant rebreu una força que us farà testimonis meus.» El do d'una «marca» espiritual que no s'esborra, que enforteix l'adhesió a Jesús i integra més plenament el grup de cristians, que és l'Església.

Seguiu el seu blog

**Sebastià Taltavull
Anglada**

Bisbe auxiliar de
Barcelona

Atemptat contra la dignitat humana

Un informe dona a conèixer el drama dels Centres d'Internament d'Estrangers

Miquel Àngel Codina

Els Centres d'Internament d'Estrangers (CIE) són centres públics de caràcter no penitenciari on s'internen de manera cautelar i preventiva—durant un màxim de seixanta dies— totes aquelles persones estrangeres que han estat trobades en situació de residència irregular a Espanya. Són uns espais que depenen del Ministeri de l'Interior i són gestionats per la Direcció General de la Policia. El fet de privar de llibertat les persones pel simple fet de cometre una falta administrativa és una vulneració d'un dret humà fonamental.

A més, actualment no existeix cap mena de legislació que reguli o garanteixi unes condicions de vida dignes per a les persones recloses en aquests centres. Les morts d'Ibrahim Sissé, de Guinea Conakry, el 6 de gener del 2012 al CIE de Barcelona, i la de Samba Martine, de la República Democràtica del Congo, el 19 de desembre del 2011 al CIE de Madrid, són casos extrems que mostren amb cruïda la crítica situació que pateixen els interns.

El dilluns 15 d'abril es va presentar a la seu barcelonina de Cristianisme i Justícia el document *Atrapados tras las rejas*, elaborat per l'ONG Pueblos Unidos, del Servei Jesuïta a Migrants, sobre els Centres d'Internaments d'Estrangers a partir de l'experiència directa viscuda al CIE d'Aluche (Madrid). Per primera vegada inclou també un informe sobre la situació al CIE de la Zona Franca (Barcelona), elaborat per un equip de voluntaris de la Plataforma d'Entitats Cristianes amb els Immigrants.

«L'any 1990 es va obrir a Espanya el primer CIE. Des d'aleshores, aquests centres funcionen sense una normativa. És una vergonya. A finals del 2011 el Govern va anunciar que es redactaria un reglament. El gest va ser positiu; el resultat, decebedor. Fou una ocasió perduda. Certament, manca voluntat política. Dins d'aquests centres hi ha persones, no números. Cal que l'opinió pública se sensibilitzï més sobre aquesta qüestió», va afirmar Cristina Manzanedo, advocada de l'àrea jurídica de Pueblos Unidos i coordinadora de l'esmentat document.

El CIE de Barcelona està situat al polígon industrial de la Zona Franca,

allunyat de la ciutat i d'accés difícil en transport públic. Totes les persones internades són homes; les dones detingudes són traslladades directament al CIE de València. Té capacitat per a 240 persones i una mitjana d'ocupació de 200 interns. El període mitjà d'internament és d'uns 45 dies i al llarg de l'any hi passen unes 1.800 persones.

Des del gener del 2012, els voluntaris de la Plataforma d'Entitats Cristianes amb els Immigrants han visitat 55 persones internes i han acompanyat algunes de les seves famílies. Segons l'informe, el 30,9 % dels interns visitats procedeixen del Magrib; el 23,6% d'Amèrica Llatina; el 18,2% de l'Àfrica Subsahariana; el 16,4% de l'Indostan (Bangla Desh, Índia, Pakistan); el 9,1% de l'Europa de l'Est, i l'1,8% del Pròxim Orient.

Tot i que d'acord amb el dret internacional, europeu i espanyol, la detenció administrativa als CIE s'hauria d'utilitzar només com a últim recurs, a l'Estat espanyol es fa servir de forma arbitrària. Les ONG denuncien que als centres hi ha una constant violació de drets i que la reclusió suposa un fort impacte psicològic en els interns i les

seves famílies quan, en molts casos, es tracta de persones que han comès una infracció administrativa però no un delictes.

Realitat molt dura

Nani Vall-Ilosera, voluntària que visita interns del CIE de la Zona Franca, va explicar que «l'objectiu dels voluntaris és acompanyar els interns; ens agradaria fer més. Són gent que es troba lluny de les mirades, dels sentiments de la societat. Aquests centres són un atemptat contra la dignitat de les persones. La realitat que s'hi viu és molt dura. Els CIE ens fan ser una societat pitjor». I va exclamar: «Volem que tanquin aquests centres!» Són nombroses les raons per al tancament: l'opacitat en la seva gestió, el xoc psicològic i emocional que suposa la manca de llibertat per als interns, les sospites de maltractaments i vexacions, etc.

Les principals queixes que el grup de voluntaris ha detectat durant les visites són les següents: absència d'informació als interns (no se'ls explica la seva situació jurídica), una comunicació amb l'exterior molt limi-

«Qualsevol emigrant és una persona humana que, com a tal, té drets fonamentals inalienables que han de ser respectats per tots i en qualsevol situació»

(Benet XVI, *Caritas in veritate*)

tada (només poden accedir a cabines públiques de pagament; els mòbils estan prohibits), un règim de visites deficient (no està ben organitzat: hi ha retards, suspensions i canvis en els horaris de visites), agressions físiques, tractament intimidatori i precarietat de les instal·lacions.

«Els interns comparteixen amb tu els seus sentiments»

Quim Pons, coordinador del grup de voluntaris de la Plataforma d'Entitats Cristianes amb els Immigrants que visita els interns del CIE de la Zona Franca de Barcelona

M.A.C.

El jesuïta Quim Pons és el delegat del Sector Social dels Jesuïtes de Catalunya. Membre del centre d'estudis Cristianisme i Justícia, ha estat director de la Fundació Migra Studium, dedicada a l'estudi, acció i sensibilització social sobre el fenomen de les migracions. Actualment treballa a la parròquia de la Mare de Déu de Bellvitge i a la Fundació La Vinya, de l'Hospitalet de Llobregat. És el coordinador del grup de voluntaris de la Plataforma d'Entitats Cristianes amb els Immigrants que visita els interns del Centre d'Internament d'Estrangers (CIE) de la Zona Franca de Barcelona. Parlem amb ell sobre la dramàtica situació en què viuen aquestes persones privades de llibertat.

Quina és la tasca que desenvolupa el grup de voluntaris al CIE de la Zona Franca?

Intentem amb la nostra presència acompanyar les persones que estan internes en aquest centre. Procurem visitar aquelles persones que no tenen família aquí, sovint perquè els han detingut en altres ciutats i els han derivat al CIE —a l'Estat espanyol només n'hi ha vuit— de Barcelona. La majoria han comès una infracció administrativa, pel fet de no tenir els seus papers en regla, però no un delictes. Arriben a una ciutat on no coneixen ningú i són internats en un centre, amb tot allò que suposa la privació de llibertat. Un cop són al CIE, la resta dels seus drets fonamentals són tutelats per l'Estat.

Des del gener del 2012 visiteu els interns. Quin balanç faria d'aquest any?

D'entrada, el balanç sempre ha de ser negatiu mentre existeixin aquests centres. Privar la persona d'un dret fonamental com és la llibertat és un tema molt greu. L'ingrés en un CIE hauria de ser l'últim recurs i ens fa la sensació que de vegades és el primer que es fa servir. A Espanya hi ha un percentatge més elevat de persones a les quals deixen en llibertat que no pas de persones que són expulsades. Això posa en dubte la utilitat d'aquests centres. Per exemple, un dels últims casos que jo portava era el d'un senegalès. El vaig anar a visitar un dimarts i l'endemà el seu germà em trucava per dir-me que ja l'havien deixat en llibertat. Era un cas claríssim que aquell home no havia d'estar allà dins. Amb motiu del primer any de la posada en marxa d'aquestes visites, hem decidit elaborar un informe i donar a conèixer les nostres experiències.

Quin perfil han de tenir aquests voluntaris?

Els nostres voluntaris han d'haver treballat en l'àmbit social. És imprescindible tenir aquesta experiència. Qualsevol persona no pot fer aquesta tasca perquè no és gens fàcil. Els voluntaris compartim la sensació d'impotència que pateixen els interns perquè moltes vegades no podem

fer res més que acompanyar; és una qüestió que no depèn de nosaltres sinó d'altres instàncies. Al final, ells se't confessen, comparteixen amb tu els seus sentiments. També intentem cobrir algunes necessitats i informar-los de la seva situació. De vegades els nostres advocats, també voluntaris, no poden posar-se en contacte amb els advocats d'ofici i anem a la trobada sense aquella informació que aquella persona està esperant. Això incrementa encara més la nostra sensació d'impotència.

Els voluntaris trobeu molts entrebancs per realitzar la vostra funció?

Sí, les circumstàncies en què desenvolupem la nostra tasca de mediació són realment complexes. Nosaltres denunciem que com a entitat social no podem entrar al CIE per visitar els interns. Ho hem de fer en el torn corresponent a les visites familiars. Això tot ho complica més, ja que hem de fer cua, esperar el nostre torn, entrar i visitar l'intern; per visitar-ne un altre, hem de sortir, tornar a fer cua... Tenim un màxim de dues hores al dia. A més, l'horari de les visites, que abans era de cinc a set de la tarda, l'han canviat: ara les visites són al matí, de deu a dotze. Molts voluntaris que teníem no hi poden anar al matí perquè treballen. Si algú hi vol col·laborar com a

veure les possibilitats que hi ha per tal que aquesta persona pugui ser expulsada d'Espanya i repatriada al seu país d'origen. A les cel·les hi ha de quatre a sis persones; es procura agrupar-los per nacionalitats, la qual cosa facilita la comunicació entre ells. Fins al mes de novembre passat, passaven tot el dia sense fer res. Pràcticament no feien cap activitat lúdica o cultural; només podien sortir al pati o mirar la televisió. Això els provocava un malestar psicològic que generava en situacions de tensió i puntualment de violència. Des del novembre hi és present la Creu Roja. Està organitzant partits de futbol i de bàsquet, ha endreçat la biblioteca... Amb tot, la Creu Roja no pot arribar a tots els interns. La nostra tasca no es contraposa amb la de la Creu Roja; totes dues són complementàries. Volem que les autoritats se'n adonin. Nosaltres intentem fomentar un ambient de convivència i reduir la tensió, tant de la persona concreta com del grup en general.

Algun aspecte que voldria denunciar?

El tema de la criminalització que es fa d'aquesta població. Se'ns diu que són persones amb antecedents, que tenen uns expedients difícils i que són perilloses. Amb les nostres visites aquesta afirmació es desmenteix rotundament. Sí que és veritat que ens trobem amb interns amb antecedents penals, però són una minoria. Sota la paraula «antecedents» s'acostumen a incloure tant les persones que tenen antecedents policials (per una falta administrativa, per una baralla al carrer...) com les que tenen antecedents penals (quan hi ha hagut una condemna). Això és injust. Darrere d'això veiem una intenció de criminalitzar la pobresa en aquestes persones indocumentades.

Quines són les mesures més urgents que cal adoptar?

Un reglament que introdueixi les propostes que diverses entitats socials hem presentat. Bàsicament, volem que el CIE deixi de tenir un règim policial. La policia hauria d'executar tan sols funcions de vigilància, mentre que el funcionament del centre hauria d'estar en mans d'entitats socials que desenvolupin activitats per als interns. Un altre element significatiu és que cal evitar que es barrejin persones que no han comès cap delictes amb d'altres que compleixen una pena. La llei actual autoritza que part de la pena que han de complir certs interns es pugui convalidar amb l'expulsió del país. Des dels centres penitenciaris envien aquests interns al CIE i d'allà els expulsen. S'hauria d'evitar fer aquest pas intermediari.

Manca voluntat política per solucionar aquesta situació?

Efectivament. Tot i que ignorem els motius exactes d'aquesta manca d'implicació, penso que tot el que fa referència a la immigració és un tema molt sensible en l'àmbit polític, i sobretot en el context actual, de greu crisi econòmica.

«Veiem una intenció de criminalitzar la pobresa en aquestes persones indocumentades»

«Cal evitar que es barrejin persones que no han comès cap delictes amb d'altres que compleixen una pena»

voluntari es pot posar en contacte amb nosaltres a través del correu electrònic volciebar@gmail.com.

Quina és la situació que viuen els interns que són al CIE de la Zona Franca?

Els interns estan un màxim de seixanta dies en aquests centres, amb privació de llibertat de manera cautelar. En aquest període de temps s'intenta

El papa Francesc podria beatificar Mons. Romero

L'arquebisbe salvadorenc va ser assassinat mentre celebrava la missa

Mercedes De La Torre C.
Ciutat del Vaticà

El papa Francesc podria beatificar Oscar Romero, un arquebisbe salvadorenc que es va caracteritzar per defensar els més pobres i desprotegits, i que va morir assassinat d'un tret al pit mentre celebrava la missa. Així ho ha anunciat el postulant de la causa i president del Pontifici Consell per a la Família, l'arquebisbe Vincenzo Paglia.

Paglia ha assegurat que la causa de beatificació de Mons. Oscar Romero «ha estat desbloquejada», després d'haver-se reunit amb el papa Francesc en audiència privada i malgrat que el procés està en una etapa d'«estancament» en la Congregació per a la Causa dels Sants des del 1996.

Oscar Arnulfo Romero, conegut com a Mons. Romero, va morir assassinat el 24 de març del 1980 quan era arquebisbe de San Salvador. Tenia 62 anys i celebrava l'Eucaristia a la capella de l'hospital per a malalts de càncer Divina Providència de la capital salvadorenc, abans de l'inici de la guerra civil que va durar fins al 1992.

El president emèrit del Consell Pontifici per a la Justícia i la Pau, el cardenal Roger Etchegaray, indica en la introducció del llibre *Oscar Romero: Un obispo entre guerra fría y revolución*, que l'arquebisbe salvadorenc «va ser assassinat per haver denunciat la violència procedent de qualsevol de les parts enfrontades» (el Govern i la guerrilla), i afegix que «el van matar en una societat que es precipitava confusament cap a la guerra civil, perquè durant molt de temps s'havia eludit el reclam per la justícia i al final, tant una part com l'altra, només veien la solució de les armes». A més, el cardenal Etchegaray considera que «després d'haver dedicat tota la seva vida al servei de Déu, Romero va esdevenir un profeta de justícia i de pau». Explica que «les seves homilies transmeses per la ràdio, eren seguides per tot el país, per amics i adversaris. Perquè Romero deia la veritat... perquè era una veu humana, religiosa, fraterna, per dir-ho millor [...] considero que era el seu deure parlar alt i clar a favor de la pau, de la justícia, de la reconciliació».

Segons la seva biografia oficial, publicada per l'oficina de la seva causa de canonització, Mons. Romero «es va convertir en protector implacable de la dignitat dels éssers humans, sobretot dels més desposseïts; això el portava a emprendre una actitud de denúncia contra la violència, i sobretot a enfrontar cara a cara els règims del mal». Els seus biògrafs asseguren que

«les seves homilies es van convertir en una cita obligatòria de tot el país cada diumenge», ja que «des del púlpit il·luminava a la llum de l'Evangelí els esdeveniments del país i oferia espurnes d'esperança per canviar aquesta estructura de terror».

Última homilia un dia abans de morir

Així, el diumenge 23 de març del 1980, Mons. Romero va pronunciar la seva darrera homilia, la qual va ser considerada per alguns com la sentència de mort a causa de la duresa de la seva denúncia. De fet, un dia abans de la seva mort va fer una crida enèrgica a l'exèrcit salvadorenc: «Jo voldria fer una crida, especialment, als homes de l'exèrcit. I en concret a les bases de la Guàrdia Nacional, de la policia, dels quarters... Germans, són del nostre mateix poble. Mateu els mateixos germans camperols. I davant d'una ordre de matar que doni un home, ha de prevaldre la llei de Déu que diu: "No mataràs." Cap soldat no està obligat a obeir una ordre contra la llei de Déu. Una llei immoral, ningú no l'ha de complir. Ja és temps que recupereu la vostra consciència, i que obeïu abans la vostra consciència que l'ordre del pecat. L'Església, defensora dels drets de Déu, de la llei de Déu, de la dignitat humana, de la persona, no pot callar davant de tanta abominació. Volem que el govern es prengui seriosament que les reformes no serveixin per a res si van tenyides amb tanta sang. En nom de Déu i en nom d'aquest sofert poble, els laments del qual puguen fins al cel cada dia més tumultuosos, us suplico, us prego, us ordeno en nom de Déu: que cessi la repressió.»

Per la seva banda, el postulant de la causa de beatificació del bisbe salvadorenc, Mons. Vincenzo Paglia, va assenyalar fa anys a *L'Osservatore Romano* que «Romero va ser víctima de la polarització política, que no deixava

espai a la caritat i al fet que exercís com a pastor». Va assegurar que «va ser contrari tant a la violència del govern militar com a la de la guerrilla, i va viure com a pastor el drama del seu ramat». A més, Paglia va explicar al diari oficial vaticà que «més enllà del que es diu, va comptar amb la solidaritat de dos pontífexs (Pau VI i Joan Pau II), com ho documenta el diari del mateix Romero. Això constitueix un punt ferm per al procés de beatificació». Segons Paglia, «el mateix Joan Pau II n'ha reconegut públicament la figura, quan el va esmentar entre els màrtirs del segle XX i va pregar per l'inoblidable Mons. Oscar Romero, assassinat a l'altar» en visitar-ne la tomba que es troba a la catedral metropolitana de la capital salvadorenc.

D'altra banda, el vicari de l'arxidiòcesi de San Salvador, Mons. Jesús Delgado, i copromotor de la causa de beatificació de Mons. Oscar Romero, ha declarat a la premsa local que espera que «la causa no es polititzi», perquè la beatificació enmig de la campanya electoral actualment en curs «podria ser manipulada».

En aquesta línia, Mons. Delgado, que va ser secretari de Romero quan va ser assassinat i després un dels postuladors de la causa de beatificació, ha precisat que alguns a l'Església esperaven una declaració del Papa el 24 de març passat, aniversari de la mort de Mons. Romero. Però ha assegurat que està «content que no ho hagi fet, perquè significa que el Papa pensa molt bé en les circumstàncies i no vol actuar a la lleugera».

D'altra banda, amb motiu del 30è aniversari de la seva mort, l'Assemblea Legislativa del Salvador va aprovar un decret que va declarar el 24 de març «Dia de Monsenyor Oscar Arnulfo Romero i Galdámez», amb l'aprovació no només de l'Església catòlica, sinó també de les Esglésies històriques presents en aquest país, així com de moltes organitzacions socials.

CARDENAL ROGER ETCHEGARAY:
«L'arquebisbe salvadorenc fou assassinat per haver denunciat la violència... les seves homilies, transmeses per la ràdio, eren seguides per tot el país, per amics i adversaris»

MONS. VINCENZO PAGLIA:
«Romero va ser contrari tant a la violència del govern militar com a la de la guerrilla, i va viure com a pastor el drama del seu ramat»

MONS. OSCAR ROMERO
«Una llei immoral, ningú no l'ha de complir... l'Església, defensora dels drets de Déu, de la llei de Déu, de la dignitat humana, de la persona, no es pot quedar callada... en nom de Déu i en nom d'aquest sofert poble, els laments del qual puguen fins al cel cada dia més tumultuosos, us suplico, us prego, us ordeno en nom de Déu: que cessi la repressió»

BIOGRAFIA OFICIAL:
«Les seves homilies es van convertir en una cita obligatòria de tot el país cada diumenge... des del púlpit il·luminava a la llum de l'Evangelí els esdeveniments del país i oferia espurnes d'esperança»

Pelegrinatges

Organització tècnica *Ruth Travel* GC 1478

Terra Santa

- ✓ Del 20 al 27 de maig
- ✓ Del 14 al 21 d'agost
- ✓ Del 12 al 19 de desembre

- Seguirem les petjades i els viatges de JESÚS; contemplarem el llac de Tiberíades, la terra i els paisatges de la Galilea on ell va viure la Jerusalem de la Passió i molt més.
- Escoltarem les seves paraules en la realitat geogràfica i en el context humà on van ser dites.
- En el nostre interior, podrem captar el ressò de la seva veu... Sentir el que va dir i com ho va dir.

AMB EL SUPORT DEL PREVERE QUE ENS ACOMPANYARÀ DES DE BARCELONA HO ACTUALITZAREM, ENS HI IMPLICAREM, HO CELEBRAREM

Expedicions culturals

Organització tècnica *Ruth Travel* GC 1478

ÍNDIA CRISTIANA

Goa i Kerala

Del 4 al 13 de juliol

Descobrint l'empremta de sant Francesc Xavier a Goa i tot l'exotisme de les terres tropicals de l'estat de Kerala

ESLOVÈNIA

Patrimoni natural dels Balcans

Del 16 al 23 de juliol

SUD-ÀFRICA

El gresol multiracial més austral

Del 19 al 30 de setembre

BERLÍN I POLÒNIA

Bàltica

Del 7 al 14 d'octubre

VIETNAM

Esplendor d'Indoxina

Del 5 al 15 de novembre

ARMÈNIA

País de fe

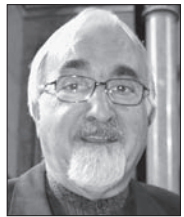
Del 23 de setembre al 3 d'octubre

Barcelona

L'Eucaristia com a sacrifici de Iloança

La Facultat de Teologia de Catalunya acull un congrés internacional

Enric Cortès
Professor emèrit de la
Facultat de Teologia
de Catalunya

Del 18 al 20 d'abril s'ha celebrat un simposi interessant sobre l'Eucaristia, organitzat per la Facultat de Teologia de la Universitat de Humboldt (Berlín) i la Facultat de Teologia de Catalunya.

Assenyalem en especial els punts de més interès per als lectors de *Catalunya Cristiana*: l'eucaristia com a sacrifici de Iloança. És una aproximació que ha anat fent camí des del 1968 (i que avui encara es fa seva, en línia, l'Església evangèlica alemanya). Vol veure en l'últim sopar el sacrifici d'acció de gràcies (lit. de *Todà*) de Jesús, del Ressuscitat. Un tipus de sacrifici que ja estava present en l'AT i que es continuava realitzant en el Temple abans de la seva destrucció. Era una acció de gràcies avançada, car la resurrecció encara no havia tingut lloc. Lv 7,10-12 ordena aquest tipus de sacrifici seguit d'un banquet d'acció de gràcies. Un banquet que, en la primitiva església, després de la resurrecció s'hauria fet amb carn, pa i vi.

Aquesta presentació dels orígens de l'eucaristia fou rebutjada en el simposi amb una argumentació impecable de H. Löhr (Münster): no podem relacionar aquest tipus de sacrifici amb el pa i vi eucarístic. A subratllar en aquesta línia, la presentació d'A. Puig (Facultat de Teologia de Catalunya) des d'un angle més conservador: seguint el que ja digué al seu dia A. Schweitzer, s'ha de partir de la idea que l'últim sopar sols té sentit com coronació de tota una vida de «servei» de Jesús. Una vida oferta per als altres, els dotze que simbolitzen tot Israel, i no precisament tots els bons d'Israel, afegiríem. Oferta al llarg de la vida de Jesús, i d'una manera cimbal el 6 d'abril «dalt la casa en una sala gran» (Mc 14,15). Una casa d'un dels simpatitzants de Jesús en el barri essení de la ciutat alta de Jerusalem. Segur que alguns dels detalls d'aquesta presentació són discutibles, com és ara, l'existèn-

«El sacrifici de Jesús només pot tenir sentit si se'l comprèn dins de l'hàbitat de l'aliança, el projecte salvífic de Déu per a tot Israel»

Pontificia Commissione di Archeologia Sacra

cia allí d'un barri essení, l'*exclusiva* presència dels dotze (de fet el grup present en les posteriors aparicions del Ressuscitat en la sala que *sembla* ser la mateixa i a la riba del llac de Genesaret conté altra gent que no pertany al grup dels dotze).

A banda d'aquests elements discutibles, doncs, quedà acceptat per tots els nou professors del simposi que l'últim sopar no fou pas un sopar pasqual. Les marques de «pasqua» s'han d'explicar pel context històric clarament pasqual i per l'ús litúrgic de la primitiva església de l'últim sopar. Donant suport a aquesta conclusió, la meua aportació al congrés mostrà que és impossible conèixer com les famílies jueves celebraven a taula l'àpat pasqual abans de la destrucció del Temple i durant els dos primers segles dC. El model literari dels simposis hel·lenísticoromans, tan comú fins als temps de Jesús i encara als segles posteriors, no ens ajuda suficientment a dibuixar la celebració pasqual jueva en els dies de Jesús; però, aquí i allí en l'*haggadà* jueva de Pasqua que ha arribat fins al nostres dies hi hagi petges del gènere dels simposis...

Acabem fent notar que si la menció de l'«aliança» en Mc 14,24 i paral·lels és originària, com sembla, s'ha d'entendre que el sacrifici de Jesús només pot tenir sentit si se'l comprèn dins de l'hàbitat de l'aliança, el projecte salvífic de Déu per a tot Israel; en aquest projecte Israel actua, però, com a mediador sacerdotal universal, és a dir, que en definitiva és per a tots els pobles.

Potser és el que volia dir sant Agustí (aportació d'Angelo di Berardino, Roma) en un dels seus sermons quan de forma admirativa descrivia així el sacrament: «*O Sacramentum pietatis, o signum unitatis, o vinculum caritatis.*» Hi ha segurament diverses maneres d'entendre el seu «sacramentum pietatis»: l'amor de Déu envers la humanitat, com tradueix més d'un intèrpret d'Agustí, és una de les més boniques i interessants.

Banquet eucarístic de les catacumbes de Sant Calixt a Roma.

cerers
des de
1862

CERABELLA

P.I. Can Clapés, 08181 Sentmenat (Barcelona)
T. 93 715 31 02 / Fax 93 715 02 51
CERERIA ABELLA
Sant Antoni Abat, 9, 08001 Bcn.
T. 93 441 09 07 / Fax 93 441 70 47
Boters, 5, 08002 Bcn. T./Fax 93 318 08 41
Comte Borrell, 41, 08015 Bcn. T.93 442 93 28

Barcelona

Reunió d'equips directius de Lestonnac

La Companyia de Maria està present a Barcelona des del 1650

Foto de família dels equips directius de Lestonnac.

Carme Munté
Barcelona

Durant dos dies els Equips Directius de les escoles de l'orde Companyia de Maria, Lestonnac, d'arreu de l'Estat espanyol es van aplegar a Barcelona per reflexionar sobre la funció directiva, l'evangelització en la societat i la presència de les religioses fundades per santa Joana de Lestonnac, a Bordeus, el 1607 i presents a la Ciutat Comtal des del 1650. També van tenir l'oportunitat de visitar la Sagrada Família i contemplar l'estàtua de santa Joana de Lestonnac, feta per Francesc Carulla i situada a la façana del Naïment.

La Companyia de Maria compta amb 18.000 alumnes i 22 col·legis a l'Estat espanyol, quatre d'ells a Catalunya, concretament a Badalona, Barcelona, Mollet del Vallès i Tarragona. Un cop l'any té lloc la trobada dels Equips Directius com un temps de formació, de trobada per compartir experiències i de crear sentit de pertinença a una institució, la Companyia de Maria, amb vocació i presència universal.

«El repte és tenir un pacte educatiu que possibiliti educar més enllà de plantejaments de caràcter polític, contínuament canviant»

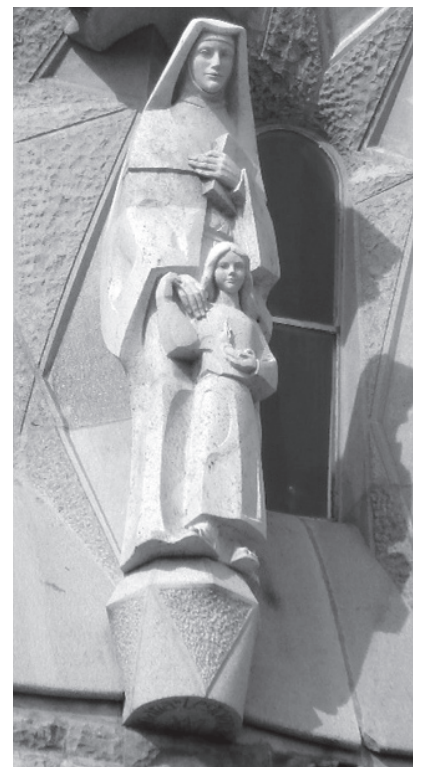
La presència de 122 membres dels Equips Directius que han participat a la trobada els dies 17 i 18 d'abril expressa el compromís i la col·laboració entre laics i religioses per fer realitat el projecte educatiu, que ofereix una educació humanista-cristiana. Joana de Lestonnac, neboda de Miguel de Montaigne, va fundar el primer institut religiós dedicat a l'educació de la dona.

Com altres congregacions religioses, fundades a Europa, la porta d'accés a la Península va ser per Catalunya. En el cas de la Companyia de Maria, va ser el Consell de Cent el qual, en conèixer la tasca d'aquesta institució religiosa, que

té com a objectiu l'educació de nenes i joves, va sol·licitar a la ciutat francesa de Beziers la presència d'un grup de religioses a Barcelona per respondre a una necessitat no atesa. El primer col·legi es va construir en l'actual carrer Ferran, entre la plaça de Sant Jaume i la Rambla. Com a record, encara hi ha l'escut de la congregació de l'any 1650 al carrer de l'Ensenyament.

A la trobada d'Equips Directius celebrada al col·legi Lestonnac de Barcelona, la Gna. M. Josep Dach va compartir el seu treball sobre *Barcelona, primera presència de la Companyia de Maria a Espanya*. El psicopedagog Juan Vaello va centrar la seva xerrada sobre *La funció directiva: desenvolupar plans, dirigir equips, tractar persones*, i el filòsof i teòleg Francesc Torralba va abordar el tema *L'evangelització en la nova societat*.

Amb una herència educativa de més de 400 anys, la Companyia de Maria té un projecte educatiu centrat en la persona i entre les seves línies pedagògiques destaca «la formació de caps ben fets i no ben plens i educar en la vida i per a la vida».

Estàtua de santa Joana a la Sagrada Família.

5 preguntes a Arantza Zabaleta, membre de l'Equip de Titularitat de la Companyia de Maria

L'equip de Titularitat impulsa i garanteix la línia educativa dels col·legis de l'Estat espanyol segons el Projecte Educatiu de la Companyia de Maria. Des d'aquesta perspectiva global, què opina sobre les diferents postures pel que fa al bilingüisme a l'escola?

La polèmica sobre la llengua a l'escola té unes connotacions polítiques, freqüentment. Una educació bilingüe no només no és una dificultat, sinó que desenvolupa una sèrie de capacitats. Qui rep un ensenyament en català, gallec o euskera, no té cap dificultat en el seu procés d'aprenentatge.

Quins són els grans reptes per als col·legis Lestonnac?

Un dels punts essencials del projecte dels col·legis Lestonnac és donar resposta a les necessitats educatives de cada moment... Avui una escola que no innova no té res a fer. En l'àmbit pedagògic

educatiu, per tant, respondre al repte de la innovació és fonamental. Per innovar cal una bona formació. D'altra banda, en l'àmbit de l'educació de la fe, constatem que hi ha una manca de fondària i de profunditat. Per això volem formar en la dimensió de la interioritat perquè sigui possible una vivència espiritual que possibiliti als nens i adolescents arribar a una experiència de fe. Tot i que hi ha més reptes, n'indico un de darrer en relació amb la importància de la coherència en l'educació: família i escola ens complementem en aquesta tasca. Eduquem en comunitat educativa amb un projecte comú.

I quin és el repte de l'educació a Espanya?

Es parla molt del fracàs escolar, de la desmotivació, de l'abandonament, etc., però en el fons cal urgentment un canvi de metodologia i d'atenció a

l'alumne amb les seves característiques i necessitats actuals. Hem d'ajudar-nos de les aportacions que ens dona la psicologia, les tecnologies aplicades a l'aprenentatge.

Afavoreix aquest repte el fet de canviar contínuament de llei educativa?

No, no només no ho afavoreix sinó que provoca una dificultat. El repte de l'educació a Espanya és tenir un pacte educatiu que possibiliti educar més enllà de plantejaments de caràcter polític, contínuament canviant. Un pacte que ens doni un marc que possibiliti l'autonomia i que cada centre faci realitat el seu projecte.

Els alumnes actuals són més difícils d'educar?

No, crec que no. Les persones som fills de la nostra època i som diferents; sempre un nen, i un adolescent, el que necessita és ser considerat com a persona i tenir al seu costat algú que l'acompanyi, que l'ajudi a créixer, tant en la família com en l'escola, i que hi hagi una coherència entre tots dos. Santa Joana de Lestonnac parlava d'estendre la mà educativament per possibilitat aquest acompanyament.

«El papa Francesc dóna bons titulars als periodistes»

Paloma Gómez Borrero, vaticanista i autora de «De Benedicto a Francisco. El cónclave del cambio»

Samuel Gutiérrez

Quatre conclaves i una renúncia. Aquesta és la carta de presentació de la periodista espanyola Paloma Gómez Borrero, la primera dona corresponsal al Vaticà. El seu rostre, sempre jovial i alegre, està inevitablement associat al dels darrers papes, sobretot el de Joan Pau II, però també al de Joan Pau I, Benet XVI i ara el papa Francesc. Amb 78 anys, Paloma Gómez Borrero continua incombustible al peu del canó. Quan no fa ni dos mesos de l'elecció de Francesc, acaba fins i tot de publicar un llibre sobre els darrers esdeveniments històrics al Vaticà: *De Benedicto a Francisco. El cónclave del cambio* (Editorial Planeta).

L'elecció del papa Francesc ha estat una gran sorpresa per als mitjans. També per a Paloma Gómez Borrero?

Sí, jo tampoc no m'ho esperava. Tothom havia descartat Bergoglio per l'edat. Durant el preconclave es va insistir molt en la importància que fos un Papa relativament jove, que no superés els 70 anys, perquè no li passés el mateix que a Benet XVI. Les televisions nord-americanes havien preparat 15 biografies de papables, que són moltes, i entre elles no hi havia Bergoglio. Jo tampoc hi comptava, tot i que després em vaig trobar al correu electrònic el missatge d'un bisbe de Colòmbia molt amic de Bergoglio en què em deia: «Paloma, estigues molt atenta amb Bergoglio.» Llàstima que aquell correu el llegís a posteriori!

Què va ser el que va determinar l'elecció dels cardenals?

Pel que sembla, la intervenció de Bergoglio a les congregacions va ser decisiva. Impactant. Tots reconeixen que aquella radiografia que va fer de l'Església els va impressionar enormement.

La llista de papables són, doncs, pura especulació?

No, jo no parlaria d'especulació. És cert que els papables en realitat són els que diuen els periodistes, però tampoc no es determinen a l'atzar. El sentit comú hi té molt a veure, i també la rellevància i carisma d'aquests cardenals. Nosaltres diem el que recollim de les nostres fonts i també el que alguns cardenals ens deixen anar. També és veritat que hi ha noms que es llancen als quatre vents o per certs interessos i que després cauen per ells mateixos.

Tot el que passa al conclave en teoria és secret i, això no obstant, sovint s'arriben a conèixer certes informacions que no es poden contrastar perquè ningú no les desmenteix.

Aquí entra en joc l'astúcia periodística. Davant de certes intuïcions del que va poder passar, la clau és comprovar la informació, de manera molt subtil, amb cardenals que coneixes. Però no preguntant-ho directament, sinó amb astúcia, donant per certes informacions que tu encara no tens contrastades. És possible que no et diguin res explícitament, però si no t'ho desmenteixen ja és alguna cosa. El cardenal Jubany em

va dir una vegada: «Quina llàstima que no puguem dir el que ha passat al conclave perquè hi hem vist clarament la mà de Déu, la mà de l'home i la mà del Diable!»

Després d'haver cobert com a periodista quatre conclaves, vostè també tenia aquesta vegada el seu candidat?

Sí, però això no vol dir res. El meu candidat era el cardenal O'Malley, un Francesc del segle XXI, molt simpàtic, molt íntegre, molt proper, una mica Bergoglio, però més jove.

Sembla que tothom està encantat amb Bergoglio, fins i tot els mitjans més crítics amb l'Església.

Ha caigut molt bé. Ens dona sorpreses i molta esperança en un món on no hi ha ni il·lusió ni esperança. És un home, a més, que ens dóna bons titulars als periodistes. Les seves frases són molt curtes i molt clares. Són com tuits. La doctrina és la mateixa, però aporta un estil nou. L'últim consell de savis també és un gran signe d'esperança.

Entre els reptes del nou Papa, es parla molt de la reforma de la Cúria. Quins passos creu que es prendran?

Jo crec que a partir d'ara el secretari d'Estat tindrà molt menys pes. Serà com el cap de l'executiu, per fer servir el llenguatge secular. Em fa l'efecte que ara les decisions seran més lentes però més tallants. Crec que hi haurà menys burocràcia, se simplificaran les institucions... per fer més proper el govern. La Cúria ha de ser instrument al servei de l'evangelització, com també ha dit Benet XVI.

Ara que esmenta Benet XVI, és cert que vostè va dir que està molt greu, quasi a punt de morir-se?

No! Els mitjans han tergiversat les meves paraules. Jo no vaig dir exactament això. El que vaig dir és que té moltes xacres i està molt deteriorat. Això ho sabem no només pel seu històric clínic, sinó també pel que hem vist a la televisió quan es va trobar amb Francesc. M'hauria estimat més no veure'l. Se'm va encongir el cor en veure'l tan deteriorat, tan demacrat, quasi sense poder caminar... «Alguna cosa deu tenir», vaig insinuar, i d'aquí al titular: «Paloma ha dit que el Papa s'està morint.» I després vaig dir que no creia que el tornéssim a veure. Però em referia a no veure'l en imatges... no perquè s'hagués de morir. Jo no ho sé pas quan es morirà el Papa!

Amb tants anys cobrint informació vaticana s'ha convertit en testimoni privilegiada dels darrers decennis de la història de l'Església. Un dels canvis més importants s'ha produït en l'àmbit de la comunicació. Com ho ha viscut?

Vaig arribar a Roma al final del Pon-

Paloma Gómez Borrero és professora del Postgrau en Comunicació Institucional i Religió en l'Era Digital, de la URL.

formacions més interessants del viatge. Aquestes rodes de premsa són imprescindibles. Amb Joan Pau II, mentre va estar bé, aquelles trobades eren increïbles, perquè anava per l'avió saludant i atenent tots els periodistes. Per això em coneixia tant... perquè em veia a tot arreu. Navarro-Valls es va adonar de la repetició de moltes preguntes i per això, després, en el pontificat de Benet XVI, es va optar per demanar les preguntes amb antelació i així poder ser més precís en les respostes. Veurem què passa amb el papa Francesc...

Ha parlat de dos moments comunicatius forts en la informació vaticana: els viatges i les rodes de premsa. Quin paper hi tenen els canals informals?

Els contactes personals són importantíssims! Són importants en qualsevol informació que vulgui ser rigorosa i professional, però al Vaticà encara ho són més. Perquè al Vaticà sovint et toca interpretar silencis. També és important una discreció absoluta. No es pot dir qui t'ha informat. Això exigeix una gran confiança mútua, tant de l'informador com de l'informant. Per a mi aquests contactes van tenir des del

començament un gran valor, començant per la guàrdia suïssa i acabant pel monsenyor de la Cúria.

La seva és una forma pròpia de fer periodisme molt humana, que recorre sovint a l'anècdota...

A la televisió, també a la ràdio, tens poc temps i l'exercici de síntesi a vegades ha de ser enorme. En coincidir, a més, amb l'hora de dinar i la de sopar la informació que donaves havia de captar l'atenció de l'espectador. Per això m'agradava explicar anècdotes boniques, que cridessin l'atenció, relacionades amb el que estava passant. Un dels meus reptes era explicar una cosa que interessés al taxista. Per això buscava tant l'anècdota, algun fet que cridés l'atenció però que alhora tingués contingut. I crec que així he pogut fer més propera la informació vaticana, que abans era vista com més llunyana. Una mateixa notícia es pot veure de moltes maneres.

«Des de Navarro-Valls el canvi en la política comunicativa de l'Església ha estat radical»

tificat de Pau VI. En aquella època amb prou feines et donaven els documents i escrits del Papa. Des de Navarro-Valls el canvi en la política comunicativa de l'Església ha estat radical, amb rodes de premsa constants i una disponibilitat molt més gran. Un dels canvis revolucionaris va ser la roda de premsa que el Papa va començar a oferir a l'avió durant els seus viatges apostòlics. D'aquestes trobades amb periodistes sortien les in-

LLAR D'ANCIANS PRUDENCI MIRALLES

petita gran residència.

Petita (hi ha lloc per a 16 persones), gran (els residents la fan gran).

Places disponibles, ambient familiar

NIF: G-08862781 - Els donatius desgraven un 20% del total de l'IRPF (Llei 30/94)
www.residenciapmiralles.org e-mail: residenciapmiralles@telefonica.net
Trafalgar, 39, 5è - 08010 Barcelona Tel. 932 681 867 - Fax 932 684 356

Punt de vista

Ramon Espadaler Parcerisas

President del consell nacional d'Unió Democràtica de Catalunya

Manuel Carrasco i Formiguera, una vida per Catalunya

La vida i la mort de Manuel Carrasco i Formiguera, afusellat ara fa setanta-cinc anys al penal de Burgos, constitueixen un exemple de coherència i de fermesa en la defensa de les pròpies conviccions respecte al fet nacional i a la vivència intensa d'una fe cristiana que va professar fins al darrer moment.

En Carrasco, el dir i el fer, el pensament i l'acció, el discurs i la praxi van ser una sola cosa. Així va ser en l'esfera privada o familiar, i així va ser en l'esfera pública. Hi ha un sol Carrasco i Formiguera. Tant se val si parlem de l'espòs i pare, del polític o de l'home de fe. Lluny de les demagògies que abundaven en el terreny de la política, fou un testimoni permanent de coherència. Fins al final mateix dels seus dies, com expressen les darreres paraules pronunciades davant l'escamot que va acabar amb la seva vida: «Visca Catalunya lliure, Jesús, Jesús.»

El Carrasco polític és l'home compromès amb una Catalunya que volia plena i a la qual va dedicar vida i mort. De la mateixa manera la va dedicar a la defensa de les seves profundes conviccions religioses. És una síntesi de la qüestió nacional amb els valors emanats de la seva fe cristiana que, lluny d'entrar en contradicció, va trobar en la seva persona una harmonia i una solidesa que l'han fet transcendir la seva època. Sense cap mena de dubte, és encara avui un nítid referent per a moltes persones que aspirem no sols a un país sobirà, sinó també a un país on el respecte per les pròpies conviccions i pels valors d'arrel cristiana siguin llavor permanent de convivència pacífica i de respecte, d'aquell respecte que, malauradament, ni uns ni altres no van tenir per la persona de Carrasco. Els uns el foragitaren de Catalunya per la seva fe cristiana. Els altres l'afusellaren a Burgos per la seva insubornable catalanitat. És l'expressió dramàtica d'una història que l'exemple mateix de Carrasco ens convida,

encara avui, a no repetir.

Carrasco no representa la renúncia, sinó el compromís fins la darrera de les conseqüències. No representa l'acomodació de la política i del polític al pensament majoritari, pel simple fet de ser majoritari. Representa la fortalesa de la convicció. Un dir coherent amb un fer que, malauradament, va acabar essent incòmode per als uns i per als altres. Però és precisament aquesta coherència entre el pensament i l'acció el que han fet de Manuel Carrasco i Formiguera no sols una figura immortal, sinó també una figura universal.

Saber escoltar

Joan Guiteras i Vilanova

Degà del Capítol Catedral de Barcelona

secretaria@catedralbcn.e.telefonica.net

Difamació

La informació dels mitjans (premsa, ràdio, televisió) ens arriba amb gran quantitat. Tanta, que unes notícies fan oblidar les altres. Tenim dret a ser informats, millor dit, ben informats. Sovint, les notícies es transmeten amb tanta facilitat, que no en comproven la veritat ni els que les donen ni els que les reben. Fins i tot, ens acostumem a tota mena de notícies i a repetir-les sense més ni més. El màxim criteri de fiabilitat pot ser, per exemple: «Ho ha dit la tele», «Ho diu el diari»... Vaig tenir un formador que repetia sovint que s'havia d'aprendre a llegir el diari. Com? Llegint entre línies, és a dir, el que es diu i el que no es diu.

Un amic meu, durant la Setmana Santa, va viatjar. Estava escandalitzat perquè el guia els havia parlat malísimament d'una personalitat pública religiosa de la qual no coneixien els defectes. Per a més inri, quan tornà, va repassar el diari i el va molestar trobar-hi una notícia, que podia ser certa però no coneguda, d'una persona constituïda en autoritat. Hi ha dues faltes (pecats) con-

tra la veritat: a) la calúmia, i b) la difamació. Els dos exemples es refereixen a la difamació.

La calúmia és l'afirmació d'una realitat falsa d'algú altre per ofendre'l en el seu honor. La calúmia és una mentida. La difamació consisteix en l'afirmació injusta que ataca el bon nom de l'altre. La difamació es refereix a quelcom que és cert, però no conegut dels altres. Això és gros! I es fa! Cal tenir una bona sensibilitat espiritual per evitar la difamació.

Mentir és arruïnar la veritat. És contra la convivència humana, és clavar una garrotada mortal a la convivència. Les relacions humanes s'han de fonamentar en la veritat. La vida social implica el dret del proïsme a la veritat. Això esdevé difícil en el clima d'intrigues i subterfugis, d'equívocs i de càlculs utilitaristes. Els lleials, per contra, fan el que s'ha de fer: crear una atmosfera moralment sana. Ho requereix la vida social a la qual estem necessàriament abocats.

Alerta amb el costum de mentir. Mentir no ha de ser una realitat normal. No ho pot ser si volem —i cal— mantenir un conviure sa i confiat. Els pares i els educadors han de donar bon exemple. Si no, no formaran els seus fills i deixebles en un caràcter íntegre i lleial. L'educació en la veracitat presuposa la lleialtat i la sinceritat. El dret a la veritat és per a tota mena de persones. Ningú —ningú— no pot ser estimat en el barranc de la mentida.

A propòsit de...

P-J Ynaraja

Capellà del Montanyà

ynaraja@ynaraja.e.telefonica.net

Carisma, vocació i estat (2)

Vaig acabar el meu escrit anterior amb la paraula clàssica: *continuarà*. Ara m'aturo en alguns dels conceptes esmentats.

Un individu té una professió que li permet atendre el més elemental de la vida: l'alimentació, l'habitatge, el transport. La feina no li ocupa 24 hores. Aquí se situen les aficions, que no s'han de confondre amb entreteniments. Entretenir-se, com ara menjar o dormir, és necessari per a l'equilibri mental. Podem contemplar el paisatge mentre viatgem, veure un partit per televisió o completar un trencaclosques. Relaxa la ment. L'afició és una cosa triada, que proporciona felicitat i ens obre coneixements nous. Esmentava la clàssica del col·leccionisme, que no és acaparar, sinó que suposa ordenar, aprendre, comunicar-se amb els altres. Les aficions humanitzen, els entreteniments, a tot estirar, apaivaguen les situacions d'estress. Si jo, sacerdot, sé i progresso en teologia, em perfecciono en rúbriques litúrgiques, compleixo amb el meu ministeri i prego, ningú no es podrà queixar, però difícilment parlaria amb altres persones o tindria amics. Cal reconèixer que n'hi ha molts que es limiten a entretenir-se i que s'apassionen pel que és pura distracció. Els animals vigilen, assaboreixen i, fins i tot, acompanyen, però no n'esperem res més. En certs moments, ens preguntem per què no som feliços. Una primera anàlisi, molt elemental però necessària, és examinar-se de si un té o no té aficions.

Canvio de tema i torno al passat. Va ser el 1959. En aquells temps les reunions cristianes de nois i noies no eren gaire comunes. En aquest cas, es donava la simpàtica circumstància que un clan d'escoltes, ells, i de guies, elles, els seus responsables, eren marit i muller. Estàvem en un jardí familiar i discutíem un qüestionari. Va arribar una pregunta: «Cal tenir vocació per casar-se?» No ens posàvem d'acord. Tothom coincidia que per ser sacerdot, frare o monja, sí, però, per al matrimoni, les opinions eren divergents. De moment, vam resoldre el conflicte decidint berenar. En això, tots hi vam estar d'acord. Els responsables, el matrimoni i els consiliaris, ens vam retirar. Es va consultar la Bíblia i els teòlegs. La conclusió, resumint molt, va ser: el matrimoni és un estat al qual s'hi pot arribar per diferents motius, legítims, instintius, egoisme pur i atabalament. Si obeeix a una vocació, és a dir, al que es creu que és indicació de Déu, s'obté una felicitat més gran i l'esperança que aquesta joia es prolongarà en l'eternitat. (Detall anecdòtic. Va passar a Igualada, a casa de G. Vilarrubias i I. Solanes.)

Signes d'avui

Lluís Serra Llansana
llserrall@gmail.com

Periodisme i religió: relació complexa

Una bona notícia per a un periodista possiblement és una mala notícia per als altres. Joan Francesc Cánovas, periodista i coordinador del Màster en Direcció de Comunicació a l'Institut d'Educació Contínua (UPF), va pronunciar aquesta afirmació en la I Jornada de Comunicació, organitzada per la Unió de Religiosos de Catalunya. El seu tema de reflexió: «Com podem comunicar els valors de les congregacions religioses a la societat globalitzada actual?» Aquesta frase, degudament contextualitzada en l'exposició del professor Cánovas, reflecteix la complexitat de relacions entre periodisme i religió.

La majoria de notícies que apareixen als mitjans de comunicació són males notícies. Problemes, tensions, assassinats, violència, guerres... Les bones notícies es dilueixen en el conglomerat informatiu sense adquirir gairebé un perfil propi. Aquí radica una gran dificultat per al cristianisme, la missió del qual encomanada per Jesús consisteix a anunciar la bona notícia («evangeli», en grec). No obstant això, a les pàgines de la Bíblia, tant en el primer com en el segon testament, el conflicte està present, sense atenuants. Les representacions artístiques de la Passió (Olesa, Esparreguera, Cervera...) o els mateixos Pastorets (amb el dimoni com a factor de conflicte) ho saben molt bé. El final de la vida de Jesús és l'expressió màxima de la tensió. En l'Església, passa una cosa semblant. Dipositària de la

«L'Església ha de perdre la por als mitjans de comunicació, però a la vegada no els pot afrontar amb ingenuïtat»

bona notícia, viu amb força els seus conflictes interns i les persecucions externes, que sembren de màrtirs les pàgines de la història. En aquest sentit, el periodisme sent atracció per un món que, en part, escapa al seu coneixement i control. L'elecció del papa Francesc ha estat seguida per més de 5.000 periodistes acreditats a

Roma. Una cosa totalment excepcional. Molts d'ells s'han hagut de reciclar amb urgència perquè ignoraven les claus d'interpretació eclesials per entendre el que passava. Els que van avançar pronòstics es van equivocar sense pal·liatius. L'Església ha de perdre la por als mitjans de comunicació, però a la vegada no els pot afrontar amb ingenuïtat. Pretendre que siguin butlletins oficials de les diòcesis o fulls dominicals no té sentit. Els diaris i les televisions es mouen per les mateixes dinàmiques, econòmiques i ideològiques. Les notícies, passades per aquests dos filtres, sovint queden distorsionades, però és el que hi ha i no s'ha d'ignorar. Els relats no sempre es corresponen als fets. La figura del Papa, sigui qui sigui, té un alt contingut mediàtic i el continuarà tenint, però pot ser abordada de manera displicent com va passar amb Benet XVI o amical, com en el cas del papa Francesc. Dos desafiaments per a molts mitjans: reconèixer sense prejudicis que la religió mereix una secció pròpia i estable així com la necessitat de confiar-la a periodistes o escriptors competents i preparats.

Finestra a la vida

Victòria Molins, s.t.j.
viqui70@yahoo.es

La penúltima conversa

Esperar és la nostra tasca. Independentment de l'èxit o del fracàs. Per això parlo de la penúltima conversa i no pas de l'última, malgrat que no sé res del que passarà amb el nostre amic després d'abandonar...

I me n'he recordat avui en sentir les notícies. Malauradament un atac terrorista ha fet tremolar de nou el poble americà. Tots els teletotals han emprat més de la meitat del temps a parlar amb detall d'aquest atemptat i dels seus morts i ferits. Un amic meu escriu al Facebook: «Els 50 morts i 300 ferits en l'atemptat d'ahir a l'Iraq no

«La major tragèdia que es pot viure és la de sentir-se sobrer»

ens han indignat ni la meitat que les bombes de Boston. Els diaris no mostren els detalls d'aquesta massacre com ho fan amb l'altre atemptat dels Estats Units, també detestable, sens dubte. Les comes

trencades dels iraquians i les seves morts valen menys que les dels americans, no ens enganyem...»

Llegint aquest missatge vaig recordar la penúltima conversa d'en Y. Poc més de vint anys. Una vida d'abandonament des de la seva infantesa. Uns quants intents frustrats d'emigrar a Espanya sota un camió, de polissó, quan encara era adolescent, etc. Quan ho va aconseguir, molts anys de reclusió en diferents centres, moltes hores al carrer amb col·legues del seu estil, moltes nits sense sostre i un munt de detencions per petits furts... I, el que és pitjor, una capacitat ínfima de discurs coherent que el pogués fer reaccionar davant les situacions que ha viscut.

Amb molt bona voluntat per part de l'educadora i de tots els qui l'estimem s'ha fet el possible per retenir-lo i ajudar-lo a fer un gir a la seva vida. Una vegada i una altra, fent realitat el «setanta vegades set» de Jesús. No hem llançat la tovallola, però ell sí. Ha abandonat. Ara no sabem on para...

El vespre abans passava de l'eufòria a la depressió. Tant podia imaginar el que faria quan ell estigués lliure i buscant-hi una sortida, com amenaçava de posar fi a la seva història personal si no li sortia bé el seu somni. No he oblidat les seves paraules: «Bé, i si em moro, què? Ningú no em plorarà, la meua vida no importa i hi estic de sobra... un menys.» No vam aconseguir res amb les nostres protestes d'estimació i de valoració de la seva vida, sigui com sigui. I és que la major tragèdia que es pot viure és la de sentir-se sobrer. En la vida i en la mort. Als morts de Boston potser els faran un monument. Als de l'Iraq els recordaran només els seus. I el pobre Y. continuarà vivint amb la convicció que la seva vida és un element sobrer...

Zoom

El primer trimestre es va tancar a Espanya amb xifres d'atur rècord: més de 6 milions de desocupats, un 27% de la població. A Catalunya les dades són lleugerament inferiors, però igualment insostenibles: 900.000 aturats, el 24%. Des del començament de la crisi, fa cinc anys, l'atur a Espanya no ha parat de créixer i ja és el més alt de tota la Unió Europea.

Eduard Brufau

PUBLICITAT A:

CATALUNYA CRISTIANA

(EDICIÓ SETMANAL)

BUTLLETÍ DE L'ARQUEBISBAT DE BARCELONA

(EDICIÓ MENSUAL)

GUIA DE L'ESGLÉSIA DE L'ARXIDIÒCESI DE BARCELONA

(EDICIÓ ANUAL)

RÀDIO ESTEL

24 H. AL DIA

Informe-vos-en al telèfon: 934 092 810
Fax: 934 092 775 -
c/ Comtes de Bell-lloc, 67-69
08014 Barcelona
e-mail: publicitat@catalunyacristiana.cat

Des del monestir

Cridats a la missió

Una tarda d'un dissabte d'abril, arriben a la nostra comunitat la Pilar i l'Antoni. Són dos missioners combonians que estan uns dies a la nostra diòcesi, col·laborant en un projecte anomenat *Animació missionera*. El seu objectiu és donar a conèixer, en diferents ambients, la tasca evangelitzadora dels missioners i missioneres amb tot el que això comporta. Volen dedicar unes hores a compartir amb nosaltres, amb una comunitat de vida contemplativa.

Les germanes estem expectants, ens il·lusiona passar una estona amb dues persones que, seguint també la crida de Déu, viuen un carisma tan diferent del nostre. Després de saludar-nos, l'obertura, la cordialitat, la senzillesa i l'entusias-

me de la Pilar i l'Antoni ens captiva i ens fa obrir les orelles i el cor a les seves paraules.

La seva experiència de llargs anys de missió en diferents països d'Amèrica Llatina i de l'Àfrica està tenyida de coratge, de dedicació, d'entrega, de generositat; també de confiança, de fermesa, de pregària i de saber-se segurs a les mans de Déu, del qual som tan sols instruments.

Però, sobretot, ens van saber transmetre el més important: tots som missioners i missioneres sigui quin sigui el lloc on ens trobem.

En aquest temps de Pasqua que encara estem vivint, se'ns repeteix sovint en els textos de la litúrgia aquesta invitació: «Aneu i anuncieu.»

Al llarg d'aquesta cinquantena, cada dia llegim i contemplem com els deixebles van escampar pertot arreu amb valentia l'anunci joïós de la Resurrecció de Jesús i el missatge del seu evangeli. Tots podem fer nostra la invitació a la missió i tots la podem fer realitat. Des de la plena evangelització, des del silenci i la pregària del monestir, des de la família, des de la feina, l'estudi, la relació i l'amistat amb els altres... se'ns demana d'assumir la tasca de donar a conèixer i anunciar Jesucrist a partir de les nostres vides. Aquella tarda, la Pilar i l'Antoni, amb el seu testimoni joïós, ens ho van tornar a recordar amb tota la força i ens van fer més conscients que tots som cridats a la missió.

Teresa Pujal
Clarissa de Reus

La sal de la terra

Som éssers lliures?

Avui que tant es parla de la llibertat —confonent-la massa vegades amb el llibertinatge i aïllant-la de la responsabilitat, fet que provoca tant sofriment als altres i al final al qui ho practica, deixant-lo «descol·locat»— paradoxalment surten veus des dels neurocientífics fins als filòsofs que s'hi alineen, que intenten «materialitzar» tot el que sorgeix del cervell humà, des de les idees, a la consciència i l'espiritual.

El fet que els avenços científics i tecnològics posin en les nostres mans sofisticades eines d'imatge, com la Ressonància Magnètica Nuclear funcional (RMNf) que permet «il·luminar» la part del cervell que s'activa davant reaccions a estímuls i emocions, pensaments inclosos, posa sobre la taula si les persones som o no lliures, ans al

contrari, estem tots predeterminats per la nostra anatomia i fisiologia. Alguns diuen: «Ha actuat violentament perquè els seus neurotransmissors l'hi han obligat, per tant, no n'és responsable.» Seguir per aquest camí pot conduir a considerar l'home i la dona com uns titelles, gens o poc responsables dels nostres actes, i per aquí n'hi ha que volen fins i tot demostrar la inexistència del món espiritual i no diguem de Déu.

Una vegada més el simbolisme del Gènesi del Paradís amb l'arbre del bé i del mal ens avisa que hem de ser més humils, no treure conclusions de convertir-nos en «superhomes» quan descobrim el que és lògic, que si tenim lesionades les neuro-

nes, no podem reaccionar igual que abans; és a dir, hi ha un substrat material, som éssers indivisibles, no duals sinó únics i irrepetibles, estimats per Déu, cridats a ser feliços estimant, com Jesús ens va ensenyar.

Llibertat absoluta no la tindrem mai ja que som limitats, però sí que podem ser protagonistes de la nostra existència i decidir estimar i creure o rebutjar la Bona Nova, especialment si ho fem amb els fets, el més important, no sent «diabòlics» és a dir, estar dividits entre el que diem i el que practiquem.

Una vegada més els avenços científics han d'estar al servei de la veritat i millora de la humanitat i no sotmesos a les ideologies, tractant de fer-los dir el que no diuen.

Joan Viñas
Membre numerari de la
Reial Acadèmia de
Medicina de Catalunya

Mirada al món

La tomba de sant Jordi

No sé si tots els lectors de *Catalunya Cristiana* saben que la tomba de sant Jordi es troba a Israel, a la ciutat de Lod (antiga Lidda). Sant Jordi, soldat romà en temps de l'emperador Dioclecià, entre els segles tercer i quart, va ser martiritzat i enterrat en aquesta ciutat. Ja al segle IV era venerat a l'Església d'Orient, i l'Imperi Bizantí (imperi cristià d'Orient) el va proposar com a patró i protector dels seus soldats.

En les iconostasis de les esglésies orientals no manca mai la icona del nostre sant amb els atributs amb què la tradició l'ha representat sempre: com un jove soldat romà, un cavall blanc, un dragó, un noia (o princesa), una llança i la victòria sobre el dragó.

Com dèiem, a la ciutat de Lod (no gaire lluny de l'aeroport internacional de Tel Aviv) hi ha una església del temps dels croats (segle XII) consagrada a sant Jordi. Aquesta església devia ser molt gran, donades les restes que en queden. Va

ser destruïda diverses vegades i actualment és una barreja d'estils, però no exempta de bellesa i d'harmonia. Domina la nau central un gran lampadari daurat.

A sota, en una minúscula cripta, hi ha la tomba del màrtir, sòbria i senzilla.

Hi va molta gent a venerar-la, fins i tot musulmans, que per a ells sant Jordi, anomenat Khader (el Victoriós), representa un aliat en els problemes de la vida.

Probablement el cas de sant Jordi el podem imaginar com un soldat romà, cristià, que una vegada va defensar i salvar una donzella en perill, potser provenint d'altres soldats, i aquests van acusar l'inesperat protector de la noia com a cristià. Això ha passat moltes vegades al llarg de la història de l'Església, també als nostres temps moderns.

Va ser en la darrera persecució romana, la de Dioclecià, quan el nostre patró sant Jordi va ser martiritzat, mort i enterrat al mateix lloc on es troba la seva tomba, a la ciutat de Lidda.

Una veneració ininterrompuda del sant des del segle IV fins al dia d'avui ha tingut lloc en l'emplaçament de la seva tomba, visitada per molta gent, cristians locals, musulmans i molts grups que vénen de l'estranger, sobretot dels països on sant Jordi n'és patró: Anglaterra, Canadà, Rússia, Sèrbia, Geòrgia, etc.

El dia que nosaltres vam anar-hi hi havia un grup de Rússia.

Ignoro si algun grup que ve de Catalunya inclou en el programa aquesta visita. Seria bo que almenys de tant en tant, els pelegrins catalans fessin una visita a Lod i anessin a l'església de Sant Jordi a visitar la seva tomba i a pregar. La ciutat de Lod no està gaire lluny de l'aeroport de Ben Gurion (Tel Aviv).

Joan Maria Vernet
Salesià des de
Jerusalem

Àfrica catòlica

Les xifres parlen per elles mateixes. El 1910, el nombre de catòlics a Àfrica (1.220.000) era menys de l'1% del total arreu del món. Un segle després, el 2010, la xifra s'havia elevat fins a assolir els 171.480.000 (el 16% dels catòlics arreu del món). Les dades, del World Christian Database, donen forma a una realitat que cada vegada ha de ser menys ignorada.

Àfrica compta amb un valor afegit davant la resta del món: la seva població jove. «Àfrica és molt jove», diu sense dubtes el sacerdot jesuïta Crisanto-Ebang. Explica que «el 80% dels jesuïtes al Camerun tenen menys de 40 anys». Una població que cada vegada està més exposada a la cultura occidental, a través de les noves tecnologies, i que reclama solucions des de la fe per a la pobresa, l'atur, la planificació familiar, les malalties de transmissió sexual i fins i tot per a la poligàmia, arrelada a molts països africans.

A llarg termini, però, en un continent dominat per la desigualtat i la injustícia social, l'Església catòlica ha d'assegurar-se que «el seu missatge de salvació i esperança continuï sent rellevant i creïble», i no pot deixar de referir-se a la pobresa, la sida, la fam, les injustícies i la guerra.

LLUÍS ESQUENA ROMAGUERA
Torroella de Montgrí

Benaurats

Il·lusionant i esperançador són dos qualificatius que atribueixo al papa Francesc i que m'ha suggerit la visió del vídeo emès per la Conferència Episcopal, en què animen els joves a estudiar religió. Convençuts que la situació actual és la crisi de l'home, de la seva desorientació, de la seva ambició pel fulgor de l'or o del poder, la religió ofereix una perspectiva transcendent de la persona que s'inclina a viure amb

Solidaritat davant la tragèdia

Recullo unes paraules del telegrama del Sant Pare al bisbe de Boston davant la tragèdia ocorreguda en aquesta ciutat abans de la meta de la marató que s'hi celebrava: «En aquest moment de dol, el Sant Pare prega perquè tots els ciutadans de Boston estiguin units en la decisió de no ser vençuts pel mal, sinó de combatre el mal amb el bé tot unint els esforços per construir una societat cada vegada més justa, lliure i segura per a les generacions futures.»

Vull ressaltar la rapidesa del Pontífex a unir-se a aquest dolor, el qual vol confortar i ressaltar els valors d'una societat: justícia, llibertat, seguretat. M'uneixo al Papa per demanar això per als Estats Units, Espanya i qualsevol país del món. I que ningú no s'apropriï de cap dret per destruir o pertorbar la pau social.

MAYTE B. PUJOL
Barcelona

generositat, a ser protagonista d'una gran història que és la vida plena de cadascú. Els cànons que suggereix són: benaurats els pobres, els que passen gana, els que sofreixen...

PILAR CRESPO ÀLVAREZ
Tarragona

Valors cristians

El president d'Hongria, Viktor Orban, ha visitat l'Estat espanyol. Ha defensat, en els fòrums on ha tingut ocasió, la conveniència i l'encert de proclamar el paper primordial que el cristianisme ha desenvolupat i desenvolupa en la història i en la vida del seu país, així com en la resta d'Europa. De fet, és aquesta postura de defensa dels valors cristians el que ha enfrontat el senyor Orban amb la Unió Europea, que no veu amb bons ulls unes declaracions tan obertes i compromeses.

Davant la passivitat, indiferència o animadversió amb què s'actua a Europa pel que fa a les seves arrels, la postura i les declaracions del president d'Hongria són un exemple de valentia, enteresa i rectitud. «Sóc

dels qui creu que els cristians han de prendre posició fins al bé comú com a sistema de valors: la família, la vida des de la concepció fins a la mort i la llibertat de la dignitat humana», va afirmar. Que sense aquests valors Europa està perduda és una cosa fàcilment constatable en un continent envellit, trist i desil·lusionat.

FINA MILLÁN-HITA
Barcelona

Moralitat pública

És vergonyós el deteriorament de la societat. La majoria dels mitjans de comunicació, sobretot la televisió, ens envaeixen amb una onada de sexualitat que deixen empremta en els nostres costums i sobretot en els joves, que veuen amb naturalitat el que s'hauria de censurar. Sobra indiferència i conformisme. És hora de llançar-nos a una campanya de moralitat i bons costums que estaven tan arrelats en la família i que es van oblidant.

NÚRIA ROURA FONTABA
Barcelona

El Consultori

PREGUNTES I RESPOSTES
SOBRE DOCTRINA I MORAL
pel Dr. Joan Antoni Mateo

De quina fe parlem?

La meua pregunta és: què és tenir fe?, creure que Déu existeix en alguna banda?, celebrar uns sagraments en determinades ocasions de la vida?, anar a missa alguns cops l'any? Em trobo amb tantes persones per a les quals la fe es redueix a això que em desespero. No deu ser alguna cosa més la fe?

Suposo que parlem de fe cristiana. És important precisar-ho perquè hi ha molts tipus de fe. Hi ha la confiança humana, el sentit religiós de la vida, opinions... La fe cristiana s'ha d'entendre per la nostra relació amb Crist. I Jesús no ens demana simplement opinions o gestos esporàdics desconnectats de la vida. El Senyor ens demana una adhesió de cor, un compromís de vida amb la seva persona i el seu projecte. Vine i segueix-me, cada dia, i portant la creu amb mi. La fe cristiana com a resposta a la proposta de Jesús i a la revelació que Déu mateix fa en ell, el seu Fill, és una experiència de vida totalitzant i que pretén abraçar tots els aspectes de l'existència de la persona en totes les seves dimensions. És interessant observar com ens presenta la Bíblia la realitat de la fe. No sol fer grans disquisicions teòriques. Més aviat ens presenta la fe a través de les seves realitzacions concretes, que són les persones creients. Així, tenim els exemples de vida de fe de grans personatges en la història de la salvació que amb la seva vida creient també ens ensenyen què és ser creient, què és tenir fe. Abraham, model de gran fe, que es refia totalment de Déu i no dubta a embarcar-se tot confiant en la promesa que Déu li fa. La seva fe es consolida en la prova. I així tants personatges de la història bíblica fins a arribar al Nou Testament, on trobem l'exemple suprem de la fe de Maria.

Observant la vida d'aquests creients sabem què és la fe: confiar, construir la vida des d'aquesta roca sòlida que és Déu, donar testimoni, afrontar proves amb fortaleça, guiar-se sempre per la paraula de Déu... Com n'és de rica i gran la vida de fe entesa en tota la seva plenitud! I, per contrast, podríem dir, que són molt pobres certes preteses realitzacions de la fe com les que vostè esmenta. Creure que Déu existeix? Home, només faltaria! Però recordem allò que ens diu la carta de sant Jaume: «Els dimonis també creuen que Déu existeix i s'estremeixen.» Hem d'ajudar amb el testimoni d'una vida creient joiosa i coherent i amb un plantejament adient de la catequesi i de la pastoral a tants germans nostres perquè facin el pas a una vida de fe digna d'aquest nom. Potser aquests moments esporàdics de «fe» podran ser un àmbit privilegiat de nova evangelització.

• Si voleu enviar les vostres consultes al Dr. Mateo, podeu adreçar-vos a: elconsultori@hotmail.com www.balmesiana.org apartat de correus 121 - 25620 Tremp (Lleida). Cal indicar sempre «Consultori».

Amb bon humor...

Històries de Montserrat (1936-1939)

Francesc A. Picas

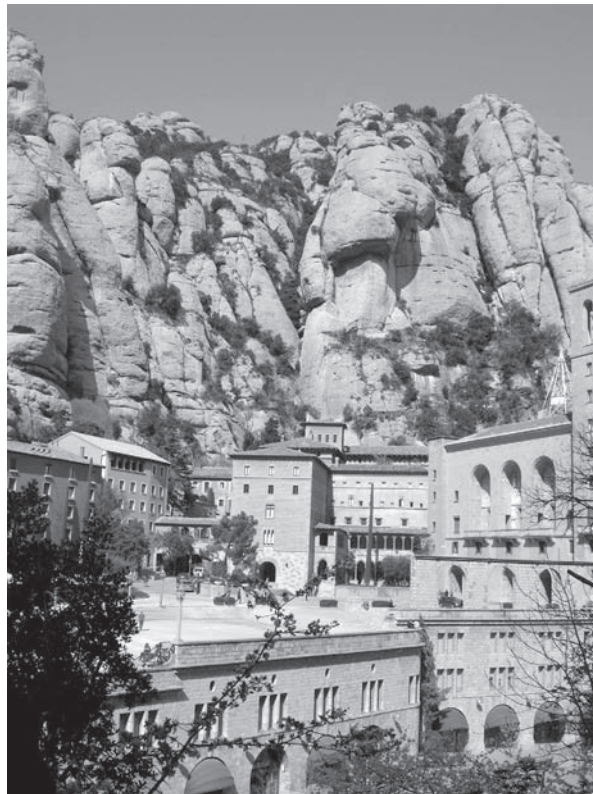
Catalunya el 1936 va sofrir una dura campanya antireligiosa que va bufetejar també durament Montserrat. En les eleccions convocades el 16 de febrer del 1936, els monjos de Montserrat baixaren a Monistrol amb autocar per emetre el vot. Elements extremistes del Front Popular d'esquerres els esperaven amb pedres i, en baixar de l'autocar, l'abat i els monjos van ser agredits a pedrades, cosa que els va obligar a embarcar de nou i tornar al monestir sense votar.

El pare abat va témer que algun dia un grup d'extremistes pugessin al santuari i fessin a bocins la imatge de la Moreneta. Llavors va fer construir a Portugal una imatge igual a l'autèntica per col·locar-la al cambriol. La històrica la va guardar emparedada en un lloc secret del cenobi. Era el mes d'abril del 1936.

A Catalunya el 20 de juliol del mateix any es va proclamar la revolució anarcomarxista de forma violenta. Els milicians del Front Popular de Monistrol, d'Esparreguera i d'Olesa, com els de tots els pobles i ciutats de Catalunya, cremaren els temples, assaltaren convents, perseguiren a mort sacerdots i religiosos, i registraren les cases de famílies amb fama de ser fidels a l'Església. La consigna era desfer a sang i a foc la religió a Catalunya.

Però no s'atreviren a pujar a Montserrat. La premsa anticlerical havia publicat que els monjos estaven molt ben armats. Pobres monjos. Les seves «armes» eren els rosaris i el *Virolai*. Gràcies a aquest pànic anticlerical i a l'oportuna intervenció del Dr. Pere Tarrés, Montserrat no fou destruïda.

La Generalitat hi va enviar una camioneta de guàrdies d'assalt. Darrere d'ells van pujar els milicians armats, però no van poder destruir l'interior del temple. Van trencar algunes escultures exteriors. Els monjos amb els escolanets van ser expulsats de Montserrat i vint d'ells, assassinats a diferents pobles de Catalunya. El pare abat, gràcies a uns bons amics, fou inclòs a Barcelona

«Els catalans no podien pujar a Montserrat a cantar el *Virolai* a la Moreneta»

en una expedició secreta de gent perseguida i va poder exiliar-se en un vaixell carboner destinat a Itàlia. Els catalans no podien pujar a Montserrat a cantar el *Virolai* a la Moreneta. En la clandestinitat el cantaven a casa, amb les portes tancades i esperant la llibertat religiosa.

Jaume Miravittles, delegat de Propaganda de la Generalitat, en plena guerra, va pujar a Montserrat amb un centenar de voluntaris estrangers de l'exèrcit republicà. Aquella escuma d'escamots va entrar al temple cantant la Internacional Comunista amb el puny enlaire. Celebraven la victòria de l'ateisme sobre la fe montserratina. Quina vergonya per a Catalunya. Manuel Azaña, president de la República espanyola, perseguidor dels jesuïtes i de l'Església, va passar unes setmanes de repòs a Montserrat. Assegut al silló del pare abat, confirmava la frase que va exclamar al Parlament de Madrid l'any 1931: «*España ha dejado de ser católica.*»

El Govern de la República, el primer de febrer del 1938, va fer servir el monestir de Montserrat per reunir les Corts de la República. Madrid havia estat evacuat pel Govern. Les va presidir Martínez Barrio, un alt càrrec de la maçoneria espanyola. Hi va assistir un gran nombre de diputats socialistes i d'esquerra. (Els diputats de «dretes» tots eren fugitius i alguns foren assassinats).

A Montserrat hi instal·laren un hospital de guerra, amb 500 llits. El 21 de gener del 1939, davant de la imminent entrada de les tropes de Franco, que ja eren a Manresa, el cap de Sanitat i el comissari de guerra van donar l'ordre d'evacuar urgentment «*todo el personal, equipos y material*» i també l'ordre de «*luego, deben ser voladas todas las instalaciones*». Els doctors Josep Riu i Porta i Frederic Muñoz no van voler afeixugar la seva consciència i es van negar a complir la destrucció del monestir de Montserrat.

El monjo dom Aureli Maria Escarré va arribar a Montserrat el 23 de gener del 1939, acompanyant les tropes «nacionals», en les quals formaven part centenars de catalans. Dom Aureli, en nom del pare abat Marcet, exiliat a Itàlia, va obrir les portes del monestir a tot el poble de Catalunya i va alliberar del captiveri la imatge de la Mare de Déu de Montserrat. Havia finalitzat la persecució religiosa. Al·leluia! El proper 13 d'octubre seran beatificats els vint monjos màrtirs de la fe.

Concert en benefici de Manos Providentes

P. Miguel Bonet, c.r.

Michael Andreas Haeringer oferirà un gran concert a l'església de Sant Gaietà de Barcelona el proper 12 de maig, a les 18 hores, amb obres de Beethoven, Chopin, Liszt... Aquest nen d'11 anys és ja un concertista consagrat. Ha aconseguit molts primers premis; el que el va fer més popular fou el que va obtenir en el programa *Tú sí que vales*, de Telecinco.

Haeringer se solidaritza amb Manos Providentes, que és una fundació amb personalitat jurídica canònica que treballa a Santiago de Cali (Colòmbia), l'objectiu principal de la qual és l'atenció als més desfavorits. Organitza centres d'atenció i formació per a infants (llars infantils), joves (clubs juvenils), mares, caps de família i gent gran a col·legis, instituts tècnics i altres llocs, segons les necessitats.

Així mateix, ofereix formació, capacitació i atenció psicològica, nutricional i mèdica a les persones beneficiàries de Manos Providentes. Promou i desenvolupa projec-

tes de cooperació local i internacional per a la prestació dels serveis de la fundació adreçats a sectors d'escassos recursos econòmics i desarrelats per la violència. Lidera la creació de grups de prevenció de problemes socials mitjançant la posada en marxa d'espais culturals, artístics, esportius i solidaris per promoure la convivència i la promoció humana. Promou activitats d'economia solidària encaminada a fomentar la millora de la qualitat de vida dels més necessitats i de la comunitat en general.

Enguany Manos Providentes celebra el seu desè aniversari i ha aconseguit, en col·laboració amb altres fundacions i amb institucions de l'estat, edificar dues escoles bressols i una escola de primària, a més d'un menjador gratuït per a infants de 3 a 5 anys.

Fem vots perquè Déu continuï sent provident i beneeixi tots els qui, amb els seus donatius i esforç, realitzen aquesta obra solidària.

Gràcies també a Michael Andreas Haeringer pels seus concerts. Un gran nen que ajuda els nens.

Paraula i vida

Custodiar l'ancià i el malalt

Aquest diumenge sisè de Pasqua l'Església celebra el Dia del Malalt, que aquest any està centrat en la paràbola del *bon samarità* i té com a lema les paraules de Jesús al final de la paràbola: «Tu, vés i fes el mateix» (Lc 10,37). Amb aquest motiu voldria proposar unes reflexions que valen per a tots els malalts i de manera especial per a l'ancià malalt. Vivim en una societat que envelleix ràpidament. Això fa que augmentin les necessitats dels ancians, especialment quan aquestes persones viuen un procés de deteriorament. Ha crescut l'esperança mitjana de vida, encara que no sempre va acompanyada d'una adequada qualitat de vida. La cultura actual no afavoreix gens que l'ancià malalt sigui valorat com cal i que es tingui en compte la seva història de vida. La nostra societat, interessada per l'eficàcia, per la productivitat i per l'èxit, és fàcil que no deixi espai a qui representa

el passat i es va tornant una càrrega pesada per al seu entorn. En la cultura actual, qui no té un espai definit no té identitat.

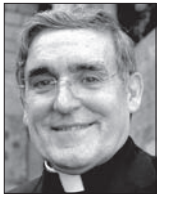
Tanmateix també hi ha realitats i signes d'esperança en la valoració i atenció als malalts en general i a les persones grans malaltes, malgrat les limitacions obligades i penoses que comporta la situació actual de crisi econòmica, amb les retallades en els recursos disponibles. Cal posar en relleu l'aportació de moltes institucions i de molts professionals que tenen cura i humanitzen la vida dels qui ho van perdent gairebé tot.

L'Església ha fet i està fent un paper considerable en aquest camp. Moltes congregacions són presents en aquest àmbit assistencial i realitzen la funció del bon samarità. També les parròquies tenen cura de l'assistència espiritual als malalts, comptant sovint amb la col·laboració desinteressada

de persones que fan aquest valuós servei. Els cristians no podem oblidar mai aquestes paraules de Jesús: «El que feu a un d'aquests petits, a mi m'ho feu.» Amb motiu de la celebració del Dia del Malalt, em sembla oportú recordar unes paraules del nou Sant Pare Francesc en l'homilia de la missa d'inici del seu pontificat, que va coincidir amb la festa de Sant Josep. Prenent com a punt de partida que el sant patriarca va ser el custodi de Jesús i de Maria, ens va demanar que ens esforcem a custodiar tota la creació, com se'n diu en el llibre del Gènesi i com ens mostra sant Francesc d'Assís: és tenir respecte per totes les criatures de Déu i per l'entorn en què vivim. I sobretot ens demanà un esforç «per custodiar la gent, preocupar-se per tots, per cada un, amb amor, especialment pels nens, els ancians i els qui són més fràgils, que sovint resten a la perifèria del nostre cor».

Lluís Martínez Sistach

Cardenal, arquebisbe de Barcelona

Als quatre vents

Religions no cristianes

El 20 de març passat, només una setmana després de la seva elecció, el papa Francesc va fer una referència a les relacions de l'Església catòlica amb altres religions. Va ser l'endemà de l'inici oficial del seu ministeri petrí quan va rebre a la sala Clementina del Vaticà representants de diferents religions no catòliques i líders musulmans, jueus i d'altres credos.

El Papa va dedicar especial atenció al patriarca Bartomeu I de Constantinoble, a qui va anomenar «el meu germà Andreu» en referència a l'apòstol germà de Pere. En el seu discurs va tenir també paraules per als hebreus i per als musulmans, «que adoren un únic Déu vivent i misericordiós i l'invocuen en la seva pregària». Però dirigint-se al conjunt de convidats, on hi havia també budistes, sikhs i d'altres credos, va recalcar que l'Església és conscient de la importància que té la promoció de l'amistat i del respecte entre els homes i les dones de les diferents tradicions religioses.

El papa Bergoglio, en aquest punt, va aixecar la vista de la declaració que anava llegint i va voler repetir aquesta idea de respecte, afegint que tots hem de respectar i custodiar la creació i reconèixer la influència positiva de les religions en la recerca de la justícia, la reconciliació i la pau. Són paraules i gestos que van molt en la línia d'un document del concili Vaticà II titulat *Nostra aetate* (el nostre temps), que va suposar un avenç molt important en la comprensió de les religions no cristianes. Fins a mitjans del segle passat, dels qui seguien aquestes religions no cristianes se'n deien *infidels*, i es debatien les condicions en què podrien salvar-se, amb referències a una fe implícita, però no es valorava el que en elles hi podia haver de bo i veritable. Es deixava així, d'una ventada, fora de qualsevol observació religions amb una gran història i milions de seguidors, com l'islamisme, l'hinduisme o el budisme mateixos. La constitució *Lumen gentium* va recollir que «tot

el que de bo i veritable hi ha en aquestes religions l'Església ho veu com una preparació a l'Evangelí». El gir copernicà era ja un fet, reforçat pel document esmentat *Nostra aetate*, que expressa el fet que «tant la religió catòlica com les altres intenten donar resposta als enigmes i inquietuds profundes del cor humà».

Fent referència als hebreus, assenyalava l'error de considerar els jueus en general els autors de la mort de Crist. I deia que ni els d'aquell temps no poden ser considerats com els botxins exclusius de Jesucrist, que va morir per redimir els pecats dels homes de totes les èpoques, desenvolupant la idea que la crucifixió va ser, en sentit místic, obra de tots els pecadors.

No hi ha dubte que, en el camí dels seus predecessors, el papa Francesc farà passos molt notables en el camí ecumènic i en el de la comprensió i estima de les persones de totes les religions, també les no cristianes.

Jaume Pujol Balcells

Arquebisbe de Tarragona i Primat

La Bona Notícia també a internet
www.catalunyacristiana.cat

I ARA ENTRA A LA NOVA PÀGINA WEB DE CATALUNYA CRISTIANA I CONSULTA LA NOSTRA HEMEROTECA. HI TROBARÀS TRENTA ANYS DE PREMSA RELIGIOSA.

Catalunya Cristiana col·labora amb
www.flama.info

FLAMA
AGÈNCIA CRISTIANA DE NOTÍCIES

MÉS DE 500 SACERDOTS I DIAQUES CELEBREN A POBLET UNA NOVA JORNADA

Testimonis de la Mis

Samuel Gutiérrez

Poblet

Fotos: Carles Sanmartín / Santi Grimau

Fins i tot les pedres mil·lenàries del monestir de Santa Maria de Poblet van vibrar el 22 d'abril passat amb les paraules, plenes de zel apostòlic, del cardenal austríac Christoph Schönborn, il·lustre convidat dels bisbes de la Tarraconense amb motiu de la celebració d'una nova Jornada Interdiocesana del Clergat. En el marc de l'Any de la Fe, els prelatos catalans han volgut convocar sacerdots i diaques, màxims col·laboradors seus en el ministeri pastoral, per viure una trobada entranyable de comunió i fraternitat.

«L'objectiu de la jornada —assegurava l'arquebisbe Jaume Pujol, president de la Tarraconense, en el discurs de benvinguda— és enfortir la comunió, així com manifestar un cop més el compromís d'una feina pastoral conjunta de les diòcesis amb seu a Catalunya.» El secretari de la Tarraconense, Mons. Joan Enric Vives, també assenyalava que és «una gran alegria que sacerdots i diaques puguem mostrar, viure i gaudir la comunió eclesial». «Aquesta és la millor pastoral vocacional que podem fer —afegia—. Hem de mostrar que som feliços essent diaques, sacerdots, bisbes... El Senyor ens ha fet un gran regal amb la vocació!»

El servei com a vocació

Davant tots els bisbes de la Tarraconense, també alguns d'emèrits, els abats de Poblet i Montserrat, i més de cinc-cents sacerdots i diaques provinents de tots els racons de Catalunya, el cardenal Christoph Schönborn va parlar amb entusiasme del paper del ministeri sacerdotal en la nova evangelització. I va llançar, per començar, un avís per a navegants: «El desànim també és una forma d'orgull.» En un to distès però profund, el purpurat austríac, que va ser un dels pares del Catecisme de l'Església catòlica, va assenyalar que la misericòrdia és la vocació principal dels sacerdots. «El sacerdot —va dir— és l'amor en el cor de Jesús. Sense la misericòrdia no hi ha camí d'evangelització.» «Sigueu testimonis de la misericòrdia —va exclamar—. Aquest món necessita que encenguem el foc de la misericòrdia. Aquest és el nucli més bonic del nostre ministeri. La nova evangelització és l'evangelització de la misericòrdia divina.»

Sense obviar els qüestionaments que el ministeri presbiteral ha patit en els darrers anys, sobretot a l'entorn del Vaticà II, Schönborn va advertir de dos perills igualment greus: el progressisme i el clericalisme. «La diferència entre el

sacerdoci baptismal i el sacerdoci ministerial —va explicar amb el Catecisme a la mà— no és de rang ni de categoria, sinó d'essència. El sacerdoci ministerial està al servei del sacerdoci comú de tots els fidels. És un dels mitjans que Crist ha donat a l'Església per modelar i dirigir el poble de Déu cap a la santetat.» I va afegir: «L'essència del sacerdoci és ser servidors, ser instruments de santetat.» Schönborn també va voler recordar que els sacerdots fan algunes de les seves accions *in persona Christi*, però que això no és garantia d'estar lliure de faltes: «La presència de Crist en el ministre no l'eximeix de les flaqueses humanes.» Va ser en aquest moment

quan Schönborn es va referir als terribles escàndols que alguns membres del clergat han protagonitzat, i que a l'Església d'Àustria ha tingut casos especialment dolorosos. «Només la veritat ens farà lliures —va manifestar— i només des de la veritat podem evangelitzar. Necessitem acceptar aquesta humiliació, que ens ha de conduir cap a la nova evangelització.»

L'alegria del sacerdoci

Després de la conferència del cardenal Schönborn, l'església de Santa Maria va acollir una solemne i insòlita eucaristia, presidida també per l'ar-

quebisbe de Viena i concelebrada per més de 500 ministres. En l'homília, el purpurat va tornar a insistir en la urgència de l'autenticitat i coherència sacerdotal. Va convidar els sacerdots i diaques presents a donar testimoni de la seva vocació i a explicar als altres la seva experiència de fe. «Parlem molt de pastoral, però poc de la nostra experiència de fe —va constatar—. Per continuar escrivint els Fets dels Apòstols en la vida d'avui de l'Església hem de fer com ells: explicar la nostra pròpia conversió.»

Fent referència al nou papa Francesc, el cardenal Schönborn va alertar del perill d'una Església que parla massa d'ella

JORNADA INTERDIOCESANA DEL CLERGAT

Misericòrdia

mateixa, i poc de Jesús, una Església autoreferencial i malaltissa, que es preocupa només pels seus interessos. «Jesús és l'únic que dóna la vida en plenitud —va tornar a recordar—, per això no ens hem de desanimar mai; el desànim també és una forma d'orgull.»

La Jornada Interdiocesana del Clergat va acabar amb un dinar de germanor a l'hostatgeria del monestir i la visita cultural a l'emblemàtic cenobi cistercenc. La valoració general entre els assistents va ser realment positiva, amb una assistència que va superar la d'edicions anteriors. Va ser una jornada per al retrobament, per fer noves amistats, per experimentar més intensament la comunió sacerdotal... Així ho va viure Mn. Dani Majà, jove

«Parlem molt de pastoral, però poc de la nostra experiència de fe»

«L'essència del sacerdoti és ser servidor, ser instrument de santedat»

«El papa Francesc aporta a l'Església la frescor de sant Francesc d'Assís»

sacerdot de la diòcesi de Solsona, per a qui trobades com aquesta són un gran motiu d'acció de gràcies: «Permeten que es renovi la comunió eclesial i que emprenguem plegats el camí de la nova evangelització.» Originari de Rwanda, tot i que exerceix des de fa vuit mesos el ministeri a la diòcesi de Vic, el P. Bernardin Banituze assistia per primer cop a una Jornada Interdiocesana del Clergat. «Ha estat un temps privilegiat per compartir l'alegria de ser pastors de la mateixa Església —confessa— i per redescobrir que amb els fidels, som cristians; per als fidels, som servidors...» També s'estrenava en aquestes trobades comunitàries Mn. Joan Perich, sacerdot a Blanes. Per a ell, la Jornada va resultar molt impactant: «Ha estat un esdeveniment extraordinari, i a més a Poblet, un lloc amb una tradició cristiana tan profunda. Això ens ajuda a enfortir la nostra missió i a mirar amb confiança cap al futur.»

Els aires nous del pontificat del papa Francesc també s'han deixat notar en el presbiteri de Catalunya i va ser motiu de diàleg i reflexió entre els assistents a la Jornada. El mateix cardenal Lluís Martínez Sistach, arquebisbe de Barcelona, així ho constatava en la seva intervenció inicial: «L'elecció del papa Francesc ha portat un aire nou, una renovació dins i fora de l'Església, entre creients i no creients.»

La trobada interdiocesana de Poblet ha estat convocada amb motiu de l'Any de la Fe i dóna continuïtat a una llarga tradició de jornades que es van iniciar el 1992, també a Poblet. Des de llavors altres trobades han tingut lloc a Montserrat, a Vic, a Tarragona, i la darrera, el 2010, a Mataró, amb motiu de l'Any Jubilar de Sant Joan Maria Vianney i la beatificació de Josep Samsó.

CARDENAL CHRISTOPH SCHÖNBORN, ARQUEBISBE DE VIENA

«Una Església autoreferencial no és l'Església de Crist»

Com ha viscut l'experiència del darrer conclave, en el qual ha estat escollit el papa Francesc?

Ha estat una experiència de Pentecosta, un esdeveniment espiritual en el qual l'Esperit Sant ens ha dirigit cap a aquesta elecció. Del que va passar dins del conclave no en puc dir gaire més. Només que va ser una veritable experiència de l'acció de l'Esperit Sant. **Com va passar en el Concili, creu vostè que hi ha hagut també dos conclaves molts diferents: un conclave dels pares, en aquest cas dels cardenals, i un conclave dels mitjans de comunicació?**

Exactament. La millor prova ha estat l'elecció del papa Francesc, absolutament inesperada per a tots els mitjans ja que no entrava en les expectatives mediàtiques. Gairebé cap vaticanista no havia pensat en el cardenal Bergoglio. Davant de les llistes de papables que es publicaven abans del conclave, m'agradava dir que no són els mitjans els qui escullen el Papa, sinó els cardenals, i, com s'ha demostrat, la nostra visió de les coses és molt diferent de la dels periodistes.

Ha estat una bona lliçó per a tots als mitjans. Ens convertirem aquesta vegada?

Tots necessitem conversió, no només els periodistes, també els bisbes i els cardenals. El papa Francesc així ens ho ha recordat en el seu inici de pontificat: si no seguim Crist i no acceptem la seva Creu, no som deixebles del Senyor, encara que siguem bisbes, cardenals o papes. Tots tenim necessitat de conversió i més encara nosaltres, els pastors, perquè la nostra responsabilitat és més gran.

Què ens ha volgut dir l'Esperit Sant amb l'elecció d'un Papa que per primera vegada escull el nom de Francesc?

El que veiem en el papa Francesc que ens evoca sant Francesc d'Assís és l'alegria de l'evangeli, la simplicitat de vida, la humilitat, la proximitat amb els pobres, l'amor al Creador i a la creació, la recerca de la pau... Tots aquests elements fan de sant Francesc gairebé el sant universal, que supera els límits de la religió catòlica i parla al cor de tots. I penso que el papa Francesc aporta aquesta frescor que tants estimen de sant Francesc d'Assís.

A Poblet, vostè ha convidat els preveres a esdevenir «testimonis de la misericòrdia». Hi ha qui diu que Joan Pau II va despertar la misericòrdia en el cor de l'Església, que Benet XVI l'ha alimentat i que Francesc la posarà en acció, en moviment...

Jo crec que Déu ha cridat el papa Francesc per posar en pràctica, directament, la visió de Joan Pau II i els ensenyaments de Benet XVI. El gran missatge del nostre temps, en el qual tant va insistir el beat Joan Pau II, és el de la misericòrdia. Va arribar a dir fins i tot que només la misericòrdia pot posar límits i aturar el tsunami del mal que ha inundat el nostre temps. Una societat sense misericòrdia és una societat invivable, inhumana, sense possibilitat de recomençar de nou. Sense la misericòrdia, que neix del cor de Déu, no hi ha esperança i no hi ha pau. **Amb el nou Papa, doncs, no hi ha hagut ruptura, com diuen alguns?**

De cap manera. Hi ha una continuïtat profunda en els papes dels darrers segles, encara que, això sí, cadascú aporta aspectes i accents nous. És normal que sigui així. Cada pontificat aporta elements nous, però la missió és la mateixa. És important pensar que cada Papa és el que Déu dóna a l'Església per a aquell temps: «Sobre aquesta pedra construiré la meua Església.» Aquesta pedra ara és Francesc. És el Papa que vol per a aquest temps. És el seu disseny diví avui per a l'Església.

I quin és l'accent que Déu ha volgut subratllar amb Francesc?

L'accent avui és la missió. Sortiu a fora. Aneu a les perifèries geogràfiques i existencials del nostre món i de l'ésser. Una Església autoreferencial no és l'Església de Crist.

Aquest era el contingut de la intervenció que va fer el cardenal Bergoglio a les congregacions generals... Tant els va impressionar?

Sí. Va ser una crida forta per a nosaltres. Per a mi, personalment, des del meu ministeri de bisbe, ha suposat un impuls i una invitació a la conversió.

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

(CICLE LITÚRGIC C; FERIAL 1)

TEMPS DE PASQUA

(SALTERI: SETMANA 2)

MAIG

5. DIUMENGE

Diumenge VI de Pasqua, Blanc. Lectures: Fets 15,1-2.22-29 / Salm 66 / Apocalipsi 21,10-14.22-23 / Joan 14,23-29
 ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Amador, prev. i mr.; Àngel de Sicília, prev.; Irene, vg. i mr.; Martí de Finojosa, b.

6. DILLUNS

Fèria, *Blanc*. Lectures: Fets 16,11-15 / Salm 149 / Joan 15,26-16,4a
 ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Beneta, vg. i mr.; Domènec Sàvio; beat Francesc de Laval, b.; Justí, prev.

7. DIMARTS

Fèria, *Blanc*. Lectures: Fets 16,22-34 / Salm 137 / Joan 16,5-11
 ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Benet II, p.; Gisela, rel.; Sixt i Eovald, mr.

8. DIMECRES

Fèria, *Blanc*. Lectures: Fets 17,15.22-18,1

/ Salm 148 / Joan 16

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Bonifaci IV, p.; Eladi, b.; beat Jeremies de Valàquia, rel.; beat Lluís Rabatà, prev.

9. DIJOUS

Fèria, *Blanc*. Lectures: Fets 18,1-8 / Salm 97 / Joan 16,16-20
 ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Casilda, vg.; Caterina de Bolonya, vg.; Gregori de Berrueza, b.; Pacomi, ab.

10. DIVENDRES

Sant Joan d'Àvila (MO), Blanc. Lectures: Fets 18,9-18 / Salm 46 / Joan 16,20-23a
 ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Antoni de Florència, b.; Beatriu, vg.; Damià de Molokai, prev.

11. DISSABTE

Fèria, *Blanc*. Lectures: Fets 18,23-28 / Salm 46 / Joan 16,23b-28. Lleida: **Sant Anastasi (S), Vermell.**
 ALTRES CELEBRACIONS: *Mare de Déu dels Desamparats*. Sants, Antoni de Santa Anna, prev.; beat Domènec Iturrate, prev.; Eudald, mr.; Ponç, b.

Lectures bíbliques

Diumenge VI de Pasqua

Lectura primera

Ac 15,1-2.22-29

L'Esperit Sant i nosaltres hem cregut que no us havíem d'imposar cap altra càrrega que aquestes indispensables

Lectura dels Fets dels Apòstols:

En aquells dies, uns que havien baixat de Judea ensenyaven als germans d'Antioquia que si no es feien circumcidat d'acord amb la Llei de Moisès no podien salvar-se. Això portà una desavinença i una discussió tan seriosa de Pau i Bernabé amb ells que decidiren que Pau i Bernabé, amb alguns més, pugessin a Jerusalem per tractar d'aquesta qüestió amb els apòstols i els preveres.

Llavors els apòstols i els preveres, amb tota la comunitat reunida, decidiren d'elegir uns delegats i enviar-los a Antioquia junt amb Pau i Bernabé. Els elegits foren Judes, conegut també amb el nom de Bar-Sabàs, i Siles, homes que es distingien com a dirigents en la comunitat dels germans. Els donaren aquesta carta: «Els apòstols i els preveres saluden com a germans els germans no jueus d'Antioquia, de Síria i de Cilícia. Hem sabut que alguns havien vingut d'entre nosaltres sense la nostra autorització, us havien pertorbat amb les seves opinions i havien inquietat els vostres esperits. Per això hem decidit unànimement d'escollir uns representants nostres per enviar-vos-els junt amb els nostres estimats Bernabé i Pau, que han entregat les seves vides per la causa del nostre Senyor, Jesucrist. Els qui us enviem són Judes i Siles. Ells us exposaran de paraula això mateix que us diem per escrit, i és que l'Esperit Sant i nosaltres hem cregut que no us havíem d'imposar cap altra càrrega que aquestes indispensables: que us abstinguieu de menjar carn sacrificada als ídols, de menjar sang i animals ofegats i de contraure un matrimoni entre

pròxims parents. Fareu bé de guardar-vos de tot això. Adéu-siau.»

Salm responsorial

66

Que Déu s'apiadi de nosaltres i ens beneeixi, que ens faci veure la claror de la seva mirada. La terra coneixerà els vostres designis, i veuran tots els pobles la salvació.

R. *Que us lloïn les nacions, Déu nostre, que us lloïn tots els pobles alhora.*

Que s'alegrin els pobles i cridin de goig. Vós regiu el món amb justícia, regiu les nacions amb rectitud, i guieu els pobles de la terra. **R.**

Que us lloïn les nacions, Déu nostre, que us lloïn tots els pobles alhora. Que Déu ens beneeixi, i el venerin d'un cap a l'altre de la terra. **R.**

Lectura segona

Ap 21,10-14,22-23

M'ensenyà la ciutat santa que baixava del cel

Lectura de l'Apocalipsi de sant Joan:

L'àngel em transportà en l'esperit dalt una muntanya gran i alta, i m'ensenyà la ciutat santa de Jerusalem, que baixava del cel, de la presència de Déu, i la glòria de Déu l'envoltava. Resplendia com les pedres més precioses, com un jaspí de transparència cristal·lina. Tenia una muralla gran i alta, amb dotze portes. A les portes hi havia dotze àngels i dotze noms

Comentari de la Paraula

Josep Rius-Camps

Teòleg i biblista / riuscamps@yahoo.es

Vindré i faré estada amb qui m'estima

En el decurs del diàleg que entaulà Jesús amb els seus deixebles en el darrer sopar, els assegurà: «El qui té els meus manaments i els compleix, aquest és el qui m'estima; el qui m'estima, serà estimat pel meu Pare, i també jo l'estimaré i em manifestaré a ell jo mateix.» «L'altre Judes, no el *natural de Cariot*», segons el còdex Beza, li preguntà: «Senyor, què vol dir que et manifestaràs tu mateix a nosaltres i no al món?» El món representa la societat de poder. La resposta de Jesús val per a tots els creients que tenen en molta estima el seu projecte: «Si hom m'estima, farà cas del meu projecte, i el meu Pare l'estimarà i vindré a ell i amb ell faré estada.» El text corrent ho llegeix en plural, «vindrem a ell i amb ell farem estada», canviant radicalment tant el sentit de la seva «vinguda» imminent, després de la dolorosa absència per la seva mort, com de la seva «estada» en els creients. A diferència del plural, que parla d'una estada espiritual de Jesús i el seu Pare en la comunitat, el singular deixa ben clar que és el mateix Jesús, a qui han conegut abans físicament, el qui vindrà personalment a trobar-se amb tot aquell que estima el seu projecte i farà estada amb ell. Per això els recalca en els mateixos termes: «Us he parlat de tot això mentre morava prop de vosaltres; el Paràclit, l'Esperit Sant que us enviarà el meu Pare en nom meu, és ell qui us ho ensenyarà tot i us anirà recordant tot el que jo us digui.» Segons aquesta variant, Jesús no fa referència al que els va dir en el passat, sinó al que els anirà dient en el present. Ell és la Paraula, el Projecte de Déu sobre la creació que s'ha encarnat en la seva persona; l'Esperit Sant té una altra funció: els farà entendre tot el que ell els va dir i els anirà interpretant tot el que ell els vagi dient. Una vegada hàgim entrat en aquest núvol que ens proporciona cobertura per sintonitzar amb la Paraula de Déu, podem experimentar també nosaltres la seva presència.

gravats, que són els de les dotze tribus d'Israel. Tres de les portes miraven a llevant, tres al nord, tres al sud i tres a ponent. La muralla reposava sobre un fonament de dotze pedres que duia els noms dels dotze apòstols de l'Anyell. No hi vaig veure el santuari del temple, perquè el Senyor, Déu de l'univers, amb l'Anyell, és el santuari. La ciutat no necessita que la il·luminin el sol o la lluna, perquè la glòria de Déu l'omple de claror i l'Anyell li fa llum.

Al·leluia

Jn 14,23

Qui m'estima, farà cas de les meves paraules, Diu el Senyor, el meu Pare l'estimarà i vindrem a fer estada en ell.

Evangeli

Jn 14,23-29

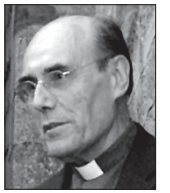
L'Esperit Sant us farà recordar tot el que jo us he dit

Lectura de l'evangeli segons sant Joan:

En aquell temps, Jesús digué als seus deixebles: «Qui m'estima farà cas del que jo dic; el meu Pare l'estimarà i vindrem a viure amb ell. Els qui no m'estimen no fan cas de les meves paraules, que no són meves, sinó del Pare que m'ha enviat. Us he dit tot això mentre era amb vosaltres, però el Defensor, l'Esperit Sant que el Pare enviarà en nom meu, us farà recordar tot el que us he dit i us ho farà entendre. Us deixo la pau, us dono la meua pau. No una pau com la que dóna el món. Que s'asserenin els vostres cors, no us acovardiu! Heu sentit que us deia: Me'n vaig, però tornaré. Si m'estimeu, us alegrareu de saber que me'n vaig al Pare, perquè el Pare és més gran que jo. Us ho dic per endavant perquè cregueu quan ho veureu.»

«Vestits de blanc...» (Apocalipsi 7,9)

Pere Tena
Bisbe auxiliar emèrit
de Barcelona
peretenagarriga@gmail.com

Els símbols pasquals

La celebració de Pasqua és rica en símbols específics, tots ells de plena tradició bíblica. Hem comentat en aquestes darreres setmanes el cant de l'Al·leluia, la figura de Crist com a veritable Anyell pasqual, la pràctica dels àzims... Hi ha encara un altre símbol pasqual que ens ve sobretot de l'Apocalipsi: els vestits blancs que porten la multitud immensa que lloa l'Anyell victoriós. A la Bíblia, el color blanc indica victòria i puresa. Una de les característiques de la Transfiguració de Jesús era la blancor radiant del seu vestit; tots els evangelistes ho subratllen. Els àngels del sepulcre van igualment vestits de blanc, i també els homes misteriosos que avisen als deixebles que deixin de mirar al cel, en la narració de l'ascensió de Jesús, segons Lluc en els Fets dels Apòstols. Són l'entorn de moments de resurrecció, i de posar símbols de victòria sobre la mort. Al color blanc s'associa sovint la resplendor, la llum. Així, el blanc esdevé una forma de significar la comunió amb Déu, o la mateixa presència de Déu. «Déu és llum» (1 Joan 1,5).

La sang de Crist i la purificació dels pecats

Una afirmació repetida en els càntics de l'Apocalipsi és que la sang de Crist, l'Anyell, purifica els pecats, és redemptora. Les cartes de Pau i de

Pere abunden en la mateixa afirmació, que té la seva arrel en les mateixes paraules de Jesús: «La sang de l'aliança vessada pel perdó dels pecats.» El text de Pere és bellíssim: «Heu estat rescatats amb una sang preciosa, la de Crist, Anyell sense tara» (vegeu 1 Pere 1,18.19). La interpretació dels vestits blancs que s'atribueixen a la multitud immensa que lloa l'Anyell podria fer-se fàcilment en aquesta direcció: la sang de Crist ha purificat els elegits, i per això els seus vestits són blancs, símbol de puresa. Aquesta interpretació és, en part, la que dona el mateix Apocalipsi quan parla a l'Església de Sardis: «Els qui surtin vencedors aniran, doncs, amb vestits blancs» (3,5).

El vestit del poble sacerdotal

En la gran visió de la multitud immensa (Apocalipsi 7, 1ss.) hi ha un diàleg que convida a un sentit més intens dels vestits blancs. «Aquests que van vestits de blanc, qui són i d'on vénen?... Aquests són els qui vénen de la gran tribulació. Han rentat els seus vestits amb la sang de l'Anyell i els han quedat blancs. Per això estan davant el tron de Déu donant-li culte nit i dia dins el seu temple. El qui se'u al tron els farà viure en el seu tabernacle...» (7,13.14).

«La gran tribulació» a què s'al·ludeix, és la vida present com a lloc de temptació, o és la persecució dels cristians? No sembla necessari restringir el text als màrtirs. D'aquests se'n parla directa-

ment en un altre lloc: «Vaig veure sota l'altar les ànimes dels qui havien estat immolats per causa de la paraula de Déu i del testimoni que n'havien donat... Llavors van donar un vestit blanc a cada un...» (Apocalipsi 6,9.11). Els màrtirs sembla, per tant, que precedeixen en el seu vestit blanc a la multitud de la visió posterior. En aquest cas, el vestit blanc seria símbol de la victòria.

Aquesta victòria, però, no és una proesa personal independent: els vestits són blancs perquè s'han rentat amb la sang de l'Anyell! Si tenim en compte que el vestit blanc era el que portaven els sacerdots del temple, podem deduir fàcilment que el que ens està dient l'Apocalipsi, a través d'aquests símbols, és el mateix que en un altre lloc diu directament: Crist ha fet de nosaltres uns sacerdots per al nostre Déu i Pare! La sang de l'Anyell —el misteri pasqual de Jesús— engendra el poble sacerdotal, que dona culte a Déu nit i dia, el culte veritable de l'ofrena de les seves pròpies vides, santificades per la comunió amb el misteri de Crist. És el sacerdoti comú dels fidels. La carta als hebreus confirma aquesta interpretació, amb el llenguatge sacrificial de la «santificació»: «Perquè ell [Jesús] ha complert la voluntat de Déu, nosaltres hem estat santificats per l'ofrena del cos de Jesucrist, feta una vegada per sempre... Amb una sola oblació, ha portat per sempre a la plenitud els qui ara són santificats» (Hebreus 10,10.14). Ser «santificat» significa esdevenir «cosa santa».

El sant de la setmana

Per Eduard Brufau

Sant Antoni de Santa Anna

- ✓ Nascut a Guaratinguetà, Brasil, l'any 1739
- ✓ Franciscà reconegut com a gran predicador i confessor
- ✓ Cofundador de les Franciscanes de la Santíssima Concepció
- ✓ Va morir a São Paulo l'any 1822
- ✓ Canonitzat el 2007 per Benet XVI

El Brasil, tot i ser el país amb més catòlics del món, fins ara només té reconeguts dos sants. Un d'ells és Antoni de Santa Anna Galvão. Pertanyent a una família aristòcrata, va ser educat amb els jesuïtes i de jove va entrar als franciscans descalços de la reforma de sant Pere d'Alcàntara. En poc temps es va convertir en un predicador i confessor molt estimat per tothom, sobretot pel poble fidel.

L'any 1770 va ser nomenat confessor d'un *recolhimento*, un grup de noies devotes que vivien en comunitat però sense prendre vots. Al capdavant hi havia la religiosa Helena Maria de l'Esperit Sant, amb qui el nostre sant va confraternitzar ràpidament. Arran d'unes aparicions de la Mare de Déu a Helena Maria, ells dos van fundar quatre anys després una comunitat nova, que finalment s'acabaria convertint en la congregació de les Franciscanes de la Santíssima Concepció. Quan poc temps després sor Maria Helena va morir, sant Antoni es va fer càrrec de la comunitat i en va redactar els estatuts. En pocs anys va créixer molt el nombre de vocacions i la fama d'home sant es va estendre entre els fidels. Les autoritats portugueses i bona part de l'Església no veien bé la seva popularitat creixent, però tots els intents de destinar-lo a un altre lloc es van veure frustrats per l'oposició del poble. Sant Antoni de Santa Anna va morir als 83 anys, just pocs mesos després que el Brasil aconseguís independitzar-se de Portugal.

Sant Feliu de Llobregat

Festivitat de la Mare de Déu de Montserrat en clau social

Mig miler de joves d'arreu de Catalunya participen en la vetlla

Redacció
Montserrat

Amb motiu de la solemnitat de la Mare de Déu de Montserrat, patrona de Catalunya, han tingut lloc els tradicionals actes litúrgics; marcats, en aquesta ocasió, pel drama social de l'atur i dels desnonaments. En la tradicional vetlla de Santa Maria, el bisbe de Sant Feliu de Llobregat, Agustí Cortés, va dir que «hi ha una atapeïda tenebra en l'àmbit social». I va recordar «el sofriment de tantes persones que, al nostre voltant, són víctimes de l'atur, de la precarietat econòmica, del desencís, de l'amoralitat, de l'abús i les pràctiques immorals en matèria social o econòmica». «Com podem pregar aquesta nit, davant la Mare de Déu, deixant de banda la preocupació per la nostra societat i la nostra cultura?», es va preguntar Mons. Agustí Cortés en l'homilia.

La tradicional vetlla de Santa Maria va acollir mig miler de joves que van respondre a la convocatòria feta pel Secretariat Interdiocesà de Joventut de les diòcesis catalanes. La pluja no va ser obstacle perquè compartissin dos dies a Montserrat en una trobada de pregària i convivència als peus de la Mare de Déu de Montserrat.

En les seves paraules durant la vetlla, en què també va participar el president Artur Mas i altres autoritats polítiques, el pare abat de Montserrat també es va referir al patiment de tantes persones. «Enguany, i d'una manera especial, portem tots al cor la situació difícil de tanta gent que pateix els efectes de la crisi, que es troba en l'atur, que ha d'afrontar desnonaments, de tants joves que no veuen una sortida laboral, i tantes altres realitats que comporten angoixa i sofriment.»

«Com podem pregar aquesta nit, davant la Mare de Déu, deixant de banda la preocupació per la nostra societat i la nostra cultura?»

En les seves paraules, el P. Josep M. Soler també es va referir al procés nacional de Catalunya: «Portem, també, al cor, el moment present, ple de dificultats, i també d'esperança, que viu Catalunya, amb el desig que pugui veure reconeguts i protegits els seus drets nacionals, amb l'esperança que trobem camins de diàleg més efectiu i d'un consens al més ampli possible per resoldre la situació d'una manera enraonada i constructiva.»

Abans de la vetlla, els joves van assistir a la benedicció d'una majòlica al Camí dels Degotalls. La celebració va ser presidida per Mons. Francesc

Pardo, bisbe de Girona i responsable de la Pastoral de Joves en l'àmbit de la Tarraconense.

El 27 d'abril, el cardenal Lluís Martínez Sistach, arquebisbe de Barcelona, va presidir la missa conventual de la solemnitat de la Mare de Déu de Montserrat. Després de referir-se en l'homilia als esdeveniments més importants que ha viscut l'Església en els darrers mesos, com la renúncia de Benet XVI, el conclave i l'elecció del papa Francesc, va esmentar «les petjades que els cristians hem deixat i estem deixant a Catalunya».

«L'actitud de Maria, la Mare del Fill de Déu, és la que estem imitant els cristians en aquest temps de crisi econòmica, amb greus conseqüències per a moltíssimes persones, famílies i institucions de benestar social», va dir el cardenal, que en aquest sentit va posar en relleu el treball que estan realitzant Càritas, parròquies, congregacions religioses i altres institucions d'Església per ajudar persones i famílies sense subsidi d'atur, sense treball, sense habitatge o amb problemes de desnonaments, sense autoestima, etc.

Celebració a Lleida

Jordi Curcó / Lleida

Més de 5.000 persones van visitar el 27 d'abril la Mare de Déu de Montserrat en el seu cambril a la catedral nova de Lleida, per dipositar flors i ciris als peus de la imatge, en una multitudinària i arrelada ofrena que es repeteix tots els anys en la festa de la patrona de Catalunya. La catedral va romandre oberta tota la jornada, per tal de facilitar l'accés als fidels i devots a la capella de la Moreneta, en la jornada de l'any que més fidels acudeixen a la catedral lleidatana.

La més que centenària Confraria de la Mare de Déu de Montserrat de Lleida és la que té cura de l'organització dels actes religiosos en honor de la Moreneta, amb un tridu de preparació, celebrat enguany a la parròquia d'Alcanó i a la de Sant Llorenç de Lleida, on fou refundada la Confraria l'any 1948. També s'organitzà un autocar per anar a la Vetlla de Santa Maria a Montserrat i com a acte central tingué lloc a darrera hora de la tarda del mateix 27 d'abril, la concelebració eucarística que enguany presidí el bisbe de la diòcesi Joan Piris, amb una catedral plena de gom a gom.

Així mateix la Confraria edita tots els anys un punt de llibre com a record de la festa i que es distribueix entre els fidels que puguen al cambril a venerar la patrona. Enguany se n'han fet 6.000, amb la imatge de *La Moreneta de Lleida*, obra de l'escultor barceloní Josep M. Camps i Arnau, i la poesia *A la Moreneta*, del poeta lleidatà Joan Bellmunt.

La Confraria ha organitzat també la LXVI Romeria a Montserrat del 9 al 16 de juliol i, paral·lelament, la Colònia Qumran per a infants de 6 a 14 anys.

Barcelona

Dia del Malalt a la parròquia de Betlem

Redacció / Barcelona

El cardenal Lluís Martínez Sistach presideix diumenge 5 de maig, a les 12 h, la celebració diocesana del Dia del Malalt 2013 a la parròquia de Betlem de Barcelona. El lema del Dia del Malalt d'enguany és «Tu, vés i fes el mateix (Lc 10,37)».

D'altra banda, el Secretariat Interdiocesà de Pastoral de la Salut organitza un curs bàsic de Pastoral de la Salut

amb la col·laboració de l'Obra Social "la Caixa". El curs està obert a tots els preveres, religiosos, religioses, diaques, laics i laiques que es dediquen a la Pastoral de la Salut i vulguin aprofundir en aquesta dimensió de l'Església i servei de caritat. El curs té lloc al centre "la Caixa" del Palau Macaia, al passeig Sant Joan, núm. 108, de Barcelona, els dies 7, 14, 21 i 28 de maig. Per a més informació i inscripcions: Secretaria Pastoral de la Salut, 933 171 597 / psalut@arqbcn.cat

LLOGUERS – ALQUILERES – LOCATIONS – RENTS
ADMINISTRACIÓ DE FINQUES

al kilando
by FINCAS GANDIA

DIPUTACIÓ 189
08011 - BARCELONA

www.alkilando.com
93 451 50 00

Sant Feliu de Llobregat

«La conjuntura econòmica ha incrementat les afeccions mentals»

José María Peña, gerent de l'Hospital Sagrat Cor de Martorell

Carme Munté

L'Hospital Sagrat Cor és un complex assistencial format per l'Hospital Sagrat Cor de Martorell i més de vint equipaments comunitaris repartits per les comarques de l'Alt Penedès, l'Anoia, el Baix Llobregat i el Berguedà. Fundat per les Germanes Hospitalàries del Sagrat Cor de Jesús el 1963, en aquests cinquanta anys ha esdevingut un referent, tal com explica José María Peña, gerent de l'Hospital Sagrat Cor de Martorell.

Com ha evolucionat l'atenció als malalts mentals?

Ja des dels orígens, l'Hospital Sagrat Cor de Germanes Hospitalàries va apostar per un concepte modern de la psiquiatria, tant des del punt de vista arquitectònic —va ser un referent per a la construcció de posteriors centres psiquiàtrics— com pel que fa al procés assistencial. Tanmateix, des de la fundació l'any 1963 del Centre Neuropsiquiàtric Sagrat Cor (com se'l va anomenar en un primer moment), l'entitat ha experimentat una gran evolució. El que va començar sent un centre que donava serveis amb un sol metge a poc més de 150 pacients (totes eren dones) s'ha convertit en un complex assistencial modern amb 400 llits d'hospitalització i 17 dispositius comunitaris a l'Alt Penedès, l'Anoia, el Baix Llobregat i el Berguedà, i que compta amb la col·laboració de més de 450 professionals.

Quin ha estat el canvi més significatiu al llarg d'aquests anys?

Un dels canvis més significatius pel que fa a l'atenció es va produir als anys noranta, quan l'activitat assistencial del centre va deixar de ser monogràfica en salut mental i es van ampliar els serveis a l'atenció sociosanitària. Així mateix, es va fer una aposta important per la psiquiatria comunitària amb l'apropament del malalt a la comunitat, a la vegada que es reservaven els serveis hospitalaris per a moments concrets de l'evolució del pacient. Avui dia, l'entitat continua creixent i especialitzant-se, i podem dir que l'Hospital Sagrat Cor de Martorell s'ha convertit en un referent en determinats àmbits de l'atenció a la salut mental a Catalunya, com és el cas de la patologia dual o la psicogeriatría.

La psicogeriatría és l'especialitat del futur?

L'envelliment de la població comporta, inevitablement, un augment de la incidència de determinades patologies, com és el cas de les demències. Com a institució dedicada a l'atenció a la salut mental, el nostre deure és donar resposta a les necessitats canviants de la població i, per tant, hem de ser capaços de donar resposta a la creixent demanda d'atenció a les persones grans que pateixen aquest

«L'envelliment de la població comporta un augment de la incidència de determinades patologies, com és el cas de les demències»

tipus de malalties. En aquest context, la psicogeriatría és una especialitat clau per fer front als reptes del present i, també, per estar preparats per al futur. Per això, des de fa temps l'Hospital Sagrat Cor aposta per aquesta especialitat, no només a través de l'oferta de serveis sociosanitaris, amb els quals donem una atenció integral a aquests pacients a través de recursos hospitalaris i comunitaris, sinó també, pel que fa a activitat docent. Prova d'això és el Màster i Diplomatura de Postgrau en Psicogeriatría, que impulsem en col·laboració amb la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB) i que aquest any arriba a la seva XV edició.

Quins són els principals problemes mentals associats a la gent gran?

A mesura que ens fem grans, patim una sèrie de canvis funcionals, bioquímics i psicològics que afecten tot el nostre organisme. Pel que fa al cervell, es produeix una disminució de la mida, una reducció de les connexions

neuronals i altres «lesions» que generen un deteriorament de les funcions cognitives de la persona. Tot i això, el creixement de la població anciana també ha posat de manifest altres problemes de salut que s'allunyen del que considerariem un envelliment normal. És el cas de les demències, en especial de l'Alzheimer, les depressions, els trastorns d'ansietat o els deliris, per exemple. Els símptomes d'aquestes malalties no sempre són fàcils de diferenciar, la qual cosa pot perjudicar seriosament un diagnòstic preventiu correcte.

Augmenta, també, la malaltia mental en els joves i infants?

Com succeeix amb els adults, l'actual conjuntura econòmica ha incrementat els factors de risc, com són l'exclusió social, el fracàs escolar o els problemes nutricionals i, en conseqüència, la prevalença de les afeccions mentals entre adolescents i nens. L'augment d'hàbits tòxics en els últims anys és una altra de les principals causes dels problemes de salut mental en joves avui dia.

Quins són en aquest cas els problemes mentals associats?

La depressió, l'estrès, els trastorns d'atenció, la hiperactivitat, l'addicció o l'esquizofrènia són alguns dels problemes mentals que més presència tenen entre els joves actualment.

La patologia dual és una altra branca de la salut mental en la qual el centre és precursor. Com l'hem d'entendre?

La patologia dual s'entén com la presència d'un trastorn mental combinat amb un trastorn additiu provocat per l'abús d'alcohol o altres drogues. Fins a principis de l'any 2000, a Espanya existien centres de salut mental i xarxes d'assistència a la drogodependència,

El 24 d'abril es va inaugurar el 50è aniversari de l'Hospital Sagrat Cor de Martorell amb un acte institucional presidit per Asunción Ríopedre, vicària general de les Germanes Hospitalàries del Sagrat Cor de Jesús; Salvador Esteve, alcalde de Martorell, i Josep M. Padrosa, director del Servei Català de la Salut de la Generalitat de Catalunya. A la tarda, amb motiu de la festivitat de sant Benet Menni, fundador de la congregació de les Germanes Hospitalàries, va tenir lloc la missa presidida pel bisbe de Sant Feliu de Llobregat, Agustí Cortés.

Altres actes previstos amb motiu de l'aniversari són la primera cursa i marxa solidàries de Martorell, que es farà el 9 de juny, i una peregrinació institucional a Montserrat, el 19 de setembre.

però no es contemplava de forma integrada i conjunta el malalt que patia aquestes patologies combinades. Van ser les Germanes Hospitalàries, a través de l'Hospital Sagrat Cor, les que van aconseguir cobrir aquesta necessitat assistencial amb la posada en marxa, l'any 2001, de la primera Unitat de Patologia Dual a Catalunya i tot Espanya.

Quins avenços permet l'estimulació multisensorial?

L'estimulació multisensorial, també coneguda com a mètode *Snoezelen*, és un tractament no farmacològic que té l'objectiu d'incrementar el benestar i la qualitat de vida dels pacients, sobretot d'aquells que pateixen problemes de conducta com ansietat, agitació o deambulació persistent. Es tracta d'estimular els cinc sentits a través d'un ambient que combina diferents elements, com columnes d'aigua i bombolles o aromateràpia. Recentment, la Unitat de Psiquiatria Geriàtrica del nostre centre va donar a conèixer els resultats d'una prova pilot pionera arreu de l'Estat que demostra que l'estimulació multisensorial redueix aquests trastorns de conducta en pacients amb una demència en fase moderada-avançada, com per exemple persones amb Alzheimer.

Quins són els reptes de futur de la psiquiatria?

Un dels principals reptes és aconseguir integrar la salut mental en l'Atenció Primària. També cal que, des de la professió, contribuïm a lluitar contra l'estigma cap a la malaltia i el malalt mental que, avui dia, encara està fortament present en l'imaginari social.

Lleida

Lleida i Badalona celebren sant Anastasi

Va ser màrtir en temps de Dioclecià per haver-se convertit al cristianisme

Jordi Curcó

Lleida

L'11 de maig dues ciutats catalanes celebren la festa del seu patró. Lleida i Badalona commemoren sant Anastasi, fill de la primera i màrtir a la segona. Per saber qui va ser sant Anastasi, cal referir-se a la tradició i fins i tot a la llegenda i a la creença popular. Només la tradició ens diu que sant Anastasi va néixer a Lleida i morí màrtir a Badalona.

Podem així explicar com Anastasi nasqué a Lleida a l'entorn de l'any 263, en el si d'una família pagana que habitava a l'antic barri de Magdalena. De jove marxà a Roma, per allistar-se a l'exèrcit de l'emperador Dioclecià. Allí, admirat de la fe i perseverança dels cristians, tot i les persecucions, deixà les armes per fer-se cristià. L'emperador, enutjat de l'actitud d'aquest jove soldat, al qual havia distingit amb el càrrec de pretor de la seva guàrdia, donà ordre d'empresonar-lo, però avisat a temps, s'escapolí i emprengué el retorn a Lleida amb 73 companys més de milícia i alhora de fe, als quals ell mateix havia convertit amb el seu exemple. Una vegada a Lleida, la guàrdia del governador Dacià de Tarragona féu detenir Anastasi i el traslladà a Badalona. Allí fou empresonat i martiritzat (li llevaren la testa) juntament amb els 73 companys de milícia, l'11 de maig de l'any 303 o 305.

Segons la creença més estesa fou a Roma, quan ja era guàrdia pretorià de l'emperador Dioclecià, quan abraça el cristianisme. En aquest context, ara ja sí històric, és quan l'any 303 l'emperador Dioclecià promulga un decret recordant a tots els ciutadans de Roma i d'arreu de l'imperi l'obligació d'adorar el Déu Apol·lo. Si no, els culpables serien empresonats i fins i tot condemnats a mort, en la que seria la darrera i cruenta persecució dels cristians. A l'exèrcit li donà l'ordre de detenir tothom que no obeís el decret imperial. Anastasi es nega a obeir l'emperador i, coherent amb la seva nova fe, abandona l'exèrcit i amb la seva objecció de consciència es veu alliberat també de l'obligació de detenir els seus germans cristians.

Fou detingut a Lleida, quan hi arribà després d'abandonar la milícia romana. La detenció fou ordenada pel governador Dacià de Tarraco, que assabentat de la presència a Lleida d'Anastasi i els seus companys, complint l'edicte de l'emperador, mana detenir-los a tots i traslladar-los a Bétulo, on són empresonats i finalment martiritzats a la platja un 11 de maig de l'any 303 o 306. Badalona conserva encara avui una antiga cisterna romana coneguda com la Presó o Pou de Sant Anastasi, sota les cases del núm. 23 i 25 del carrer Fluvià.

El 9 de maig de 1627, ara fa 386 anys, els paers de la ciutat de Lleida

«És patró de Lleida per aclamació popular, és a dir, el poble representat per les seves autoritats el proclama com a tal»

fan vot de celebrar tots els anys la festa de sant Anastasi màrtir, fill de Lleida, com a patró de la ciutat amb solemnitats religioses en el seu honor, ofici solemne i processó, a les quals s'afegirien amb el pas dels temps diversos actes populars que han configurat l'actual Festa Major.

Cal dir, però, que és patró de Lleida per aclamació popular, és a dir, el poble representat per les seves autoritats el proclama com a tal. En els primers anys del cristianisme els sants eren elevats a aquesta categoria per aclamació popular: *Vox populi, Vox Dei*, «la Veu del poble és la veu de Déu». No fou fins al 1634 que el papa Urbà VIII introduí el procés de beatificació i canonització, avui regulat pel Dret canònic i que és d'aplicació obligatòria per l'Església per tal de que un cristià sigui venerat oficialment com a beat o sant.

Pel que fa a Badalona ja se sap que el 1635 ja tenia una capella dedicada a sant Anastasi. De com entrà la devoció pel sant a Badalona, l'historiador Josep M. Cuyàs en la seva *Història de Badalona* explica que en aquells anys d'inici del patrocini de sant Anastasi a Lleida el barceloní Josep Pucurull exercia com a notari a Lleida i que era un aficionat a la història local. Aquest notari tenia dos germans sacerdots, un canonge a la catedral de Barcelona i l'altre, Mn. Andreu Pucurull, ocupava la rectoria de Badalona. Sembla, doncs, que mitjançant el seu germà notari a Lleida, s'assabentaria el rector de Badalona de l'existència de sant Anastasi, fill de Lleida i màrtir a Badalona. I el rector veié convenient bastir-hi un altar en honor seu. En el 1671 Badalona ja té una Confraria de Sant Anastasi i el 1672 és proclamat copatró de Badalona i a finals del segle XVIII s'acordà celebrar la seva festa l'11 de maig, com es feia ja a Lleida.

Sens dubte que si hi ha alguna cosa que agermana totes dues ciutats és aquest patrocini i la veneració comuna a sant Anastasi. Un agermanament que caldria potenciar.

Tarragona

Romiatge amb la Mare de Déu del Claustre

Joan Boronat / Tarragona

El dissabte dia 25 de maig hi haurà un romiatge amb la imatge de la Mare de Déu del Calustre, en complir-se deu anys de la seva entronització al santuari de Torreciutat. El pelegrinatge estarà presidit per l'arquebisbe de Tarragona, Mons. Jaume Pujol Balcells, metropolità i primat, i compta amb la col·laboració de la Confraria de la Mare de Déu del Claustre de Tarragona i altres associacions ma-

rianes de la ciutat. Així mateix hi prendran part diverses associacions de Reus, que també celebra el desè aniversari de la Verge de Misericòrdia, i és previst que s'hi desplaci un grup de Tortosa, puix que s'escau el 25è aniversari de l'entronització de la Verge de la Cinta.

Els interessats a participar al romiatge poden fer les reserves, fins al dia 20 de maig, trucant al telèfon 653 125 055, o dirigint-se a les paròquies de Sant Joan, Sant Francesc i

a l'església de Sant Antoni de Pàdua de Tarragona. El preu de l'autocar és de 15 euros, i el del dinar (optatiu) de 16 euros.

La sortida es farà des de la plaça Imperial Tarraco a un quart de vuit del matí i l'arribada a Torreciutat està prevista per a les deu. A les 10.30 hores es participarà a la processó i ofrenes; a les 12.15 h assistència a la santa missa i a les cinc de la tarda, Rosari per l'esplanada i benedicció, amb comiat a les sis de la tarda.

Els pelegrins «pro Christo» segons sant Oleguer, arquebisbe de Barcelona (1)

J. M. Martí Bonet
Canonge

Amb motiu de la celebració, cada 6 de març, de la festa de sant Oleguer, arquebisbe de Barcelona i Tarragona (1050-1137), els canonges anem en processó, després del conventual, a venerar el seu cos incorrupte enterrat a la mateixa catedral, a la capella del Sant Crist de Lepant. Darrera d'aquest sepulcre, trobem figurades un conjunt de pintures de la vida del sant, entre les quals destaquen les seves peregrinacions a Roma i a Terra Santa.

El concepte de peregrinació en l'edat mitjana que inclou el d'evangelitzar a terres paganes, o fins i tot el mateix concepte de croades no només a Terra Santa sinó també a la Hispània de l'islam, és molt complex. En temps de sant Oleguer (principis del segle XII) va rebre molts matisos i àmplies significacions diferents. Pròpiament el concepte de peregrinació es refereix al «viatge en terra estranya o en un lloc sacre incloent-hi la pràctica devocional d'actes de religió, ja sigui amb la finalitat de la pietat o amb la de la penitència, o amb la de complir un vot». Així ho descriu l'historiador Incola Turchi al *Diccionario Eclesiástico de Roma*. Cal dir també que la peregrinació era un element molt comú entre els cristians, com ho és per als musulmans la peregrinació a la Meca.

Les peregrinacions cristianes es dividien en peregrinacions de devoció i d'ordre penitenciar i judicial. Referent a aquestes darreres, ja s'observa en el baix imperi romà, i especialment en l'alta edat mitjana, el costum segons el qual els bisbes imposaven, com a penitència a alguns pecats greus, l'obligació de peregrinar, en el sentit més ampli de la paraula. Així, per exemple, podem adduir l'exemple següent. En el segle

XI es va cometre un atemptat contra el papa Gregori VII, i al causant (un tal Censio) se li va imposar com a càstig la peregrinació a Terra Santa. Així també sabem, per exemple, que el pecat d'heretgia era penat freqüentment amb la peregrinació a Terra Santa o amb missiònar en terra de pagans. La peregrinació en aquests darrers casos esdevé un tipus d'evangelització anomenada *peregrinatio pro Christo*. Eren els famosos «missioners vagabunds», normalment irlandesos (i alguns visigots i fins i tot francs). Aquests *peregrini pro Christo* es van estendre durant els segles VII i VIII per nombroses zones d'Alemanya, Selva Negra, Alsàcia, Palatinat...

Entre els primers *peregrini pro Christo* cal enumerar sant Fridolí, que provenia de Poitiers i va passar a fundar l'església de Sant Hilari i el monestir de Säkingen del Rin. També cal destacar el fogós irlandès, abat de Sant Columbà de Luxeuil, que va predicar per ordre del rei Reudebert II d'Àustria a les regions adjacents al llac Constanza; així com el seu company i paisà sant Gal, que va continuar l'obra de sant Columbà. També un bisbe anomenat Pirmino, probablement visgot, que

va fundar entre els anys 724 i 725 per encàrrec del majordom Carlos Martel la famosa abadia de Reichernau a l'illa del llac Constanza. Posteriorment l'esmentat sant Pirmino va evangelitzar la Selva Negra, Alsàcia i el Palatinat. Els pobles bàrbars que es van establir a Bohèmia i a la conca del Danubi al segle VII van rebre els *peregrini pro Christo* sant Severí, sant Valentí, sant Eutasi i especialment sant Rubert. També ha d'esmentar-se el corepíscop sant Emmenar de Poitiers i sant Corbià. Els pobles de la Turingia i les zones del Rin, Moser, Mosela i Bèlgica van ser evangelitzats pel bisbe irlandès sant Villena (a. 685) ajudat pel sacerdot Colonado i el diaca Totnan. També van ser evangelitzats pels *peregrini pro Christo* Nicasi de Tréveris, Cunibert de Colònia, Armand d'Aquítana, Eligi de Noyon i Lambert de Maastricht.

Les peregrinacions pròpiament

Simultàniament es donava la peregrinació per excel·lència, que consistia a adreçar-se als llocs preeminents del cristianisme: Terra Santa i Roma. Posteriorment es van ampliar a Tours i després a Santiago de Compostel·la, perquè no es podien adreçar els cristians a Jerusalem envaïda per l'islam. Són molts els pelegrins que trobem a Roma a finals del segle VIII. Hi ha constància d'aquestes múltiples peregrinacions romanes en unes cartes autèntiques de Gregori II adreçades a l'emperador Lleó III Isàuric de Constantinoble amb motiu de l'heretgia dels iconoclastes. El Papa afirma que entre els romans, italians, germans i francs hi ha una gran devoció a sant Pere, a la seva imatge i a

la seva tomba. Els pobles germans peregrinen a Roma per visitar la tomba de l'apòstol, de qui el Papa és vicari. També s'exposa la pràctica concreta d'aquells pelegrins. Les peregrinacions a Tours per venerar la tomba del gran bisbe Martí són un fenomen de gran interès perquè com se sap aquest sant no va ser màrtir, i malgrat això l'entusiasme enorme de visitar la seva tomba després de la seva mort (a. 401) es va desbordar a tota la cristiandat occidental. El mateix va passar amb les peregrinacions a Santiago de Compostel·la ja a finals del segle IX.

En l'època d'Oleguer, la peregrinació a Roma ja estava establerta amb moltes normes, costums i detalls; per exemple, es determinava que els pelegrins havien de romandre a la ciutat almenys 15 dies, malgrat que el normal fos una penitència que durés tota la Quaresma.

Així els pelegrins participaven en les *stationes* quaresmals que a Roma se celebraven, unint-se l'esperit de penitència del temps quaresmal amb el de la peregrinació. També ens consta que els pelegrins rebien certificats de participació en aquests actes penitencials i lucraven indulgències. Així va peregrinar diferents cops el nostre sant arquebisbe Oleguer, el qual tenia una veneració especial a la tomba de sant Pere.

També la croada era considerada com una peregrinació que tenia unes finalitats eminentes: la recuperació dels llocs sants i la redempció consegüent de captius cristians. A Espanya, la redempció de captius apareix clarament en la institució dels anomenats *exeats* o *alfaqueques* (*alhaqueques*) dels quals ens parlen les Partides, de l'època de sant Oleguer. Aquestes bones persones dedicaven tots els esforços a aconseguir a través dels diners i tractes comercials, la recuperació de la llibertat dels captius cristians a les terres ocupades pels musulmans (Espanya i nord d'Àfrica). També hi havia *exeats* al sector islàmic, però aquests havien decaïgut en l'època de sant Oleguer. A la part cristiana, els redemptors de captius van anar evolucionant primer a través de les fraternitats i ordes militars. Posteriorment, es van establir els ordes religiosos —mercedaris i trinitaris— la finalitat principal dels quals (malgrat ser considerats mendicants) era la mateixa redempció de captius cristians.

Ja al segle X els membres de la canònica de Barcelona estaven obligats a tenir cura personalment dels hostes, dels pelegrins i de la redempció dels captius. La norma vigent en temps de sant Oleguer preceptuava «que els pelegrins siguin acollits com si fossin Crist». Aquests costums o normes eren molt valorats per sant Oleguer, tal com veiem en el seu diplomatar. Atenció especial s'havia de donar als pelegrins als qui no es podia exigir cap tribut o taxa durant la peregrinació a Terra Santa, a Roma, a Santiago de Compostel·la o a qualsevol altre lloc de peregrinació. Aquests havien de ser considerats com la nova encarnació de Crist, veritable camí, caminant i redemptor de captius.

«En l'època de sant Oleguer, la peregrinació a Roma ja estava establerta amb moltes normes, costums i detalls»

La catedral nova de Lleida acull la presentació del projecte Catalonia Sacra

Ximo Company afirma que cal conèixer el nostre patrimoni des de la didàctica cristiana

Jordi Curcó
Lleida

La catedral nova de Lleida va acollir recentment la presentació del projecte Catalonia Sacra en un acte acadèmic que va tenir com a escenari excepcional el presbiteri del temple, als peus de la Mare de Déu del Blau, que en fou també singular protagonista com a element destacat del patrimoni cultural, artístic i religiós de la diòcesi de Lleida.

El professor d'Art de la Universitat de Lleida Dr. Ximo Company, en qualitat de delegat de Patrimoni Artístic i Cultural del bisbat de Lleida, va obrir l'acte. Va destacar la importància d'aquest projecte com un treball conjunt dels bisbats de Catalunya: «És un treball de les delegacions de Patrimoni Artístic, fet en comunió i amb actitud de servei. Cal fer-ho i fer-ho bé, i donar el punt de vista pastoral, evangèlic, des de la didàctica cristiana.» En aquest sentit, va valorar molt positivament la web del projecte; va considerar-la una important eina que «articula, vertebrada i cohesiona totes les iniciatives al voltant del patrimoni cultural i artístic de les diòcesis de la Tarraconense».

El professor Company va fer una exposició a mode de reflexió sobre la bellesa en l'art i la dimensió transcendent i de fe. Va manifestar que calia posar en relleu el nostre patrimoni cultural religiós «per tenir un substrat més savi i més ric envers el transcendent». Segons Ximo Company, la bellesa és un dels recursos, dels pulmons que han d'oxigenar la nostra cultura: «Estem vivint una tessitura de contrabellesa o pseudobellesa que ens empobreix com a societat. La bellesa és un dels atributs de Déu; per això cal conèixer pedagògicament i didàcticament el concepte de bellesa per viure-la com un do de Déu.»

La part central de l'acte va ser protagonitzada per Dani Font, de l'Albergueria de Vic, ens gestor de Catalonia Sacra. Font es va referir al projecte com una eina que es posa al servei dels bisbats de Catalunya per tal d'acollir i donar raó del nostre patrimoni, cultural, artístic i religiós; de les seves finalitats i naturalesa. Va esmentar com a punts de referència del projecte les catedrals, que són «monuments plens de sentit teològic i d'història». Així mateix, va parlar de les rutes diocesanes i rutes globals, com la del barroc, més enllà de la seva pertinença diocesana. I com a «pal de paller», la consulta a la web i la participació a les activitats del projecte que es programin, com poden ser les visites guiades, exposicions, conferències o rutes culturals.

La Mare de Déu del Blau

Tot seguit, el Dr. Francesc Fitè, professor titular d'Història de l'Art Medieval de la Universitat de Lleida, va dedicar una ponència a la Mare de Déu

La presentació va tenir lloc al presbiteri de la catedral nova.

Josep Manel Prada/MCS Bisbat de Lleida

Sis itineraris del bisbat de Lleida

- 1. El cor de Lleida.** Inclou l'església romànica de Sant Martí Vell; l'església romanogòtica de Sant Llorenç, amb el seu conjunt de retaules gòtics en pedra; les esglésies de l'eix comarcal Sant Pere i Sant Joan i l'antiga capella de Sant Jaume del Peu del Romeu (1399), al carrer Major i punt de referència del Camí de Sant Jaume.
- 2. L'antiga espiritualitat.** Engloba la visita del Museu de Lleida Diocesà i Comarcal, amb el seu important fons d'art religiós; el rectorat de la Universitat de Lleida, que ocupa l'antiga seu del Seminari Diocesà, i l'antic hospital de Santa Maria.
- 3. El tren de la fe.** Com a punt de referència, destaca l'església de Sant Miquel, d'Artesa de Lleida, i el temple de l'Assumpció, de les Borges Blanques.
- 4. Altres seus.** Aplega aquells indrets singulars que reflecteixen les arrels de diferents espiritualitats i devocions de la ciutat, com són la seu vella, l'antiga catedral dels lleidatans, i l'Acadèmia Mariana, institució fundada el 1862 i seu de la patrona de la ciutat.
- 5. Itinerari per Lleida.** En aquesta ruta cal esmentar el monestir de Nostra Senyora dels Àngels, d'Avinganya, i les esglésies de Sant Antolí, d'Aitona; de Sant Salvador, de Torrebesses, i l'Assumpció, de Maials.
- 6. Itinerari per Lleida.** Inclou les esglésies de Sant Miquel, d'Os de Balaguer; el Sagrat Cor, de Raïmat; l'Assumpció, del Pont de Suert; Sant Miquel, de Castelló de Farfanya, i Sant Vicenç, d'Àger.

del Blau. Va fer una succinta descripció artística de la imatge, considerada una de les talles més rellevants del gòtic català del segle XV.

El Dr. Fitè va explicar de manera detallada les seves vicissituds històriques: des de la seva ubicació primigènia al mainell de la Porta dels Apòstols de la seu vella (1448) fins al seu trasllat a l'antiga església de Sant Pau el 1859, d'on el 1936 fou tret del seu altar i trosejada. El 1938 la imatge es recompon, en la que fou la seva primera restauració efectuada al Museu del Poble, a l'antic hospital de Santa Maria. El seu posterior retorn a la seu vella el 1952 i finalment el trasllat definitiu de la imatge a la sagristia de la catedral nova el 1964. Després de diverses inter-

vencions, el 1989 es procedeix a la seva restauració definitiva. La data històrica més recent és el 4 de desembre del 2003, quan és col·locada a la ubicació actual, en un lateral del presbiteri de la catedral nova, on es pot contemplar i venerar.

El Dr. Fitè va evocar la figura del seu autor, l'escultor Jordi Safont, que va definir com «un dels escultors més prolífics del segle XV de tota la Corona d'Aragó». Nascut el 1412 i traspasat el 1454, va ser esclau del mestre d'obra de la seu vella Marc Safont, de qui va prendre el nom, en comprar la seva llibertat. El 1441 el trobem ja com a picapedrer a la catedral de Barcelona i al Palau de la Generalitat.

Safont, que viurà a Lleida a l'ano-

menada Costa del Sant i fins i tot es farà membre de la Confraria de Santa Maria, va realitzar la Mare de Déu del Blau entre el 1447 i el 1448, juntament amb el seu deixeble Bertran de la Borda; va ser policromada per Tomàs Teixidó. El Dr. Fitè va comentar que l'estil artístic de Jordi Safont és un «treball elegant i delicat, molt definit i original. En la Mare de Déu del Blau, de Jordi Safont, podem apreciar l'elegància de les línies, el volum i la simplicitat de les formes. A la talla hi destaca la indumentària, que reproduïx amb tot detall la pròpia de l'època.

Fitè va fer al·lusió també a la popular llegenda que embolcalla la imatge i l'advocació, i que és alhora l'origen del singular nom de *Blau* i de la devoció que els lleidatans li han professat des de sempre.

Iniciativa evangelitzadora

A la cloenda de l'acte, el bisbe de Lleida, Mons. Joan Piris, es va felicitar per aquest projecte, alhora que qualificava Catalonia Sacra com una iniciativa evangelitzadora que es pot emmarcar en l'Any de la Fe: «El patrimoni artístic i religiós no només cal exhibir-lo, sinó explicar-lo per poder-lo valorar i estimar.» El bisbe Piris va dir que la recuperació d'aquest patrimoni és també un acte de justícia.

La diòcesi de Lleida, com a expressió pràctica i en el marc del projecte, ja té programades diverses activitats: la instal·lació *Maria vers Maria. L'encís de l'Escola de Lleida*, a l'Espai O del Museu de Lleida; les conferències *Lliçons d'història de l'art modern i Iconografia de la mort en l'època barroca* a la universitat de Lleida; la inauguració de la restauració del retaule de Sant Salvador d'Irigo, a l'Alta Ribagorça, i l'exposició *Christus. Porta Fidei*, amb obres de Javier Margarit, a la catedral nova.

La natura i l'origen de la vida a través de Waltraud Maczassek

El Museu de Montserrat acull la mostra «Universos paral·lels» fins al 9 de juny

Redacció
Montserrat

L'artista alemanya Waltraud Maczassek, establerta a Barcelona i arrelada al Penedès, presenta una trentena d'obres de tècnica mixta amb escultures —relleus que fa la mateixa artista per mitjà d'incisions amb els dits, deixant-hi empremtes— i acrílic. L'exposició *Universos paral·lels*, comissariada per José Corredor-Matheos, es pot visitar a la Sala Daura del Museu de Montserrat fins al 9 de juny.

El treball de Waltraud Maczassek, fonamentalment pictòric i inspirat en la natura per reflectir paisatges interiors, se situa en el corrent de l'abstracció lírica. La natura i, més concretament l'origen de la vida, és el fonament de l'exposició que presenta a Montserrat. Les obres que s'hi exhibeixen són díptics, tríptics i peces més grans, realitzats majoritàriament els anys 2012 i el 2013.

Maczassek, amb els seus quadres, reinterpreta cèl·lules i molècules, i s'interroga sobre les formes vitals més primigènies, alhora que no oblidava els paisatges que li són propis en el país que l'ha acollida, tant terrestres (especialment protagonitzats per la vinya i el vi) com marins. Cerca, en aquest sentit, la comunió de l'home amb la natura, perquè habitualment es tracta de paisatges viscuts, respirats, trepitjats, que al mateix temps s'esvaeixen de qualsevol definició de temps i espai, i adquireixen matisos fantasmagòrics.

«La natura i, més concretament l'origen de la vida, és el fonament de l'exposició que presenta a Montserrat»

Procés de gènesi

«La creació artística ofereix diverses interpretacions. En el cas de Waltraud Maczassek, podem veure la seva obra en conjunt com un procés de gènesi, com un desenvolupament que ens porta d'unes formes nascudes del caos primigeni propi de tota obra d'art, a una clarificació que cristal·litza en geometria que posteriorment es flexibilitza fins a amagar-se en un nivell invisible del quadre. No és un fruit que sorgeixi sol, ni principalment de la raó, en un acte voluntari, sinó obeint una veu interior», explica José

Corredor-Matheos.

«El seu art —afirma el comissari— concilia allò d'apol·lini i de dionisiac que polaritzen tota activitat humana. Si busca l'ordre sap també que no ha d'oblidar el començament conceptual del caos primigeni. Que cal vorejar el caos, l'abisme, mantenint la ment serena. El conjunt d'aquesta exposició ens suggereix el procés de configuració progressiva i, a la vegada, de la fluïdesa seguida per l'artista i, en una altra escala, s'esdevé en cadascun dels quadres.»

Segons Corredor-Matheos, «els espais són, alguns cops, masses difuses de color de filiació informalista, i en diversos quadres l'artista dona fe d'aquesta atracció pel lliure corrent del pigment i del traç. La forma —al·ludint a allò que suggeria Miquel Àngel de l'existència oculta de la forma escultural dins la pedra— jau, indiferenciada, en els magmes, els remolins i fons de l'espai». I afegeix: «D'aquí el seu caràcter de germen de l'orgànic, en la barreja de traços, taques, colors i diferents tonalitats.»

«La producció de Maczassek constitueix, en conjunt, una unitat i, al mateix temps, com en tota realització veritablement creativa, cada quadre és una entitat diferent i autosuficient, que hem de considerar única. La creació artística sempre és realitzada en un procés en què el creador opera en un pla on l'espai interior, el de la seva ment, es u amb l'exterior. Espai i temps s'han fos en el moment de la creació per a l'artista, com ho faran en la contemplació atenta de l'espectador», assegura José Corredor-Matheos.

Gent de casa

Mn. Marià Miró i Guitó, músic excel·lent

Nat a Berga el 10 de novembre del 1884 i finat a la mateixa ciutat el 8 d'abril del 1963, la vida de Mn. Marià Miró i Guitó va transcórrer entre Berga i la música, llevat del seu pas pel Seminari de Solsona, on l'ordena sacerdot el bisbe Lluís Casas d'Amigó l'any 1908.

Organista a la Pobra de Lillet i capellà a la Colònia Pons de Puigreig, va impulsar, amb l'ajuda de l'Ajuntament de Berga, l'escola de música. Només va interrompre l'ensenyament en el període de la guerra.

També va ser director de l'Orfeó Berguedà entre els anys 1910 i 1921. La seva producció d'himnes, tant laics, com el de l'Orfeó Berguedà el 1914 com altres de caire litúrgic,

és extraordinària.

La guerra civil el va sorprendre amb més de quaranta anys. Va fugir i es va amagar al santuari de Corbera, i després a Gósol. Detingut i alliberat per intervenció d'uns amics, va acabar de passar la guerra amagat a Berga fins que la situació li va permetre de portar una vida més o menys tranquil·la dins de les circumstàncies.

Passada la guerra, tot i no perdre la vinculació amb Berga, comença un pelegrinatge de destins, curts, com a músic i organista. Primer, a Santa Maria de Mataró, després torna a Berga per dirigir la Societat Coral Unió Berguerdana, però el 1947 torna a marxar, ara a Tàrraga, com a organista. Quan va decidir

tornar a Berga, ja no es va moure més que els caps de setmana per fer de vicari a Sant Salvador de la Vedella.

Compositor per a cobla, amb moltes sardanes fetes, va ser mestre musical de Mn. Armengou i com a berguedà portava al seu cor sempre la Patum, fins al punt de participar-hi també musicalment. Amant de les tradicions populars, Mn. Miró va ser també un ferm puntal per a les caramelles.

En l'aspecte personal, avui hi ha molta gent que el va tractar personalment i hi ha una coincidència general a destacar la seva humilitat, la senzillesa d'un mossèn català de pagès que, tot i ser un considerable mestre en música, no es va vantar

Joan Pallarès-Personat
Historiador
jpallarespersonat@gmail.com

mai del seu saber, sinó al contrari. Potser part dels petits enfrontaments que tingué li van venir de la seva humilitat i de posar-se sempre al costat dels més febles, els més senzills i els més necessitats. En certa manera, la humilitat de Mn. Miró va ser una humilitat evangèlica.

Possiblement aquest tarannà de Mn. Marià Miró traspua en les seves composicions que, en escoltar-les, semblen interpretar els sentiments populars, la tradició i les arrels a la terra.

• Per saber-ne més: *Marià Miró i Guitó. Interval*, 46 (Berga, 1984).

XV Simposi de la Fundació Claret

Tertúlia sobre l'aportació cristiana en la crisi actual, més enllà del compromís social

Margarita Borrull Puigarnau
Barcelona

El dissabte 13 d'abril la Fundació Claret va presentar a la seva llibreria de Barcelona el XV Simposi dedicat a la valoració de la crisi econòmica i a les seves solucions des del cristianisme. Tot cristià en situacions com aquesta ha de donar testimoni de fe, d'amor i de compromís social, però la reunió va anar més enllà i va voler arribar a l'arrel d'aquesta crisi i a les solucions que els participants proposaven. El P. Màxim Muñoz, director de la Fundació, va presentar l'acte i Juan José López Burniol, analista polític i social, va impartir una conferència sobre la crisi i els camins de sortida.

L'acte va acabar amb una tertúlia en què van participar Enric Canet, capellà escolapi i director del Casal d'Infants del Raval; Victòria Molins, religiosa teresiana que treballa al barri; Llorenç Puig, director del centre Cristianisme i Justícia, i Carme Borbonès, presidenta de Càritas Catalunya. Xavier Solà, periodista i director del programa radiofònic *La nit dels ignorants*, va actuar com a moderador.

La paraula *crisi* és potser la més pronunciada en el nostre entorn en aquests últims cinc anys. Una paraula en què amaguem la nostra decepció, por, frustracions de tota mena i no només un declivi econòmic que la nostra societat ens porta de forma puntual. Einstein deia que la crisi és la millor benedicció que pot passar a les persones o als països perquè, ben portada, porta el progrés personal i social; sense crisi no hi ha reptes ni creativitat. Ell mateix ho havia experimentat de nen, quan un professor li va dir que no aconseguiria res a

Agusti Codinach

la vida. Avui està considerat un dels científics més importants del segle XX. Ell assegurava que la veritable crisi és la de la incompetència, la de no voler buscar alternatives ni solucions.

D'això es va parlar especialment a la tertúlia. Un donar i donar-se als altres intel·ligent en aquests anys de crisi econòmica i social. Però per això cal endinsar-se en l'home del segle XXI i de la societat occidental en què vivim. Els valors i les conviccions del nostre estil de vida han anat accelerant aquest procés que reconeixem com a crisi. I com a cristians hem de preguntar-nos si en aquest context aportem no únicament l'ajuda social, sinó també alguna cosa que va més enllà de solucions materials. Preguntar-nos què fem per fomentar els valors ètics i morals, les

virtuts, les conviccions i sobretot si estem plens de Déu per comunicar-lo als del nostre voltant.

Victòria Molins va ressaltar que l'experiència de Déu, si comença intimista, sempre et porta a donar-te als altres. És cert que un tracte d'oració de tu a tu amb Jesús sol eixamplar el cor i fer-lo més diví, però també més humà. La intimitat amb Crist perquè sigui autèntica ens ha de configurar amb Ell. I ens consta que era tot bondat i servei però també humilitat, perquè tot ho feia segons la voluntat del Pare i unit al Pare.

Jesús no va venir a portar-nos un messianisme humà. Sempre estava en diàleg amb el Pare i mirava vers la transcendència, però tampoc no callava davant les injustícies ni deixava

de plorar quan alguna cosa l'entristia. Recordem com contemplava Jerusalem, la ciutat santa, amb tristesa profunda. O l'escena de la mort del seu amic Llätzer, que va fer plorar Jesús. Carme Borbonès va comentar que el cristià també ha d'actuar en la vida pública i denunciar els abusos dels quals és testimoni.

Una mirada alternativa

La gent del carrer entén molt de gestos cristians. «L'altre dia a la presó em van dir: "Tenim un Papa

dels pobres." Van saber que el papa Francesc havia anat a rentar els peus a uns presos el Dijous Sant», va recordar Victòria Molins. Acaronar els qui estan sols i mirar amb els ulls de Jesús als ulls dels pobres i els marginats; aquests són els gestos que la gent que pateix la crisi i la marginació entén. Veure Déu en els altres i que els altres vegin Déu en nosaltres. Per això és urgent un nou model de societat, com va dir Llorenç Puig: «Cal una antropologia de la mirada, del cor i del cervell. Cal que les persones de bona voluntat analitzem i busquem les causes d'aquesta situació precària i hi trobem solucions. Una mirada alternativa que faci ressorgir la societat vers una nova dimensió social i humana.»

La crisi pot despertar valors evangèlics en les persones. «La capacitat de viure l'esperança on no hi ha esperança», va explicar Enric Canet. De vegades els mateixos que viuen en situació de desesperança generen solidaritat. Com va comentar el papa Francesc el dia de Sant Josep: «Ser custodis els uns dels altres.» Despertar la solidaritat i la preocupació pels altres, encara que un mateix estigui patint o passant una situació difícil. La compassió —patir amb l'altre—, compartir la poca cosa que tenim i donar-se a un mateix ens dona l'alegria de servir els altres. Carme Borbonès va assenyalar que la gent és molt generosa amb les donacions a Càritas, tant materials o econòmiques, com oferint-se com a voluntaris per treballar generosament pels altres. «Hem de fer emergir el valor de l'esperança», va afirmar.

Parlar de crisi és promoure-la i callar en la crisi és exaltar el conformisme, deia Einstein. Ni parlar-ne constantment perquè tot quedi només en paraules i queixes buides, ni obviar una realitat que fa patir especialment les famílies i els més febles. Buscar sortides, alternatives i solucions, també transcendents, ens enriquirà a tots. Davant d'un Crist crucificat, viure l'esperança del Crist ressuscitat en el nostre dia a dia.

Col·labora amb nosaltres i aconsegueix la teva butlleta o talonari trucant al telèfon 93 409 28 10

ASSOCIACIÓ D'AMICS DE
CATALUNYA CRISTIANA
SORTEIG TRADICIONAL 2013
Campanya d'aportacions populars al setmanari
CatalunyaCristiana

1,50€

de contribució al setmanari
CatalunyaCristiana
i de participació al sorteig

Club⁺amics
Sorteig Tradicional 2013

Butlleta número: 000000

1r premi: 2 places per a un Pelegrinatge a Terra Santa (viatge a realitzar durant l'any 2013 o 2014)

2n premi: una estada de 5 dies (de dilluns a divendres) per a 2 persones a l'hotel Abat Cisneros de Montserrat

3r premi: una subscripció gratuïta al setmanari durant un any per al guanyador i una altra per a una persona que ell triï.

Premi Especial: un cap de setmana al Món Sant Benet per a 2 persones entre tots aquells que hagin adquirit un talonari sencer.

El sorteig es farà, si Déu vol, el dilluns 8 de juliol de 2013 a les 10h, davant notari, a les nostres instal·lacions. Si voleu podeu assistir-hi.

Qualsevol taló estripat o esmenat serà nul. Caduca als 3 mesos.

Butlleta
número:

L'altra dimensió del cant sagrat

Xavier Moll
 Teòleg i músic

En un moment de gosadia vaig arribar a posar en dubte que la nostra gent escolti de debò les pregàries i lectures de la missa dominical. Com a disculpa d'aquesta presumpció meva puc afegir que, si més no en aquell temps, que abundaven més les pràctiques d'espiritualitat, ja es demanava amb insistència de combatre les distraccions. Devia ser perquè la tendència és deixar que el pensament voli per regions llunyanes; l'atenció, en canvi, demana un cert esforç. No era, per tant, massa fora de lloc la meua sospita. Però el fet que aquestes distraccions es donin justament després d'haver fet la feina de traduir els textos llatins per facilitar-ne la comprensió, ja dona al tema una certa tibantor, perquè fa témer que hagi estat una feina inútil. Això em recorda una altra història que podria aclarir la qüestió.

La primera teologia que vaig estudiar es deia escolàstica i era més aviat barroca. Al final dels estudis ja ens va començar a arribar la notícia d'una onada fresca de renovació d'aquells estudis, que per més emoció es presentava amb el nom exòtic de *théologie nouvelle*. De passada ja puc insinuar aquí un cert parel·lisme amb la reforma litúrgica del Concili Vaticà II. (Per evitar malentesos, em declaro ara solemnement devot tant de l'una com de l'altra.) Però, si ara resulta que, per mor d'aquestes distraccions persistents, el resultat de la reforma litúrgica —una cosa semblant es deu poder dir de la teologia nova— no és prou satisfactori? Hi he pensat una estona, i m'ha vingut a la memòria una narració deliciosa que vaig llegir en un llibre d'apunts autobiogràfics de Fridolin Stier, un bibliista alemany de Tübinga, que encara vaig tenir el goig de conèixer personalment. Escriu:

«El senyor Daixonses, jurista i psicòleg de la policia criminal, ja sabia molt bé què passa quan entra un delinqüent dins d'una casa. Molt sovint s'havia representat interiorment la situació del criminal i havia intentat fer-se càrrec dels seus sentiments i motius. Un vespre, quan tornava a casa, en obrir la porta, li va venir el pensament: "I si ara hi hagués un assassí darrere aquesta porta?" I efectivament, n'hi havia un, que el va agredir de mort amb un punyal. Mentre moria el jurista, encara li va venir a la consciència la paraula "dimensió". I va pensar: "No té la mateixa dimensió un succés, que el coneixement d'un succés; cal que en prengui nota, d'això." I es va morir» (*Vielleicht ist irgendwo Tag*, Friburg-Heidelberg, 1981, pàg. 28).

El nucli de la metafísica

La ironia que resplendeix al fons d'aquest esdeveniment tràgic ens fa pensar si ara no serà que tant amb la reforma litúrgica com amb la teologia nova no hem fet més que refinar la tècnica, però sense arribar a la «metafísica de les coses concretes»? Trobar-se de sobte cara a cara davant un criminal,

això té una altra dimensió; no és igual distreure's mentre prediquen que badar ran del precipici. Cal que ho anotem! I no ho dic de broma, és Jesús mateix, que per més urgència d'aquesta dada que volem anotar, no troba inconvenient a comparar la seva vinguda amb la d'un lladre (cf. Mt 24,43).

És una dimensió molt distinta de la del savi teòleg, potser capficat a trobar la millor manera de presentar un *deus secundum hominem* —això sovint es presenta com a antropologia teològica— o la del bibliista que destria amb cura les dades estrictament històriques d'altres de tradició més tardana, que la de trobar-se amb Déu. I ara penso en una altra narració del mateix llibre de Stier: el Verb de Déu en persona entra a casa d'un bibliista d'anomenada. «Ben sàvies són les coses que arriben a dir de mi», li diu. Però tota aquella erudició a Déu mateix li sembla com si no fos més que feina de metge forense sobre el seu propi cadàver. Els més vells encara se'n recorden, d'això: en els anys seixanta del segle passat, els més agosarats propagaven una «teologia de la mort de Déu»!

L'altra dimensió molt distinta d'aquesta, que es limita a dir coses sobre Déu, és la de trobar-se cara a cara amb Ell, la

«El coneixement de Déu no té la mateixa dimensió que parlar amb Déu»

de parlar amb Ell, en la qual la forma gramatical adient és evidentment la de jo i tu. Dins de la comissaria de policia, el jurista sempre havia parlat del criminal en tercera persona. Ara el té al davant i el tracta de tu. És també una informació digna de prendre'n nota: els textos dels cants litúrgics que es troben en el missal i leccionaris són majoritàriament trets del llibre dels salms. Les formes gramaticals són també majorment en primera i segona persona: el fidel es dirigeix directament a Déu en segona persona, per tant, creu que Déu es troba davant d'ell mateix.

I ara tenim que aquests cants no s'han posat en solfa sistemàticament, i això vol dir, així com els altres textos

litúrgics sí que es van traduir, de manera que ara un diumenge qualsevol a qualsevol església d'un mateix territori lingüístic es llegeixen les mateixes lectures i es fan les mateixes pregàries, no s'ha fet una feina semblant amb els cants —un pecat d'omissió dels músics d'església!—, ara no només es canten arreu coses ben distintes, sinó que les formes gramaticals també han canviat: en aquest repertori «succedani» de cants abunda la primera persona del plural; la comunitat és ara protagonista. Si es parla de Déu, es fa en tercera persona, i això ja vol dir: se suposa que no hi és.

El coneixement de Déu no té la mateixa dimensió que parlar amb Déu, com ja feia Moisès: «Cara a cara com un home parla amb el seu amic» (Ex 33,11). I això se situa a un altre nivell que l'escolàstica i la *théologie nouvelle*, que la reforma litúrgica i l'enyorança d'aquell temps, que la inquietud per salvar aquests nosaltres d'una Església que perd clients. No té la mateixa dimensió que la pregària que deixa sentir la resposta: «No tinguis por, petit ramat, que el vostre Pare es complau a donar-vos el Regne» (Lc 12,32).

Es posa en marxa el Club Llibreria Claret

Redacció / Barcelona

Sota el lema «Fes Club Claret, fes Llibreria!», la Llibreria Claret acaba de posar en marxa el Club Llibreria Claret. L'objectiu d'aquesta iniciativa és premiar la fidelitat dels clients més propers i oferir-los una sèrie d'avantatges, tant econòmics com informatius. Els membres que formin part del Club obtindran un 5% de descompte directe en totes les seves compres,

gaudiran de les promocions i ofertes especials que tindran lloc durant l'any, comptaran amb informació immediata sobre les darreres novetats editorials i disposaran de la *newsletter* setmanal amb l'agenda d'activitats de la Sala Pere Casaldàliga.

Per donar-se'n d'alta, tots els clients que ho desitgin poden demanar una targeta de forma totalment gratuïta a la Llibreria, o bé sol·licitar-la a través de la pàgina web (www.llibreria.claret.cat).

Per fer-ho efectiu només cal que els interessats omplin el formulari d'inscripció que trobaran a la caixa de l'establiment, o al web, i el retornin complert. D'aquesta manera seran acreditats com a membres del Club Llibreria Claret.

La Llibreria té clients que formen part d'una institució (parròquia, associació...). En aquest cas, se'ls donarà d'alta com a tals i no com a persona particular.

EMANUELA MARIA DELLA TRINITÀ I MARINO GOBBIN
Un mes con María.

Editorial Paulinas, Col·lecció Caminos Nuevos, 2013, 136 pàg.

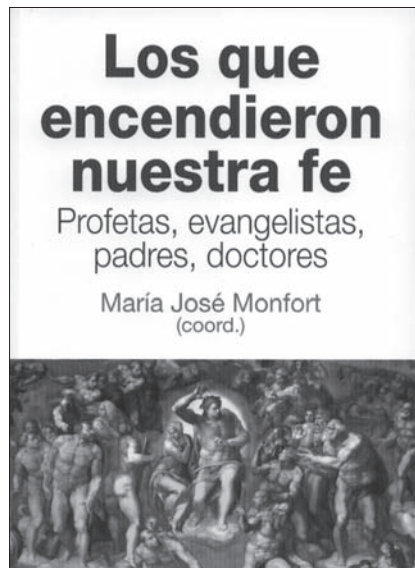

La nostra mare

Cada dia d'aquest mes de maig pot ser un estímul personal i comunitari: per aprofundir la Paraula de Déu i reconèixer Maria en el seu misteri de dona, mare, creient i deixeble; resar i meditar amb ella el misteri de Déu; demanar-li que intercedeixi per nosaltres davant del Senyor; aprendre a viure amb ella i que la nostra vida quotidiana sigui il·luminada per la seva presència permanent. A ella, la mare dels creients, li confiem tots els nostres dies.

MARÍA JOSÉ MONFORT
Los que encendieron nuestra fe.

Ediciones Internacionales Universitarias. Col·lecció Yumelia Espiritualidad, 2013, 342 pàg.

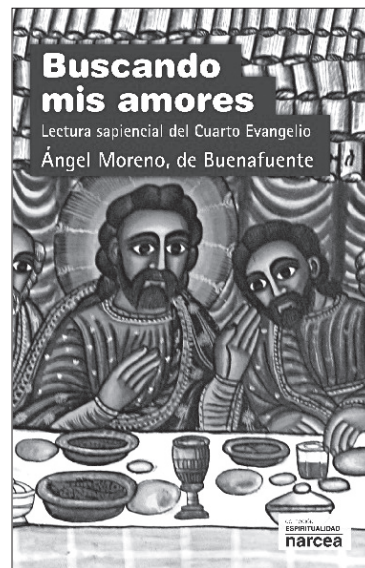

Pilars de l'Església

Al llarg de la història, nombrosos homes i dones han posat en el seu coneixement, estudi, treball i també la seva vida al servei de Déu i dels seus semblants. Amb el pas dels segles continuen essent columnes de l'Església i llum que encén la fe dels cristians: Jeremies, Isaïes, sant Basili de Cesarea, sant Agustí d'Hipona, santa Caterina de Sena, santa Teresa de Jesús, sant Joan de la Creu, sant Francesc de Sales, santa Teresina de Lisieux, etc.

ÁNGEL MORENO, DE BUENAFUENTE
Buscando mis amores.

Ediciones Narcea, Col·lecció Espiritualidad, 2013, 212 pàg.

Lectura sapiencial

De la lectura de l'evangeli de sant Joan, el sacerdot i teòleg Àngel Moreno ha trobat una clau interpretativa en unir els textos de manera paral·lela, contextualitzant l'ensenyament de cada capítol de forma concèntrica. En el desenvolupament dels diferents passatges trobem coincidències fascinants que serveixen de fil conductor, fins que emergeix la revelació estremidora que no és el deixeble qui cerca el Mestre.

JOAQUIM TREMOLEDA I JORDI PLA
La basílica de la llum de Castelló d'Empúries.

Fons Mn. Narcís Costabella, 2013, 176 pàg.

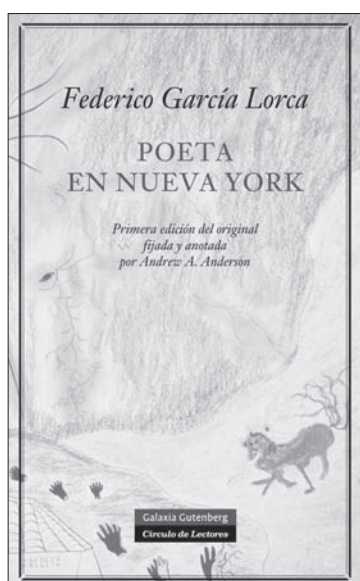

La catedral de l'Empordà

Aquest volum neix amb el propòsit de donar a conèixer una autèntica joia: la basílica de Santa Maria de Castelló d'Empúries, també coneguda com la «catedral de l'Empordà», dedicada a la Mare de Déu de la Candelera. Es tracta d'un magnífic temple d'estil gòtic que està considerat com el monument religiós més important de les terres gironines després de la catedral de Girona. Cal destacar les fotografies excel·lents de Manel Puig.

FEDERICO GARCÍA LORCA
Poeta en Nueva York.

Galaxia Gutenberg-Círculo de Lectores, Col·lecció Poesía, 2013, 320 pàg.

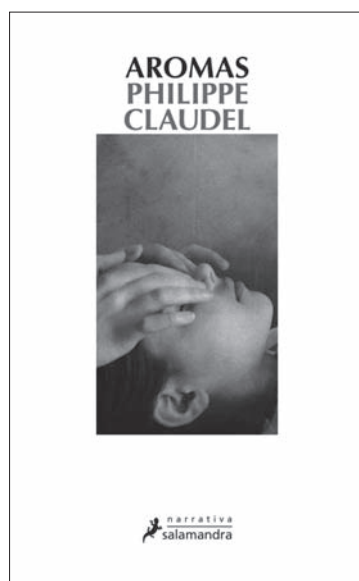

Un clàssic immortal

L'hispanista nord-americà Andrew A. Anderson ens ofereix amb rigor l'edició definitiva d'un poemari que es conta entre els cimals de la poesia del segle XX. Anderson continua fidelment la darrera voluntat de Federico García Lorca, plasmada en l'original que el poeta va lliurar poques setmanes abans de la seva mort. Un original, mig manuscrit mig mecanografiat, del qual fins fa pocs anys se'n tenien notícies incertes.

PHILIPPE CLAUDEL
Aromas.

Ediciones Salamandra, Col·lecció Narrativa, 2013, 160 pàg.

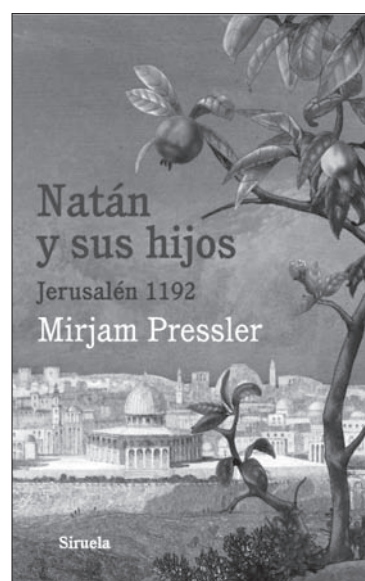

Elixir fascinant

Hi ha olors que fascinen, que incomoden, que fan somiar i que conformen la identitat de l'ésser humà. Philippe Claudel —autor de *Almas grises*— converteix cadascuna d'elles, mitjançant una prosa translúcida i elegant, en un elixir que fascina per la força de la seva puresa i senzillesa. El cèlebre escriptor ha reunit en aquesta col·lecció de textos breus una sèrie de moments rescatats de la seva memòria pel poder evocatiu de les aromes que el van acompanyar.

MIRJAM PRESSLER
Natán y sus hijos.

Ediciones Siruela, Col·lecció Las Tres Edades, 2013, 214 pàg.

Paràbola allisonadora

Jerusalem, 1192. Jueus, cristians i musulmans miren de trobar sentit a la seva vida i conviure de manera pacífica. El comerciant jueu Natán, anomenat el Savi, té enemics poderosos que conspiren contra la seva vida. Enmig d'aquestes disputes, el sultà Saladino es troba amb Natán per posar a prova la seva astúcia proverbial. «Quina és la religió veritable?», li pregunta. Natán li respondrà amb la famosa paràbola dels tres anells.

ANA RIERA
1001 curiositats de la independència de Catalunya.

L'Arca, 2013, 240 pàg.

Identitat catalana

Aquest llibre té com a objectiu donar a conèixer diferents aspectes de la història de Catalunya, així com personatges i esdeveniments que han estat clau en el seu desenvolupament. Quan va néixer la Generalitat de Catalunya?, què va passar durant l'anomenat *Corpus de Sang*?, qui va fundar el primer diari en català?, per què Montserrat és considerat el santuari nacional de Catalunya? A aquestes i altres nombroses preguntes es dona resposta en aquestes pàgines.

Crítica literària

El Sant Jordi d'enguany (1?)

Pere Fàbregues
 Llibreter
 pere.fabregues@yahoo.es

Com es diu ara, digueu-me agosarat. Primer, perquè us faig la crítica quan encara sóc a mig llibre i, segon, perquè a l'enunciat hi poso un (1) amb interrogant, que vol dir que, si en acabar la lectura ho crec interessant, en faré un segon article, però, si no cal afegir-hi res, s'acabarà. Perdoneu per endavant aquest atreviment.

En començar la història, el cronista que ens farà de guia, ens posa una reflexió que per si sola ja val la pena: «La memòria és un relat, i una de les coses més importants dels relats és saber qui els explica i des de d'on.segueix, i m'ha agradat tant explicar-ho, explicar-m'ho i explicar-vos-ho, abans no us ho expliqui segons qui i segons com. Ja sabeu que la gent de seguida explica coses, i el que no sap s'ho inventa.»

Parlar d'un personatge difícil de catalogar per la seva ment prodigiosa en la matemàtica, posat dins un cos estrofet i en una època, la franquista, on la intel·ligència no era precisament valorada com a tal, només pot fer-ho algú que tingui vivències que el facin proper i curiositat suficient per cercar i trobar documentació fidel. En Màrius Serra assoleix aquests mèrits, potser no

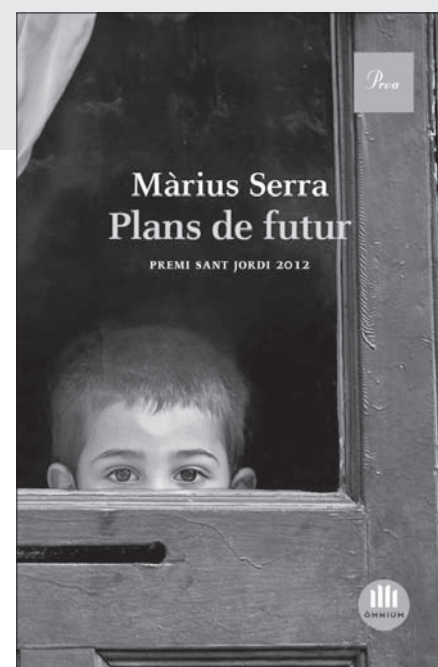
MÀRIUS SERRA
Plans de futur
 Proa, 2013, 253 pàg.

volguts, però sí viscuts de ple. Molts en coneixeu un llibre: *Quiet*, en què l'autor ens aboca al coneixement del seu estimat fill paraplègic, com el protagonista de *Plans de futur* i penso que aquest fet tràgic en ell mateix, però ple de vida, de complicitat, d'amor i encara que sembli contradictori, de felicitat, dóna a l'autor l'autorització moral per tractar amb l'ampli sentit de l'humor més fi i sensible, la història novel·lada del matemàtic figuerenc Ferran Sunyer, tetraplègic i autodidacta, que va assolir projecció internacional malgrat les seves limitacions físiques i els entrebancs de la universitat franquista, com es diu a la contraportada del llibre.

Dins la tragèdia del fet en ell mateix hi trobareu un fons permanent; el sentit de l'humor. Qui més el fa servir és el mateix personatge, en Ferri, amb situacions i entremaliadures que acompa-

nyen quasi totes les seves intervencions, fins i tot, les més tècniques, i parlem de matemàtica! Com ja us he dit estic a mitja lectura on tot just és encara un jove que comença a descobrir, i ja a discutir per via correu, els grans matemàtics francesos de l'època, però la cosa promet i sobretot l'entorn que es viu al voltant d'ell és entranyable.

També hi trobareu un bon dibuix de l'època on l'autor ens hi posa un personatge tan peculiar com és ara el pintor Dalí i la seva germana, amics de les famílies Sunyer i Carbona que, degut a circumstàncies que ja descobrireu en la lectura, conviuen sota el mateix sostre i evidentment dins la novel·la. He de dir que trobo ben encertat que hagi aconseguit el premi Sant Jordi i per això he avançat aquesta ressenya, que és més que probable que tingui una segona part.

Crítica teatral

Pitarra...? No, Goldoni! Goldoni...? No, Pasqual!

Andreu Sotorra
 Escriptor i periodista
 col·laborador de Ràdio Estel
 andreusotorra@gmail.com

ELS FERÉSTECs,
 de Carlo Goldoni.

INTÈRPRETS: Laura Aubert, Andreu Benito, Jordi Bosch, Laura Conejero, Pol López, Carles Martínez, Xicu Masó, Rosa Renom, Boris Ruiz i Rosa Vila.

DIRECTOR: Lluís Pasqual.
 Teatre Lliure Montjuïc,
 Barcelona. Fins al 16 de juny.

Andreu Benito, Jordi Bosch i Boris Ruiz, tres dels «feréstecs» de l'obra.

El director del Teatre Lliure s'ha desvergonyit amb aquesta versió singular de l'obra *Els feréstecs* i el desvergonyiment escènic sempre acaba triomfant. Lluís Pasqual, traductor també de l'obra, no només utilitza la sala gran de Montjuïc amb la funcionalitat màxima que l'espai permet i que va imaginar Fabià Puigserver quan va crear el projecte sinó que desencotilla de prejudicis i tics els deu intèrprets de luxe i, a sobre, inclou els espectadors—situats en una grada d'unes 300 localitats— com a part integrant del xou carnavalesc goldonià.

L'actor Carles Martínez, que representa el paper de Ricardo, un cavaller

de bona posició que, en el conjunt de llengües i dialectes de la versió de Pasqual, parla en castellà i en gallec, i que fa també, en un cert moment, de mestre de cerimònies, ja avisa la concurrència, en un breu pròleg: «Aga-fin-se, que això belluga!» Muts i a la gàbia, doncs. Visca Port Aventura!

El Teatre Lliure de Montjuïc tanca la temporada de la sala gran amb un espectacle dels que faran història i quedaran en la memòria dels espectadors. Lluís Pasqual—que el 1985, amb repesca el 1991, ja es va veure les cares amb Goldoni a *Un dels últims vespres de Carnaval*—trasllada la soci-

etat burgesa veneciana del segle XVIII, satiritzada per Carlo Goldoni (Venècia, 1707 - París, 1793) a la Catalunya de la I República Espanyola, el breu període democràtic espanyol que va del febrer del 1873 al desembre del 1874, des de l'abdicació d'Amadeu I de Savoia a la pujada al tron del borbó Alfons XII. I hi posa com a protagonistes una colla d'homes de bona posició, conservadors de l'època, astorats pels aires de llibertat que fins i tot flairen a casa amb les dones i els joves, ells tancats en el seu passat ancestral—barretina plana, barretina musca i servilisme de les dones— elles i els joves, amb una

mirada més oberta i fresca, i posa l'èmfasi en un altre protagonista essencial de l'obra: el llenguatge.

Quan Lluís Pasqual descobreix que el dialecte venecià que utilitza Carlo Goldoni l'acosta molt més a la llengua catalana, recorre a un fresc de personatges de diferents procedències lingüístiques d'arreu dels Països Catalans i així l'obra respira el dialecte oriental i l'occidental, amb matisos del central, el balear i el ponentí, amb la llicència d'uns mesurats barbarismes anteriors, esclar, a la Reforma Fabriana, amb alguns manlleus del castellà i amb una irònica sentència per part de Don Ricardo (Carles Martínez) sobre l'accent que distingeix el català i com és vist com a província i pagerol per la Corte y Villa. Afegim-hi que sona l'*Himne de Riego* i alguns passos de sardana. Poseu-vos els cinturons. Una hora i mitja de teatre que ningú no es pot deixar perdre.

La farsa, la gresca, l'humor i la disbauxa de l'obra *Els feréstecs* no serien el que són sense aquesta relectura personal de la intenció goldoniana que n'ha fet Lluís Pasqual i tampoc, esclar, sense excepció, regalen un a un, cadascun dels intèrprets del muntatge. Quina aposta més arriscada, descarada, sense complexos i més ben aconseguida!

Per Francesc Nicolau
Professor de la Facultat
de Filosofia de Catalunya

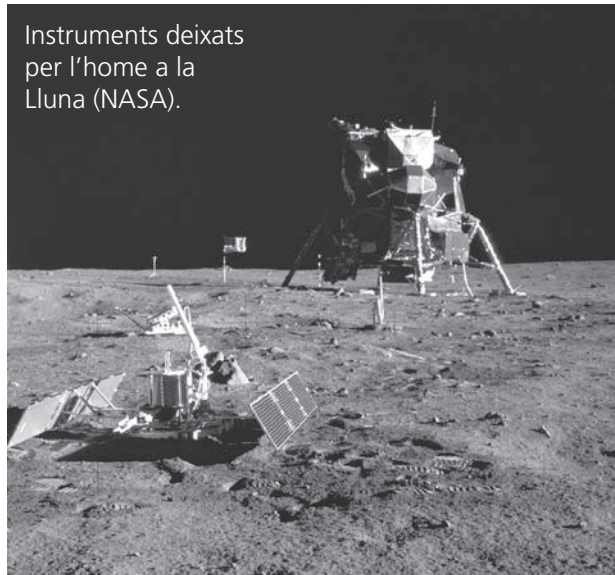
Actualitats científiques

Què en resta a la Lluna dels «allunatges» del projecte Apol·lo?

Per als nostres joves ja són només llegenda. I un record d'infantesa per als qui ja rondan els 50 anys. Però per als qui som més grans és l'evocació d'una gesta inoblidable que vam seguir amb gran emoció. Les sis vegades que l'home posà els peus a la Lluna van ser seguides amb gran interès per tots els amants de la ciència astronòmica. Sobretot va ser d'una emoció superlativa el moment en què Neil A. Armstrong va petjar el sòl lunar per primera vegada tot exclamant: «Una petita passa per a l'home, una gran passa per a la humanitat.» Era el dia 21 de juliol de 1969, a les 2 h 56 m de la matinada a casa nostra. Com ens quedà gravada aquella frase!

I a aquella primera proesa de l'*Apol·lo 11* havien de seguir sis «allunatges» més, però només en foren cinc: els *Apol·lo 12*, *14*, *15*, *16* i *17*, perquè el *13* tingué una avaria que l'impedí baixar a la Lluna; només la va circumvoliar i després tornà a la Terra (gràcies a Déu, amb els tripulants il·lesos). Les tres últimes expedicions portaren un vehicle per recórrer la superfície lunar. Però tot s'acabà amb l'*Apol·lo 17* el desembre de 1972.

Des d'aleshores ni la NASA ni ningú més no ha en-

Instruments deixats per l'home a la Lluna (NASA).

viat cap vehicle tripulat al nostre satèl·lit natural. Però ara s'han posat a parlar del que cal fer amb les deixalles que aquells viatges van anar dipositant a la

Lluna. Hi ha les petjades dels astronautes ben marcades sobre la pols que en cobreix la superfície, uns reflectors làser que encara estan funcionant (i indicant fins a decímetre la distància terra-Lluna), cinc de les banderes plantades a cada missió (en falta una, la primera, perquè els motors del mòdul d'enlairament la van abatre), altres objectes i aquells tres vehicles dels últims viatges.

Què caldria fer per protegir totes aquestes restes històriques? A la Lluna encara s'hi envien aparells i fins i tot robots (com ha fet Rússia) i poden malmetre aquells llocs que contenen les restes i que no han estat pas declarats Patrimoni Mundial. És el que la NASA ha fet notar. Podria intervenir-hi la Unesco? Segons el reglament actual no, perquè s'hi diu que només té competència sobre realitats del planeta Terra. I encara més: hi ha un Tractat sobre l'Espai Exterior del 1967 que estableix ben explícitament que cap país no pot proclamar-se amo de la Lluna.

Però la NASA demana que s'hi digui alguna cosa, i recomana que si ara es pretén enviar objectes a la Lluna no es puguin situar a menys de 2 km del perímetre dels llocs que es volen preservar; demanen que no s'hi faci arribar la pols abrasiva que els futurs «allunatges» podrien provocar.

Què hi podem dir, nosaltres, a tot això? Certament és bo tenir respecte als monuments històrics, però potser el risc de deteriorament no és gaire gran. Ja ho sentirem a dir, a veure com reaccionaran les potències mundials que volen enviar més objectes a la Lluna.

Qüestions fonamentals plantejades per la biologia actual

18. Què cal dir de l'anomenat «disseny intel·ligent»?

Per completar el que dèiem al capítol anterior sobre els qui diuen que l'evolució és una simple teoria i no una veritat científica i que es pot admetre l'alternativa del «creacionisme» entès en el sentit que Déu creà les espècies vives una per una, exposarem el que se sol respondre a aquests autors que, no admetent el fet de l'evolució, recorren al que anomenen «disseny intel·ligent». Als Estats Units d'Amèrica hi ha quatre estats, Minnesota, Nou Mèxic, Ohio i Pennsilvània, que mantenen en els plans de l'ensenyament oficial una actitud crítica respecte de l'evolució, i encara n'hi ha un altre, el de Kansas, que arriba més enllà: afirma que hi ha punts concrets que mostren que l'evolució no és demostrable. Però a Amèrica hi ha també un autor, Francisco José Ayala, professor de la Universitat de Califòrnia, a Irvine, que ha escrit un llibre en oposició a aquesta mentalitat, que ja ha estat traduït al castellà, *Darwin y el Diseño Inteligente* (Alianza Editorial, Madrid 2007), per mostrar que no hi ha cap oposició entre teoria de l'evolució i fe en un Déu creador. Ho fa en una exposició de més de 200 pàgines. En farem un breu resum.

Doctrina dels partidaris del disseny intel·ligent

El llibre de William Paley, *Natural Theology*, publicat el 1802 explicava que els coneixements dels organismes vius que ens dona la biologia mostren que la complicació tan ordenada dels animals i plantes porten tot naturalment a haver d'admetre un Creador intel·ligent que ho ha dissenyat tot ben sàviament; només cal veure, per exemple, com funciona l'ull humà per lloar el qui l'ha dissenyat. D'aquí ve la terminologia de «disseny intel·ligent». I això és el que

diuen els «creacionistes» actuals.

No cal dir que Paley tingué successors, que no detallem. Dels actuals, Ayala ens en cita tres que a la dècada dels anys noranta han volgut restablir l'argument del disseny intel·ligent: Michael Behe, William Dembski i Philip Johnson. Basen la seva argumentació en el fet, diuen, que l'evolució no ho explica tot: hi ha una marxa ascendent en la perfecció dels éssers vius, i, per una altra banda, hi ha perfeccionaments en els organismes (com el cas dels ulls en l'home) que no pot explicar un procés evolutiu. No resta, doncs, cap altra explicació que el fet d'haver estat tot dissenyat per una intel·ligència.

Tenim, per exemple, que Behe diu: «Un sistema irreductiblement complex no es pot produir de forma directa... per lleugeres modificacions d'un sistema precursor, perquè qualsevol precursor d'un sistema complex irreductible al qual li falti una part és per definició no funcional... com que la selecció natural només pot elegir sistemes que ja estan funcionant, si un sistema biològic no es pot produir de forma gradual hauria de sorgir com una unitat integrada de cop, sense que la selecció natural tingui res per poder-hi actuar sobre ella.» I, per la seva part, també Dembski argumenta dient que les mutacions unides a la selecció natural són incapaces de generar estats biològics que els càlculs mostren altament improbables. Per exemple, l'aparició d'un flagell en un protozou, tenint en compte la complexitat de la proteïna que li cal al microbi per poder-la produir a l'atzar, segons Dembski, és de $10^{-1.170}$, o sigui un sol cas entre la xifra que suposa un 1 seguit de 1.170 zeros (pensem que els àtoms de l'univers es calcula que són tan sols 10^{77}).

Què respon Ayala als arguments d'aquests creacionistes? Que, com que

el procés evolutiu és impulsat pel fet que la selecció natural afavoreix amb el temps els individus que obtenen, gràcies a les mutacions, avantatges funcionals sobre els altres de la mateixa espècie, es pot explicar el que Behe troba inexplicable fins i tot fins a arribar a la perfecció de l'ull humà. I pel que fa als càlculs de Dembski diu que són irrelevants perquè les suposicions que fa no són exactes.

I què diu F. J. Ayala sobre el «disseny intel·ligent»?

Que fins i tot per raons teològiques s'ha d'excloure que Déu hagi creat totes les espècies actuals una per una, perquè, diu, la teoria del disseny intel·ligent «porta a conclusions sobre la naturalesa del Dissenyador bastant diferents de l'omnisciència, l'omnipotència i la benevolència divines», ja que ens trobem amb moltes imperfeccions i deficiències en la natura, com són les crueltats dels depredadors, insectes que tenen que la femella mata el mascle després de la còpula, defectes en la constitució d'alguns animals, rareses inútils en certs organismes... I afirma «el Déu de l'amor i la misericòrdia no podia haver planejat tot això». Mentre que, diu, si Déu és simplement el Creador de l'univers en el Big bang i li ha imposat unes lleis que han permès arribar fins a la vida deixant també que actuïn a l'atzar, ja no és l'Autor directe d'aquests mals i no hi ha un Déu factor directe del mal. I cita John Haugt, teòleg catòlic, que diu que la teoria evolucionista ha estat el «regal de Darwin a la teologia», pel fet que el disseny actual dels organismes no cal ser atribuït a l'acció immediata del Creador, cosa que soluciona el problema del mal en la natura. I una cosa semblant diu també el teòleg protestant Arthur Peacocke.

Què hi hem de dir, nosaltres? Que també veiem que la teoria evolucionista no tan sols no és contrària al dogma cristià de la creació de tot per part de Déu, sinó que explica, fins a cert punt, certes incongruències que es veuen en el món vivent. Però creiem que s'hauria d'especificar més la cosa. Ayala sembla que afirmi que tot el procés evolutiu s'ha realitzat per pur atzar (com deia Jacques Monod) a partir de les lleis posades pel Creador, però potser caldria matisar això. L'atzar hi jugarà el seu paper, però la Providència també. L'atzar per ell sol portaria al caos, i la nostra fe ens diu que Déu creà l'univers pensant en l'home i no podem negar que s'hi veu una orientació, en el procés evolutiu. Les raons de Behe i Dembski tenen, creiem, un veritable valor, i permeten al mateix temps mantenir el fet evolutiu. Si Ayala els rebutja és perquè neguen l'evolució, i certament no cal negar-la, només són indicatius d'una realitat: que hi hagué una orientació, una finalitat en el procés, i això és el que hi afegim nosaltres. El pur atzar sembla ben clar que no ho explicaria tot. El procés no es féu a cegues, Déu ja l'havia programat. D'això ja en vam parlar al capítol 10.

Ara bé, el fet de l'evolució ja sabem, com també diu Ayala, que és reconegut per la mateixa Església catòlica. Recordem el discurs de Joan Pau II a l'Acadèmia Pontifícia de Ciències del 22 d'octubre de 1996, en el qual deia: «El nou coneixement científic ens ha portat a adonar-nos que la teoria de l'evolució ja no és una mera hipòtesi. De fet és notable que aquesta teoria hagi estat progressivament acceptada pels investigadors... La convergència, ni buscada ni fabricada, dels resultats portats a cap de forma independent és en ella mateixa un argument important a favor de la teoria.»

Des del carrer

AMIN SCHEICK, AUTOR DE
«LA VIDA ES LA VIDA. SOY GRACIAS A TI»

«El carrer va ser la meva escola de vida»

Oriol Casals

És de Bombai i va viure al carrer quan era un infant. Vivia a les estacions de tren i es guanyava la vida captant, venent, robant... Als 8 anys va entrar en un orfenat conduït per uns jesuïtes, i això li va canviar la vida. Amb 17 anys entra al servei d'un home, en Justus Fernandez, que acabarà fent-li de pare i li mostrarà tota una sèrie de possibilitats de desenvolupament personal que el portaran a crear vincles amb persones d'arreu del món, també amb gent de Barcelona, i a lluitar pels seus somnis. Actualment, amb 32 anys, vol crear una cafeteria-llibreria amb el nom Bombai to Barcelona, en la qual treballaran nois que han viscut al carrer com ell. Per aconseguir els diners ha escrit la seva autobiografia, *La vida es la vida*, que actualment presenta a Catalunya i que es pot adquirir en format digital a través d'Amazon o en format tradicional a la Llibreria +Bernat (c/ Buenos Aires 6) de Barcelona.

Com és possible que un infant amb 5 anys pugui sobreviure al carrer?

Vinc del país on tot és possible. I aquest país és l'Índia. Un país on malauradament són molts, també infants, els que viuen al carrer. El carrer va ser la meva escola de vida i és el mateix carrer el que t'ensenya a sobreviure: menges el que trobes, dorms allà on pots i aprens a espavilar-te. L'home té instint de supervivència i davant de les dificultats, fins i tot les més extremes, és capaç de tirar endavant.

En un moment determinat apareix en la teva vida la germana Seraphin, a la qual anomenes «el meu àngel»...

És un dels àngels de la meva vida... Però he de dir que la primera vegada que vaig entrar en contacte amb ella gairebé la mato amb una pedra. Perquè quan ets un nen i vius al carrer, t'adones que no tothom té bones intencions malgrat que a vegades mostrin una cara amable. T'ofereixen aliments o llaminadures, però al darrere d'això hi ha intencions molt dolentes. Per això en un primer moment l'amabilitat de la germana Seraphin em posava en guàrdia. Com molts altres nens al carrer, per sobreviure aprens a desconfiar de la gent.

Malgrat aquesta desconfiança inicial, de la mà d'aquesta religiosa arribes amb 8 anys a Snehasadan, un orfenat portat per jesuïtes que et canvia la vida. Què va significar

aquesta experiència?

No hi ha paraules per descriure el que vaig trobar allà. Snehasadan significa «casa de l'amor» i això és el que hi vaig trobar. L'amor que vaig rebre allà no morirà mai.

A Snehasadan comences a somiar. I el primer somni va ser esdevenir futbolista.

A una de les primeres persones que li vaig plantejar aquest somni va ser al P. Plácido Fonseca i ell em va dir que si volia ser jugador de futbol calia que treballés per poder comprar-me el calçat adient. I vaig començar a treballar com a repartidor de diaris.

Més tard a la teva vida apareix un altre àngel, Justus Fernandez.

Va ser l'amic i el pare que no havia tingut, l'àngel que em va canviar la vida. També va ser la persona que em va ensenyar el món. El vaig conèixer amb 17 anys. Jo sóc qui sóc gràcies a ell. La relació amb ell em va capgirar totalment la vida. Gràcies a ell vaig venir a Barcelona per primera vegada i si avui sóc

aquí és gràcies a ell. Sóc molt afortunat. Hi ha molts infants com jo a l'Índia, però molt pocs aconsegueixen veure què hi ha a l'altra banda d'aquelles muntanyes. I això ha estat possible gràcies a tots aquests àngels que m'han ajudat i han cregut en mi.

Ara, amb la publicació d'aquest llibre, el teu objectiu és ajudar altres infants.

Sí, amb els beneficis del llibre vull obrir una llibreria-cafè amb el nom Bombai to Barcelona, on treballaran només nens del carrer com jo ho era abans. També tinc un altre somni: comprar una ambulància. A l'Índia molta gent mor per malalties simples perquè no hi ha hospitals. L'ambulància seria una bona ajuda!

Pensant-ho millor

J. M. Alimbau Argila
Prevere,
professor i
periodista

La mare

«Hi ha una dona —la mare— que té alguna cosa de Déu, per la immensitat del seu amor. I molt d'àngel, per la sol·licitud incansable de les seves atencions.

»Una dona que, sent jove, té la reflexió d'una àvia. I en la vellesa treballa amb el vigor de la joventut.

»La dona que, si és ignorant, descobreix els secrets de la vida amb més encert que un savi. I, si és instruïda, s'adapta a la senzillesa dels infants.

»Una dona que, sent pobre, se satisfà amb la felicitat dels seus. I, sent rica, ho donaria tot per no veure patir els qui estima.

»Una dona que, sent vigorosa, s'estremeix amb els gemecs d'un infant. I, sent feble, es revesteix amb la bravesa d'un lleó.

»Una dona que, mentre viu, no l'apreciem, perquè al seu costat tots els dolors s'obliden; però, un cop morta, donaríem tot el que som per tenir-la una altra vegada al nostre costat.»

(Fa més de 30 anys que vaig publicar aquest text al *Full Dominical* de la diòcesi de Barcelona, l'autor del qual era el xilè Mons. R. A. Jara. Pels seus valors humans, espirituals i literaris, l'he publicat com a epíleg —compendi i resum del llibre— i la portada del qual, té el fons blanc i les lletres de color sang: *La madre (la tuya y la mía)*. «Ningú no t'estimarà mai amb l'amor d'una mare», G. Giusti (Editorial Claret).

Rauxa

Humilitat i perdó

La humilitat que es desprèn de la renúncia de Benet XVI i de les paraules i fets del papa Francesc ha arribat al cor dels fidels. Alguns sacerdots asseguren que aquests mesos ha crescut el nombre de confessions, i que persones que feia anys que no ho feien ara s'han acostat de nou al sagrament de la reconciliació. Així s'ha posat de manifest més clarament el vincle entre humilitat i confessió. Només podem reconèixer els nostres pecats i demanar perdó si admetem la nostra petitesa. D'aquesta manera el que fem és reconèixer el que realment som: criatures

de Déu dignes, però febles. Demanar perdó no ens rebaixa pas, sinó que ens allibera i ens dona una gran pau interior. És un acte absolutament necessari per no recargar-nos sobre nosaltres mateixos. Per tant, no ens podem atansar al sagrament de la reconciliació com si fos una obligació, o per complir el que està estipulat. Demanar perdó a Déu ens ha de sortir sincerament del cor, com han fet tots aquests cristians que, inesperadament, s'hi han vist emposos per l'exemple de Benet XVI i el papa Francesc.

Eduard Brufau

